

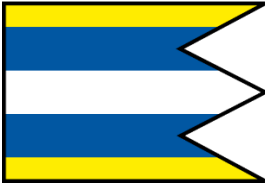
Samospráva obce Predmier

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE**

PREDMIER

**na obdobie
2025 - 2031**

Názov	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Predmier 2025-2031
Obdobie platnosti PHSR	
Dátum schválenia PHSR	Áno, posledné zmeny a doplnky 29.11.2023
Územný plán schválený	Predmier
Obec	
Logo	
Vlajka	
Pečat'	
Kraj	Žilinský
Okres	Bytča
Rozloha	10,88 km ² (1 088 ha)
Počet obyvateľov	1 359 (31. 12. 2023)
Hustota	124,91 obyv./km ²
Štatutár - starosta	Štefan Klus
Adresa	Predmier 167, 013 51 Predmier
Email	obecnyurad@predmier.sk starosta@predmier.sk
Web	https://www.predmier.sk/
Telefón	041/557 3181, 041/557 33 77, 0905 891 105
Dátum schválenia	

OBSAH

ÚVODNÁ ČASŤ PHSR OBCE PREDMIER	8
ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE VYPRACOVANIA PHRSR OBCE PREDMIER	10
I. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ PROCESU TVORBY A OBSAHU	15
1.1 Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev).....	16
1.2 Obsahové východiská	17
1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	17
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR	18
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov ..	19
1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	21
II. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	23
2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií	23
2.2 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala	26
2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov	27
2.3.1 Socio-ekonomická analýza	28
2.3.2 Územno–technická analýza obce Predmier	44
2.3.3 Prírodno - environmentálna analýza zameraná na analýzu prírodného prostredia	46
2.3.4 Inštitucionálno-organizačná analýza	48
2.4. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia	53
2.5. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie	55
2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia	58
2.7. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja	59
2.8 Strom výziev a problémov	61
III. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	64
3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ	64
3.2. Štruktúra priorít a ich väzby	65
3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov	70

3.3.1. Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority	70
3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR	73
3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR	76
3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia	77
IV. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA	79
4.1. Nástroje na implementáciu stratégie.....	79
4.2. Postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík).....	91
4.3. Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania PHRSR	93
V. AKČNÝ PLÁN	101
5.1 Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu	101
5.2 Pravidlá financovania cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov z alokácie menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a pre prijímateľov Kohézneho fondu.....	106
VII. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE	115
VIII. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PHRSR....	118
8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia	118
8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty	119
8.3. Záverečná správa.....	120
IX. VYUŽITÉ LITERÁRNE ZDROJE.....	122
IX. PRÍLOHY	124

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Základne informácie o PHRSR Predmier	10
Tabuľka 2 Využitie metód pri tvorbe PHRSR Predmier	12
Tabuľka 3 Všeobecne záväzne právne predpisy vplyvajúce na tvorbu PHSR obce	14
Tabuľka 4 Východiska spracovania PHSR obce	17
Tabuľka 5 Východiskové strategické dokumenty vplyvajúce na tvorbu PHSR Predmier	20
Tabuľka 6 Fázy spracovania PHRSR Predmier	21
Tabuľka 7 Implementácia doterajších stratégií	23
Tabuľka 8 Faktory vplyvajúce na PHRSR obce Predmier	27
Tabuľka 9 Základne ukazovatele obce Predmier	31
Tabuľka 10 Počet podnikateľských subjektov pôsobiach v obci Predmier	35
Tabuľka 11 Porovnanie zmien vybraných premenných v obci Predmier za roky 2019 a 2024	36
Tabuľka 12 Rozpočet obce Predmier	37
Tabuľka 13 Finančné zdravie obce Predmier	38
Tabuľka 14 Prioritné oblasti PHSR Predmier	49
Tabuľka 15 Ciele politík vplyvujúcich na PHRSR obce	52
Tabuľka 16 Vonkajšie a vnútorné prostredie vplyvajúce na PHSR obce	53
Tabuľka 17 SWOT analýza	55
Tabuľka 18 Strategické ciele PHRSR obce Predmier	57
Tabuľka 19 Disparity rozvoja obce Predmier	59
Tabuľka 20 Priority obce Predmier - Väzba na PHSR VÚC Žilina	67
Tabuľka 21 Priority obce Predmier - Partnerská dohoda SR – ciele a oblasti intervencie	68
Tabuľka 22 Priority obce Predmier - Väzba na Plán obnovy a odolnosti SR – priority a komponenty	69
Tabuľka 23 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Sociálne stabilné územie	71
Tabuľka 24 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Prepojené územie s kvalitnou udržateľnou dopravnou a technickou infraštruktúrou	72
Tabuľka 25 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Environmentálne udržateľné územie	72
Tabuľka 26 Priorita 1: Výzvy a problémy obce Predmier	73
Tabuľka 27 Priorita 2: Výzvy a problémy obce Predmier	74
Tabuľka 28 Priorita 3: Výzvy a problémy obce Predmier	75
Tabuľka 29 Väzby na špecifické ciele	81
Tabuľka 30 Predpokladaný časový horizont realizácie	89
Tabuľka 31 Typy opatrení potrebné na plnenie cieľov	92

Tabuľka 32 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR	96
Tabuľka 33 Merateľné ukazovatele s väzbami na aktivity	98
Tabuľka 34 Špecifické ciele s dôrazom na financie	102
Tabuľka 35 Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST	107
Tabuľka 36 Základné pravidlá financovania pre KF	107
Tabuľka 37 Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057).....	108
Tabuľka 38 Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057).....	108
Tabuľka 39 Pravidlá financovania technickej pomoci z alokácie menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF	108
Tabuľka 40 Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF.....	109
Tabuľka 41 Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 4P5/špecifického cieľa ESO4.11(SO(k)) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	110
Tabuľka 42 Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 2/priority 2P1/špecifického cieľa RSO2.1/opatrenie 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov Programu Slovensko	110
Tabuľka 43 Opatrenia na znižovanie rizík	111
Tabuľka 44 Identifikácia rizík spojených s implementáciu PHRSR a odporúčania na ich zvládanie	112
Tabuľka 45 Činnosti a zodpovednosti jednotlivých aktérov zapojených do realizácie PHSR obce Predmier	116
Tabuľka 46 Podnety na aktualizáciu alebo tvorbu novej PHRSR	117
Tabuľka 47 Charakteristické znaky rozdelenia respondentov podľa veku	125
Tabuľka 48 Štatistické vyhodnotenie názorov obyvateľov Predmier na jednotlivé oblasti...	130

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Ganttov diagram procesu tvorby PHRSR Predmier	11
Obrázok 2 Cieľové oblasti, ktoré formujú obsah a význam PHRSR obce Predmier	15
Obrázok 3 Demografický vývoj v obci Predmier	28
Obrázok 4 Štruktúra obyvateľstva na základe pohlaví v obci Predmier	29
Obrázok 5 Veková štruktúra obyvateľstva obce Predmier v roku 2023	30
Obrázok 6 Vývoj a zloženie záväzkov obce Predmier	40
Obrázok 7 Vývoj celkový dlhu obce Predmier	41
Obrázok 8 Výsledky hospodárenia obce Predmier za bežné účtovné obdobie v jednotlivých rokoch.....	42
Obrázok 9 Finančné zdravie obce Predmier	44
Obrázok 10 Strom výziev a problémov obce Predmier.....	62
Obrázok 11 Zverejnený dotazník na oficiálnej webovej stránke obce Predmier	124
Obrázok 12 Vekový interval relevantných respondentov	126
Obrázok 13 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie respondentov.....	126
Obrázok 14 Názor obyvateľov na kvalitu života v obci Predmier	127
Obrázok 15 Názor obyvateľov na komunikáciu a informovanie zo strany obce Predmier...	128
Obrázok 16 Názor obyvateľov na rozvoj obce Predmier za posledných 10 rokov	128
Obrázok 17 Sieťový graf názorov obyvateľov s dôrazom na jednotlivé oblasti	131
Obrázok 18 Názorov obyvateľov na potrebu investovania do jednotlivých aktivít.....	132

ÚVODNÁ ČASŤ PHSR OBCE PREDMIER

Pojem „rozvoj obce“ je často vnímaný ako samozrejmosť, no jeho realizácia je náročný proces vyžadujúci systematické úsilie predstaviteľov obce. V súčasnej dobe, charakterizovanej rastúcim individualizmom a zameraním na osobné pohodlie sa však stretávame s klesajúcim záujmom občanov o dianie v ich lokalite. Tendencia vyhýbať sa aktívnej účasti na rozvoji obce má negatívny dopad nielen na samotný rozvoj, ale aj na sociálne väzby v komunite. Chýbajúca občianska angažovanosť bráni budovaniu silných a súdržných spoločenstiev, ktoré sú základom pre kvalitný život.

"Budúcnosť obce závisí od aktívnej účasti všetkých jej obyvateľov, nielen od rozhodnutí volených zástupcov."

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHRSR) je komplexný strategický dokument, ktorý definuje dlhodobú víziu a smerovanie rozvoja obce. Tento dokument, ktorý je vypracovaný na základe dôkladnej analýzy súčasného stavu a potrieb obce, slúži ako kompas pre rozhodovanie samosprávy v oblastiach hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja. PHSR predstavuje dynamickú a komplexnú stratégiu rozvoja, ktorá je schopná adaptácie na neustále sa meniace podmienky.

Tento dokument poskytuje ucelený obraz o súčasnom stave obce a definuje jej dlhodobé vízie. Jeho obsah je navrhnutý tak, aby bol v súlade s nadradenými strategickými dokumentmi, ako je národná stratégia a program rozvoja kraja. Zároveň rešpektuje územnoplánovaciu dokumentáciu obce s poukazom na ustanovenie § 8 ods. 1 Zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

PHRSR **predstavuje komplexný strategický dokument**, ktorého účelom je definovať víziu budúceho rozvoja obce. Tento dokument by mal odrážať kolektívne záujmy a potreby obyvateľov obce v oblastiach ekonomiky, sociálnych služieb, kultúry a životného prostredia. Dokument má za úlohu vytvoriť koherentný rámec pre rozvoj obce, ktorý bude zlučiteľný s nadradenými strategickými dokumentmi na úrovni štátu, kraja, mikroregiónu a jednotlivých rezortov. Zároveň musí rešpektovať špecifické lokálne podmienky, potenciál a výzvy danej obce.

Cieľom PHRSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja mikroregiónu, príp. rezortnými stratégiami, záujmami

ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Je to program cielených opatrení sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, pričom pozostáva z nasledujúcich častí:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu,
- **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov. PHRSR je vypracovaný v súlade s metodikou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE VYPRACOVANIA PHRSR OBCE PREDMIER

Obec Predmier sa rozhodla aktívne zapojiť do procesu tvorby PHRSR na roky 2025 – 2031. Tento komplexný a participatívny prístup zahŕňa nielen využitie interných kapacít obecného úradu, ale tiež externú odbornú spoluprácu s kvalifikovanými odborníkmi z rôznych oblastí. S cieľom zabezpečiť koordináciu a odborné vedenie celého procesu, bol do pozície koordinátora menovaný Ing. Michal Ballay, PhD., LL.M. Jeho bohaté skúsenosti v oblasti regionálneho rozvoja a multidisciplinárny prístup zaručia, že PHRSR bude vypracovaný na vysokej odbornej úrovni a bude zodpovedať aktuálnym potrebám a výzvam obce. Zároveň bude kladený dôraz na širokú participáciu občanov, zástupcov miestnych podnikov a organizácií, ako aj na odborníkov z rôznych oblastí, aby výsledný dokument čo najviac reflektoval potreby a očakávania všetkých zainteresovaných strán. S cieľom zabezpečiť komplexnú a odbornú podporu pri tvorbe a implementácii PHRSR sa gestor rozhodol pre vytvorenie vlastného riadiaceho výboru. Tento riadiaci výbor zložený zo skúsených odborníkov z oblasti regionálneho rozvoja bude poskytovať obci metodickú asistenciu na najvyššej úrovni. Ich úlohou bude nielen zabezpečiť, aby bol PHSR vypracovaný v súlade s aktuálnymi trendmi a legislatívnymi požiadavkami, ale tiež koordinovať spoluprácu obce s vyššími územnými celkami, konkrétne so Žilinským samosprávnym krajom a mestom Bytča. Týmto spôsobom sa zaručí, že rozvojové aktivity obce budú plne integrované do širšieho regionálneho kontextu a budú maximálne efektívne.

Tabuľka 1 Základné informácie o PHRSR Predmier

Plánovacie obdobie	2025 – 2031
Schvaľovací orgán	<i>Obecné zastupiteľstvo</i>
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorú sa dokument spracováva	<i>Obec Predmier</i>
Dátum schvaľovania	
Členovia riadiaceho výboru participantovej tvorby PHRSR	<i>Členovia: Ing. Michal Ballay, PhD, LL.M., doc. Ing. Jozef Kubás, PhD., Štefan Klus</i>
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	<i>Štefan Klus</i>
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	<i>Ing. Michal Ballay, PhD, LL.M., ballay.miba@gmail.com</i>
Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie (obcí, miest, VÚC)	<i>https://www.predmier.sk/</i>

Spracovanie PHRSR obce Predmier bolo naplánované na dvojmesačné obdobie. S cieľom vizuálne znázorniť časový harmonogram a vzájomné prepojenia jednotlivých úloh, bol vypracovaný Ganttov diagram. Tento diagram detailne prezentuje rozdelenie práce na jednotlivé fázy spracovania PHRSR od analýzy súčasného stavu, až po vypracovanie konkrétnych opatrení a finančného plánu.

Identifikačná	Časť PHSR	Začiatok	Koniec	Trvanie	okt 2024					nov 2024				
					6.10	13.10	20.10	27.10	3.11	10.11	17.11	24.11		
1	Úvod: Definícia cieľov, rozsahu, metodológie	2. 10. 2024	5. 10. 2024	4d										
2	Analytická časť: SWOT analýza, analýza súčasného stavu	3. 10. 2024	19. 10. 2024	17d										
3	Strategická časť: Formulovanie vízie, misii, strategických cieľov	15. 10. 2024	7. 11. 2024	24d										
4	Programová časť: Definícia projektov, aktivít, ukazovateľov	27. 10. 2024	18. 11. 2024	23d										
5	Realizačná časť: Plán implementácie, zodpovední, zdroje	2. 11. 2024	24. 11. 2024	23d										
6	Finančná časť: Rozpočet, zdroje financovania	13. 11. 2024	2. 12. 2024	20d										
7	Záver: Zhrnutie, odporúčania	27. 11. 2024	5. 12. 2024	9d										

Obrázok 1 Ganttov diagram procesu tvorby PHRSR Predmier

Z Ganttovho diagramu je zrejmé, že najväčší časový úsek bol vyčlenený na strategickú časť, ktorá zahŕňala formulovanie vízie, misii a strategických cieľov. Následné fázy sa zamerali na stanovenie vízie a cieľov rozvoja obce, vypracovanie konkrétnych projektov a opatrení, a nakoniec na zostavenie finančného plánu a určenie zdrojov na realizáciu jednotlivých aktivít. Dôkladná príprava a vizualizácia harmonogramu v podobe Ganttovho diagramu umožnila efektívne riadenie procesu spracovania PHRSR a zabezpečila dodržanie stanovených termínov. Tento nástroj bol nielen užitočný pre projektový tím, ale slúžil aj ako transparentný komunikačný nástroj pre vedenie obce a širokú verejnosť.

PHRSR obce Predmier predstavuje kľúčový dokument, ktorý definuje víziu a smerovanie rozvoja tejto lokality. Jeho zaradenie do hierarchie plánovacích dokumentov na podporu regionálneho rozvoja na Slovensku mu pripisuje významnú úlohu v procese strategického plánovania. Tento program sa opiera o vyššie úrovne plánovania ako sú regionálne a národné stratégie, a zároveň slúži ako podklad pre vypracovanie konkrétnych projektov a aktivít

na miestnej úrovni. Týmto spôsobom sa zabezpečuje koherentnosť a súlad rozvojových aktivít na všetkých úrovniach verejnej správy. To znamená, že opatrenia plánované na úrovni obce sú v súlade s širšími regionálnymi a národnými cieľmi. Zároveň však program umožňuje zohľadniť špecifické potreby a podmienky obce Predmier, čím prispieva k jej udržateľnému a vyváženému rozvoju. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier je dynamický dokument, ktorý sa pravidelne aktualizuje a dopĺňa. To umožňuje reagovať na meniace sa podmienky a nové výzvy, ktoré sa v priebehu času objavujú. Týmto spôsobom sa zabezpečuje, že program zostáva relevantným nástrojom pre rozvoj obce. Vypracovanie a realizácia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je komplexný proces, ktorý si vyžaduje spoluprácu viacerých subjektov. Okrem zástupcov samosprávy sa do tohto procesu zapájajú aj občania, podnikatelia, neziskové organizácie a ďalší zainteresovaní aktéri. Ich aktívna participácia je nevyhnutná pre zabezpečenie toho, aby program zodpovedal skutočným potrebám a očakávaniam obyvateľov obce.

Tabuľka 2 Využitie metód pri tvorbe PHRSR Predmier

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti	Kritériá pre zohľadnenie
Tlačené materiály	Verejné informačné tabule, zverejňovanie informácií na obecnej stránke			
Stretnutia	Posúdenie súčasného stavu obce Predmier	Stretnutie s kľúčovými ľuďmi/skupinami	Kvantitatívna a kvalitatívna analýza podnetov, zahrnutie do návrhu riešení	Relevantnosť podnetov pre rozvoj obce, opakovanie podnetov od viacerých účastníkov
Rozhovory a prieskumy	Dotazník pre širokú verejnosť	Áno	Veľkosť vzorky, analýza výsledkov, zahrnutie do návrhu riešení	Štatistická významnosť výsledkov, konzistencia odpovedí
Poradné skupiny	Miestne poradné skupiny	Pravidelné stretnutia	Transparentné rozhodovanie, dokumentácia priebehu a výsledkov	Odbornosť členov, pravidelnosť stretnutí, otvorenosť pre nové podnety

Aktívna participácia občanov na tvorbe PHRSR obce Predmier je nevyhnutným predpokladom pre vypracovanie komplexného a relevantného strategického dokumentu. Iba prostredníctvom priameho zapojenia obyvateľov je možné zabezpečiť, aby PHRSR reálne odrážal miestne

špecifiká, priority a očakávania, čím sa zvyšuje pravdepodobnosť jeho úspešnej implementácie a dlhodobého pozitívneho dopadu na život v obci. PHRSR predstavuje komplexný strategický dokument, ktorý po definovaní vízie a cieľov obce prechádza do fázy konkrétnej implementácie. Jeho strategická a programová časť vyúsťuje do vypracovania podrobného akčného plánu. Tento plán detailne špecifikuje jednotlivé kroky potrebné na dosiahnutie stanovených cieľov, vrátane časových harmonogramov, zodpovedných osôb alebo útvarov a očakávaných výstupov. Jeho súčasťou je aj návrh systému monitorovania a hodnotenia, ktorý umožňuje priebežné sledovanie pokroku realizácie jednotlivých aktivít a ich porovnávanie s plánovanými výsledkami. Tento systém zabezpečuje spätnú väzbu a umožňuje včasné identifikácie prípadných odchýlok od plánovaného priebehu. Finančná časť PHSR je neoddeliteľnou súčasťou tohto dokumentu. Obsahuje predpokladaný rozpočet, ktorý definuje zdroje potrebné na realizáciu plánovaných aktivít. Tento rozpočet je vypracovaný na základe detailnej analýzy nákladov jednotlivých projektov a stanovuje kritériá pre výber projektov v súlade s finančnými možnosťami obce. Finančná časť tiež špecifikuje zdroje financovania, či už ide o vlastné zdroje obce, dotácie z vyšších úrovní verejnej správy, alebo financovanie z externých zdrojov, ako sú napríklad európske fondy. Záverečnou fázou tvorby PHSR je jeho predloženie na verejné pripomienkovanie. Tento krok je dôležitý pre zabezpečenie transparentnosti procesu a zapojenie občanov do tvorby dokumentu. Následne je PHSR prerokovaný a schválený príslušným orgánom obce, spravidla obecným zastupiteľstvom. **Schválený PHRSR sa stáva záväzným dokumentom pre obec a slúži ako základ pre jej ďalší rozvoj.**

PHRSR obce Predmier na roky 2025 – 2031 bol vypracovaný v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky, najmä *zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z.*, a s prihliadnutím na relevantné *metodické usmernenia Európskej únie*. Pri jeho tvorbe bol uplatnený participatívny prístup, ktorý zabezpečil aktívnu spoluprácu s kľúčovými aktérmi regiónu, vrátane obyvateľov, podnikateľských subjektov, občianskych združení a zástupcov miestnej samosprávy. Tento multisektorový prístup zaručil, že PHSR komplexne zohľadnil miestne špecifiká a potreby a zároveň bol v súlade s národnými a európskymi prioritami v oblasti regionálneho rozvoja. Vypracovanie dokumentu sa opieralo o dôkladnú analýzu súčasného stavu obce, identifikáciu jej silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb (SWOT analýza), ako aj o stanovenie vízie a cieľov budúceho rozvoja. Na základe týchto vstupných informácií boli navrhnuté konkrétne opatrenia a projekty, ktoré mali prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov, rozvoju miestnej ekonomiky a udržateľnému rozvoju obce.

Tabuľka 3 Všeobecne záväzne právne predpisy vplývajúce na tvorbu PHSR obce

Zákon	Relevantnosť pre PHSR obce	Konkrétne oblasti ovplyvnenia
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja	Vysoká	<i>Definovanie priorít regionálneho rozvoja, možnosti financovania projektov, spolupráca s vyššími územnými celkami.</i>
Zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave	Stredná	<i>Plánovanie a výstavba cestnej infraštruktúry, údržba ciest.</i>
Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach	Stredná	<i>Plánovanie a výstavba železničnej infraštruktúry.</i>
Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach	Stredná	<i>Regulácia železničnej dopravy.</i>
Zákon č. 50/1967 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku	Vysoká	<i>Územné plánovanie, stavebné konanie, územné rozhodnutia.</i>
Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách	Stredná	<i>Údržba a správa miestnych komunikácií.</i>
Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie	Stredná	<i>Posudzovanie vplyvov projektov na životné prostredie.</i>
Zákon č. 303/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov	Stredná	<i>Spolupráca s vyššími územnými celkami, rozdelenie kompetencií.</i>
Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení	Vysoká	<i>Kompetencie obce, organizácia samosprávy, rozhodovacie procesy.</i>
Zákon č. 9/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu	Stredná (ak obec má turistický potenciál)	<i>Podpora rozvoja cestovného ruchu, tvorba turistických produktov.</i>
Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelaní	Stredná	<i>Zriaďovanie a prevádzka škôl a školských zariadení.</i>
Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve	Stredná	<i>Školská samospráva, financovanie školstva.</i>
Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Vysoká	<i>Vypracovanie a schvaľovanie rozpočtu obce, nakladanie s finančnými prostriedkami.</i>
Zákon č. 88/2001 Z. z. o sociálnej pomoci	Stredná	<i>Poskytovanie sociálnych služieb občanom.</i>
Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	Vysoká (podobne ako zákon č. 523/2004 Z. z.)	<i>Vypracovanie a schvaľovanie rozpočtu obce, nakladanie s finančnými prostriedkami.</i>
Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch	Stredná	<i>Nakladanie s odpadmi, ochrana životného prostredia.</i>
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny	Stredná	<i>Ochrana prírody a krajiny, ochrana biodiverzity.</i>
Metodická príručka Strategické plánovanie samosprávy	Vysoká	<i>Poskytuje metodickú podporu pri tvorbe PHSR, obsahuje praktické rady a nástroje.</i>

I. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ PROCESU TVORBY A OBSAHU

Vypracovanie PHRSR obce Predmier predstavuje nielen formálnu požiadavku vyplývajúcu zo zákona o podpore regionálneho rozvoja, ale najmä strategický nástroj, ktorý má zásadný vplyv na budúci vývoj obce. Jeho príprava nie je iba rutinnou záležitosťou, ale komplexným procesom, ktorý si vyžaduje hlbokú analýzu súčasného stavu obce, identifikáciu jej silných stránok, slabých miest, príležitostí a hrozieb, a následné stanovenie konkrétnych cieľov a opatrení pre jej ďalší rozvoj. Schválený PHRSR je pre obec akýmsi „cestným plánom“, ktorý definuje smerovanie jej rozvoja v rôznych oblastiach – od hospodárstva a infraštruktúry až po sociálne služby a životné prostredie. Jeho prítomnosť je nevyhnutnou podmienkou pre úspešné získavanie finančných prostriedkov z európskych fondov, štátneho rozpočtu a iných zdrojov. Bez tohto dokumentu by obec nemohla účinne konkurovať iným žiadateľom o tieto financie a realizovať tak ambiciózne projekty, ktoré by zlepšili život jej obyvateľov. Okrem zabezpečenia prístupu k externým zdrojom má PHRSR aj ďalšie významné funkcie. Slúži ako nástroj na transparentnú komunikáciu s obyvateľmi, podnikateľským sektorom a inými zainteresovanými stranami o víziách a cieľoch rozvoja obce. Zároveň umožňuje efektívnejšie riadenie a koordináciu aktivít jednotlivých subjektov pôsobiach na území obce. Vypracovanie PHSR je teda investíciou do budúcnosti obce. Je to proces, ktorý by mal zahŕňať širokú verejnú diskusiu a participáciu všetkých zainteresovaných strán. Výsledkom by mal byť dokument, ktorý bude reflektovať potreby a očakávania obyvateľov, bude reálny a zároveň ambiciózny a ktorý bude slúžiť ako základ pre ďalší rozvoj obce.

Obrázok 2 Cieľové oblasti, ktoré formujú obsah a význam PHRSR obce Predmier

PHSR obce Predmier predstavuje komplexný strategický dokument, ktorý definuje dlhodobé ciele a priority rozvoja obce. Aby bol tento program efektívny a udržateľný, je nevyhnutné jeho zakotvenie v širšom kontexte nadradených strategických dokumentov. Prepojenie s nadradenými dokumentmi zabezpečuje, že rozvoj obce Predmier bude prebiehať v súlade s celkovými regionálnymi a národnými cieľmi. Konkrétne, PHSR obce Predmier musí byť kompatibilný s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a PHSR Žilinského samosprávneho kraja. Týmto sa zaručí, že ciele budú koordinované s vyššími úrovňami plánovania a že obec bude môcť efektívnejšie čerpať z dostupných finančných prostriedkov a podporných programov. Dôležitosť tohto prepojenia spočíva v niekoľkých aspektoch:

- **Synergické efekty:** Koordinácia s nadradenými dokumentmi umožňuje využívať synergické efekty a optimalizovať využitie zdrojov.
- **Zvyšovanie konkurencieschopnosti:** Zaradenie do širšieho kontextu zvyšuje viditeľnosť obce a jej šance na získanie finančných prostriedkov z európskych fondov a iných externých zdrojov.
- **Udržateľnosť:** Zohľadnenie nadregionálnych cieľov zabezpečuje, že rozvoj obce bude trvalo udržateľný a nebude negatívne ovplyvňovať okolité regióny.
- **Zvýšenie transparentnosti:** Prepojenie s nadradenými dokumentmi zvyšuje transparentnosť rozhodovacích procesov a umožňuje verejnosti lepšie pochopiť, ako sa obec rozvíja.

PHSR je kľúčovým nástrojom pre udržateľný a komplexný rozvoj obce Predmier. Jeho vypracovanie a implementácia si vyžaduje aktívnu spoluprácu všetkých zainteresovaných strán, vrátane obyvateľov, podnikateľov, občianskych združení a samosprávy.

1.1 Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)

Inštitucionálne východiská zahŕňajú široké spektrum prvkov, ktoré vytvárajú rámec pre efektívne fungovanie a spoluprácu medzi rôznymi subjektmi. Tieto východiská sa opierajú o legislatívu, ktorá stanovuje právny základ a pravidlá pre činnosť organizácií a partnerov, ďalej o kompetencie, ktoré definujú zodpovednosti a právomoci jednotlivých aktérov. Dôležitú úlohu zohrávajú aj partneri, teda subjekty, ktoré sa podieľajú na spoločných cieľoch a aktivitách a v neposlednom rade aj inštitucionalizované štruktúry partnerstiev, ktoré poskytujú organizovaný rámec pre koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií medzi zainteresovanými stranami.

Tabuľka 4 Východiska spracovania PHSR obce

Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR		Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017
Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR		Obecné zastupiteľstvo
Partneri	Dotknutá verejnosť	S cieľom zabezpečiť participatívny prístup pri tvorbe PHSR obce Predmier bolo uskutočnené prieskum verejnej mienky prostredníctvom dotazníkového šetrenia zameraného na identifikáciu priorít a hodnotenie súčasného stavu obce v sociálnej a hospodárskej oblasti.
	Hlavní aktéri rozvoja	Hlavnými aktérmi rozvoja obce sú nielen zamestnanci obecného úradu, ale aj volení zástupcovia občanov, miestne občianske združenia, podnikateľské subjekty a samotní obyvatelia.
	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	Zástupcovia partnerských organizácií, bližšie charakterizovaných v časti 3.5
Inštitucionalizované partnerstvá pre tvorbu a implementáciu PHRSR		V procese prípravy PHRSR obce neboli uzavreté žiadne oficiálne dohody o spolupráci s inými inštitúciami. Obec sa pri tvorbe tohto dokumentu primárne oprela o existujúce strategické dokumenty vyššieho územného celku, konkrétne o PHRSR Žilinského samosprávneho kraja.

Pri tvorbe PHRSR obce sme sa dôsledne riadili metodickými usmerneniami schválenými Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Tento komplexný metodický rámec nám umožnil systematicky analyzovať súčasný stav obce, identifikovať kľúčové výzvy a definovať konkrétne ciele a opatrenia pre jej ďalší rozvoj. Vypracovaný program je nielen výsledkom dôkladnej analýzy lokálnych špecifik, ale zároveň je plne kompatibilný s nadradenými regionálnymi a národnými stratégiami.

1.2 Obsahové východiská

PHRSR predstavuje komplexný strategický dokument, ktorý definuje víziu budúceho rozvoja obce Predmier. V tejto kapitole sa zameriame na zdôvodnenie potreby vypracovania tohto plánu, vymedzenie územného rozsahu a relevantných nadradených dokumentov, ako aj na proces participatívnej tvorby, ktorý zabezpečí, aby bol PHRSR v čo najväčšej miere v súlade s potrebami a očakávaniami obyvateľov.

1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR

Základným pilierom každej obce je občianska spoločnosť, ktorá sa vyznačuje vzájomnou úctou a spoluprácou. Aktívna participácia obyvateľov na živote obce je predpokladom pre jej rozvoj

a prosperitu. PHRSR obce Predmier slúži ako strategický nástroj, ktorý má za cieľ systematicky riadiť rozvoj obce a zlepšiť životnú úroveň jej obyvateľov. Prostredníctvom PHRSR je možné identifikovať kľúčové výzvy a príležitosti, ktoré stoja pred obcou a navrhnúť konkrétne opatrenia na ich riešenie.

Hlavným cieľom strategického dokumentu je poskytnúť komplexnú analýzu súčasného stavu a na základe nej vypracovať ucelený plán budúceho rozvoja. Dokument odpovie na kľúčové otázky:

- **Aká je východisková situácia obce?** *Prostredníctvom dôkladnej analýzy identifikovať silné a slabé stránky a príležitosti a hrozby, ktoré ovplyvňujú súčasný stav.*
- **Kam chce obec smerovať?** *Formulovať jasnú a inšpiratívnu víziu budúceho stavu, ktorá bude motivovať k dosiahnutiu stanovených cieľov.*
- **Ako dosiahne obec stanovené ciele?** *Navrhnúť konkrétne stratégie, ciele, opatrenia a indikátory, ktoré umožnia efektívne riadenie a monitorovanie procesu transformácie.*

Vypracovanie PHRSR je nevyhnutné z niekoľkých dôvodov. Predovšetkým poskytuje jasnú a ucelenú víziu budúceho rozvoja obce, ktorá slúži ako kompas pre všetky rozhodovacie procesy. Ďalej umožňuje efektívne využívať finančné prostriedky, či už z vlastných zdrojov obce alebo z externých fondov. PHRSR tiež zvyšuje transparentnosť a zodpovednosť pri rozhodovaní o budúcnosti obce a zabezpečuje, aby sa rozvoj uskutočňoval v súlade s potrebami a očakávaniami obyvateľov.

Dokument analyzuje súčasný stav obce a definuje konkrétne opatrenia, ktoré prispejú k zlepšeniu životných podmienok a k ekonomickému rozvoju. PHRSR je zároveň nástrojom na koordináciu aktivít obce s vyššími úrovňami územnej samosprávy. Týmto dokumentom obec deklaruje svoje zámery a smerovanie, pričom zároveň zohľadňuje širší kontext regionálneho a národného rozvoja.

1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúracie stratégie PHRSR

Predmier je obec situovaná vo východnej časti Žilinského kraja, konkrétne v okrese Bytča. Jej poloha na ľavom brehu rieky Váh v strednej časti Bytčianskej kotliny jej dodáva charakteristické geografické znaky. Severozápad obce je ohraničený Javorníkmi, zatiaľ čo juhovýchodná časť zasahuje do oblasti Strážovskej hornatiny. Táto poloha na styku kotliny a hôr ovplyvňuje miestne klimatické podmienky, pôdne typy a celkový charakter krajiny.

Nadmorská výška obce sa pohybuje v rozmedzí 280 až 300 metrov nad morom, čo ju radí do kategórie nížinných až pahorkatinných oblastí. Táto nadmorská výška spolu s polohou v kotline prispieva k mierne teplému podnebiu s dostatočným množstvom zrážok.

Katastrálne územie obce Predmier, rozprestierajúce sa na ploche 1088 hektárov, sa nachádza v malebnom prostredí Západných Karpát. Jeho nadmorská výška sa pohybuje od 295 do 608 metrov nad morom. Poloha obce na rozhraní vnútorných a vonkajších Západných Karpát, konkrétne v Bytčianskej a Súľovskej kotline, jej dodáva osobitý charakter. Intravilán obce sa prirodzene rozvinul popri hlavnej ceste vedúcej údolím Váhu. Okolie obce je prevažne poľnohospodársky využívané, pričom juhovýchodnú časť zaberajú úpätia Súľovských vrchov s pestrým zastúpením lesov, lúk a pasienkov. Severozápadná časť katastra, zasahujúca do podhoria Javorníkov, je zväčša zalesnená. Týmto územím preteká rieka Váh a Hričovský kanál, zatiaľ čo v samotnej obci sa nachádza potok Hradnianska, ktorý je ľavostranným prítokom Váhu.

Dopravná infraštruktúra obce je zabezpečená cestnou a železničnou dopravou. Hlavnú dopravnú tepnu predstavuje cesta III/06165 spájajúca obec Rašov s Predmierom. Táto cesta je zároveň zbernou komunikáciou a slúži aj na obsluhu miestnych častí. Dopravnú dostupnosť zvyšuje železničná zastávka priamo v obci, ktorá bola nedávno zmodernizovaná. Výhodou je aj blízkosť železničnej stanice Bytča, umožňujúca prekládku tovaru. Verejnú osobnú dopravu zabezpečujú autobusy a vlaky. Ochrana prírody je v tejto oblasti prioritná. Juhovýchodná časť katastra spadá do chránenej krajinej oblasti Strážovské vrchy, známej svojimi skalnými mestami a bohatou biodiverzitou. Oblasť Súľovských skál je významným nadregionálnym biokoridorom, ktorý spája rôzne ekosystémy a zabezpečuje migráciu živočíchov. Aj Biocentrum povodia Váhu pri Predmieri predstavuje cenné územie s vysokou koncentráciou druhov. Možno konštatovať, že obec Predmier sa nachádza v atraktívnom prírodnom prostredí s dobrou dopravnou dostupnosťou. Kombinácia poľnohospodárskej krajiny, lesov a vodných tokov vytvára pestrú mozaiku ekosystémov. Zároveň však obec čelí výzvam spojeným s rozvojom infraštruktúry, ochranou životného prostredia a udrжанím kvality života jej obyvateľov.

1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov

Pri tvorbe PHRSR obce sa vychádzalo z komplexnej analýzy aktuálneho stavu a potrieb lokálneho spoločenstva, pričom sa zohľadnili relevantné strategické dokumenty na rôznych úrovniach verejnej správy. Najbližším strategickým partnerom je Žilinský samosprávny kraj a mesto Bytča.

Prioritné oblasti rozvoja identifikované v strategických dokumentoch Žilinského samosprávneho kraja, ako aj v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, tvorili kľúčový rámec pre vypracovanie PHRSR. Boli analyzované národné a európske politické priority, s osobitným zreteľom na aktuálne výzvy, ako je obnova hospodárstva po pandemickej kríze. Plán obnovy, ktorý pripravila vláda SR, poskytuje cenné informácie o smerovaní národnej ekonomiky a identifikuje oblasti, v ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z európskych fondov. Plány sú tiež v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska, ktorá predstavuje komplexný rámec pre územné plánovanie na celom území Slovenska a zabezpečuje koherentnosť rozvojových aktivít na rôznych úrovniach verejnej správy.

Pri tvorbe PHRSR sa kládol dôraz na multidisciplinárny prístup, ktorý zahŕňal zapojenie širokého spektra aktérov, vrátane zástupcov samosprávy, občianskych združení, podnikateľskej sféry a odborníkov z rôznych oblastí. Tento participatívny prístup zabezpečil, že plány sú reálne, udržateľné a zohľadňujú potreby a očakávania všetkých zúčastnených strán.

Tabuľka 5 Východiskové strategické dokumenty vplyvajúce na tvorbu PHSR Predmier

Dokument	Úroveň	Kľúčové aspekty pre PHSR obce Predmier	Dôvod zaradenia
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja	Regionálna	Prioritné oblasti rozvoja kraja, alokácia finančných prostriedkov, spolupráca s obcami	<i>Bezprostredná nadradenosť, možnosť čerpania finančných prostriedkov</i>
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	Národná	Celonárodné priority rozvoja, smerovanie regionálnej politiky, zdroje financovania	<i>Zabezpečenie súladu s celonárodnými cieľmi</i>
Plán obnovy a odolnosti SR	Národná	Možnosti financovania projektov súvisiacich s obnovou po pandemickej kríze	<i>Získanie ďalších finančných zdrojov pre obec</i>
Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Národná	Celkový rámec územného rozvoja krajiny, dlhodobé vízie	<i>Zabezpečenie súladu s dlhodobými strategickými dokumentmi</i>

Analýza nadradených plánovacích dokumentov v rámci PHRSR umožnila identifikovať konkrétne opatrenia, ktoré je možné realizovať na miestnej úrovni. Osobitný dôraz sa kládol na rozvoj dopravnej infraštruktúry, kde sa navrhli konkrétne projekty, ktoré sú v súlade s vyššími úrovňami plánovania a zároveň prispievajú k zlepšeniu mobility obyvateľov a dostupnosti služieb. Týmto spôsobom sa zabezpečí, aby PHRSR bol nielen teoretickým dokumentom, ale aj praktickým nástrojom pre realizáciu rozvojových projektov.

1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR

Participatívny prístup k tvorbe PHRSR obce Predmier je nevyhnutný pre vypracovanie dokumentu, ktorý bude verne odrážať potreby a očakávania jej obyvateľov. Aktívna angažovanosť občanov v procese tvorby tohto strategického dokumentu zabezpečí, že program bude nielen relevantný a udržateľný, ale tiež získa širokú podporu v miestnej komunite. Takýto prístup nielenže zvyšuje pravdepodobnosť úspešnej implementácie programu, ale tiež posilňuje pocit spolupatričnosti a zodpovednosti občanov za budúcnosť svojej obce. Aby bol participatívny proces čo najúčinnnejší, bol vypracovaný podrobný časový harmonogram a jasne definované úlohy jednotlivých aktérov. Do procesu boli zapojení nielen zástupcovia samosprávy, ale aj občania, miestne organizácie a podnikatelia. Prvým krokom bolo zorganizovanie série verejných diskusií, počas ktorých obyvatelia mohli vyjadriť svoje názory a priority. Následne boli tieto podnety analyzované a zapracované do návrhu programu. Po jeho vypracovaní nasledovala ďalšia etapa verejnej konzultácie, počas ktorej obyvatelia mohli zhodnotiť návrh a navrhnúť ďalšie úpravy. Participatívny prístup priniesol celý rad výhod, ako bolo zvýšenie transparentnosti rozhodovacích procesov, posilnenie dôvery občanov v miestnu samosprávu a rozvoj občianskej spoločnosti.

Tabuľka 6 Fázy spracovania PHRSR Predmier

Fáza	Kľúčové aktivity	Zodpovednosť	Účast' partnerov
1. Príprava a informovanie	- Definovanie cieľov a rozsahu PHSR - Vytvorenie projektového tímu - Zvolenie vhodných metód participácie - Informovanie verejnosti o procese tvorby PHSR	Obecný úrad, Projektový tím	Všetci obyvatelia, miestne organizácie
2. Analýza súčasného stavu	- Zber dát o súčasnom stave obce - SWOT analýza - Identifikácia kľúčových problémov a príležitostí	Projektový tím, Externí odborníci	Obyvatelia, miestne organizácie, odborníci
3. Vypracovanie vízie a cieľov	- Organizovanie workshopov s občanmi - Formulovanie vízie pre rozvoj obce - Definovanie prioritných cieľov PHSR	Projektový tím, Obyvatelia	Všetci obyvatelia, miestne organizácie
4. Vypracovanie návrhu PHSR	- Vypracovanie návrhu PHSR na základe zhromaždených dát a stanovených cieľov - Konzultovanie návrhu s kľúčovými partnermi	Projektový tím, Externí odborníci	Miestne organizácie, odborníci

5. Verejné pripomienkovanie	• Zverejnenie návrhu PHSR na webovej stránke obce • Organizovanie verejného stretnutia • Zber pripomienok od verejnosti	Obecný úrad	Všetci obyvatelia
6. Finalizácia PHSR	• Zhrnutie pripomienok a ich zapracovanie do finálneho znenia PHSR • Schválenie PHSR obecným zastupiteľstvom	Projektový tím	Obecné zastupiteľstvo

II. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

Táto kapitola predstavuje komplexnú analýzu súčasného stavu obce Predmier a jej okolia, ktorá slúži ako pevný základ pre vypracovanie PHRSR. Na základe dôkladného prieskumu a analýzy relevantných dát boli identifikované kľúčové trendy, potenciály, výzvy a problémy, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce. V nasledujúcich častiach sa nachádza zhodnotenie implementácie doterajších strategických dokumentov, identifikácii kľúčových trendov a výziev, ktoré by sa objavili bez prijatia nových opatrení, a analýze vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich rozvoj obce. Taktiež sa tu nachádzajú výsledky SWOT analýzy, benchmarkingu a identifikujeme disparity a faktory rozvoja, ktoré sú pre obec podstatné. **Cieľom tejto kapitoly je poskytnúť jasný a komplexný obraz o súčasnom stave obce Predmier a vytvoriť tak pevný základ pre stanovenie vízie a cieľov budúceho rozvoja.** Na základe týchto analýz je možné navrhnúť konkrétne opatrenia, ktoré povedú k zlepšeniu kvality života obyvateľov a k udržateľnému rozvoju obce. Táto kapitola slúži ako východiskový bod pre vypracovanie PHRSR, ktorý bude obsahovať konkrétne ciele, stratégie a akčné plány pre ďalší rozvoj obce. PHRSR bude pravidelne aktualizovaný a vyhodnocovaný, aby sa zabezpečilo, že obec bude aj naďalej reagovať na meniace sa podmienky a potreby obyvateľov.

2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Pre komplexný pohľad na opatrenia smerujúce k udržateľnému rozvoju obce boli všetky relevantné aktivity systematicky zaznamenané a zoskupené do prehľadnej tabuľkovej formy. Táto tabuľka poskytuje detailný prehľad o jednotlivých aktivitách, ich vzájomných súvislostiach a očakávaných výsledkoch. Jej cieľom je zabezpečiť transparentnosť a efektívnosť pri plánovaní a realizácii rozvojových projektov.

Tabuľka 7 Implementácia doterajších stratégií

Názov projektu	Stručný popis projektu	Fáza realizácie	Zdroje financovania	Plán trvá (áno/nie)
Vypracovanie koncepcie rozvoja ZŠ	<i>Elaborácia komplexného plánu rozvoja základnej školy, zahŕňajúceho didaktické, technické a personálne aspekty.</i>	Realizácia/plánovanie	Vlastné zdroje	áno
Plynofikácia kotolne ZŠ a telocvične	<i>Nahradenie súčasného vykurovacieho systému plynom za účelom zníženia prevádzkových nákladov a zníženia emisií.</i>	Realizácia	EÚ fondy, štátny rozpočet	nie
Zateplenie obvodového plášťa ZŠ	<i>Zvýšenie energetickej účinnosti budovy</i>	Realizácia/plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno

	<i>zateplením obvodového plášťa.</i>			
Rekonštrukcia ústredného kúrenia MŠ 152/452	<i>Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy.</i>	Realizácia	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	nie
Zateplenie obvodového plášťa MŠ 452	<i>Zvýšenie energetickej účinnosti budovy zateplením obvodového plášťa.</i>	Realizácia	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	nie
Zvyšenie kapacít materských škôl (MŠ 452)	<i>Rozšírenie zahŕňa výstavbu nových tried, modernizáciu existujúcich priestorov a vybavenie školy novým nábytkom a didaktickými materiálmi.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, vlastné zdroje	áno
Zvyšenie kapacít materských škôl (MŠ 152)	<i>Tento projekt sa zameriava na rozšírenie kapacít Materskej školy 151 s cieľom zabezpečiť dostatok miest pre predprimárne vzdelávanie detí v regióne. Rozšírenie zahŕňa výstavbu nových tried, modernizáciu existujúcich priestorov a vybavenie školy novým nábytkom a didaktickými materiálmi.</i>	Realizácia	EÚ fondy, vlastné zdroje	nie
Rozšírenie zariadenia opatrovateľskej služby	<i>Zvýšenie kapacity zariadenia pre seniorov.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Zabezpečenie stravovania dôchodcov	<i>Zriadenie alebo modernizácia zariadenia na prípravu a rozvoz stravy pre seniorov.</i>	Realizácia	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	nie
Výstavba zdravotného strediska	<i>Vytvorenie nového zdravotného strediska s komplexnými službami.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Rekonštrukcia a obnova NKP	<i>Oprava a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Rekonštrukcia športového štadióna	<i>Modernizácia športového areálu pre potreby občanov.</i>	Plánovanie	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	áno
Rekonštrukcia školskej družiny	<i>Modernizácia priestorov školskej družiny.</i>	Plánovanie	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	áno
Výstavba obecných nájomných bytov	<i>Zvýšenie dostupnosti bývania pre občanov.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno

Výstavba inžinierskych sietí pre IBV	<i>Zabezpečenie infraštruktúry pre nové obytné budovy.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Úprava a vybavenie pozemku pre výstavbu priemyselného parku, vrátane inžinierskych sietí.	<i>Komplexná úprava pozemku, vybavenie inžinierskymi sieťami a príprava podmienok pre výstavbu nových priemyselných objektov.</i>	Realizácia	EÚ fondy, štátny rozpočet	nie
Modernizácia a vybavenie autobusových zastávok v obci.	<i>Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových autobusových zastávok v obci, vrátane vybavenia informačnými systémami a prístreškami.</i>	Realizovaná	EÚ fondy, štátny rozpočet	nie
Výroba a inštalácia uvítacej a informačnej tabule pri vstupe do obce.	<i>Výroba a inštalácia esteticky príťažlivej tabule pri vstupe do obce, ktorá bude obsahovať základné informácie o obci.</i>	Realizácia	EÚ fondy, štátny rozpočet	nie
Zriadenie a spustenie webovej stránky obce s aktuálnymi informáciami.	<i>Vytvorenie moderného a interaktívneho webového sídla obce s pravidelne aktualizovanými informáciami.</i>	Realizácia	EÚ fondy, štátny rozpočet	nie
Likvidácia nelegálnych skládok	<i>Odstránenie všetkých nelegálnych skládok na území obce, rekultivácia pozemkov a prevencia vzniku nových skládok.</i>	Príprava projektovej dokumentácie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Zahájenie separovaného zberu odpadu	<i>Zavedenie systému separovaného zberu pre všetky druhy odpadu, nákup kontajnerov, edukácia obyvateľov.</i>	Realizácia	EÚ fondy, vlastné zdroje	nie
Malá kompostáreň do 100T	<i>Cieľom projektu je znížiť množstvo odpadu smerujúceho na skládky, zvýšiť mieru triedenia a získať kvalitný kompost pre vlastné potreby.</i>	Realizácia	Vlastné zdroje	áno
Predchádzanie vzniku BRO v obci Predmier	<i>Rozšírenie opatrení na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov formou domáceho kompostovania a kompostovania bioodpadu vzniknutého pri údržbe verejnej zelene. Distribúcia</i>	Realizácia	EÚ fondy, vlastné zdroje	nie

	<i>440 kompostérov do domácností a nákup mulčovača CROSSEJECT.</i>			
Regulácia potoka v obytnej zóne obce	<i>Stabilizácia brehov, výstavba nových prechodov, zlepšenie kvality vody.</i>	Príprava projektovej dokumentácie	EÚ fondy, štátny rozpočet	áno
Rozšírenie kanalizačného systému	<i>Pripojenie ďalších domácností na kanalizáciu, výstavba nových čistiarní odpadových vôd.</i>	Plánovanie	EÚ fondy, štátny rozpočet, vlastné zdroje	áno

Úspešná implementácia navrhovaných projektov vyústila do komplexnej transformácie obce, ktorá sa prejavila vo viacerých dimenziách. V prvom rade došlo k výraznému zlepšeniu kvality života obyvateľov a životného prostredia. Zrealizované opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie nielenže prispeli k zníženiu prevádzkových nákladov, ale zároveň významne zmiernili negatívny vplyv na životné prostredie redukciami emisií skleníkových plynov a závislosti od fosílnych palív. Týmto krokom sa obec zaradila medzi aktívnych aktérov prechodu k nízko uhlíkovej ekonomike a naplnila zásady udržateľného rozvoja. Okrem environmentálnych benefitov priniesli realizované projekty aj pozitívne sociálno-ekonomické dopady. Zvýšená atraktivita obce pre nových obyvateľov a investorov viedla k oživeniu miestnej ekonomiky a k tvorbe nových pracovných miest. Získané skúsenosti a know-how v oblasti projektového manažmentu a implementácie energeticky úsporných opatrení posilnili kapacitu miestnej samosprávy a umožnili efektívnejšie plánovanie a realizáciu ďalších investičných aktivít. Napriek obmedzeným finančným zdrojom sa podarilo dosiahnuť významných výsledkov vďaka dômyselnému finančnému inžinierstvu, efektívnemu využívaniu európskych fondov a aktívnej spolupráci s miestnymi podnikateľmi a občanmi. Realizované projekty sa tak stali inšpiráciou pre iné obce a regióny a demonštrovali, že aj s obmedzenými zdrojmi je možné dosiahnuť významné zlepšenia kvality života.

2.2 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

Vypracovanie novej PHRSR obce Predmier sa uskutočnilo v kontexte komplexných a bezprecedentných globálnych výziev. Pandemická kríza, geopolitické napätie a rastúca energetická a ekonomická nestabilita výrazne ovplyvnili sociálne, ekonomické a environmentálne podmienky nielen na celosvetovej, ale aj na miestnej úrovni. Tieto turbulentné udalosti priniesli do procesu tvorby PHRSR nové dimenzie a zvýšili potrebu flexibilného a adaptabilného prístupu. Vzhľadom na dynamickú situáciu bolo nevyhnutné, aby PHRSR obce Predmier zohľadnil nielen krátkodobé, ale aj dlhodobé dôsledky týchto kríz. Zároveň bolo potrebné integrovať do tohto dokumentu princípy udržateľného rozvoja, ktoré rešpektujú sociálne, ekonomické a environmentálne aspekty.

Pri tvorbe PHRSR bolo potrebné analyzovať, ako tieto globálne výzvy ovplyvňujú miestne špecifiká a navrhnúť také riešenia, ktoré by zvýšili odolnosť obce voči budúcim šokom. V tomto kontexte sa proces tvorby PHRSR stal príležitosťou na hlbšiu reflexiu o budúcnosti obce a na identifikáciu nových príležitostí. Napriek výzvam, ktoré priniesla súčasná doba, sa obec Predmier rozhodla aktívne tvarovať svoju budúcnosť a vytvoriť si tak udržateľné a prosperujúce prostredie pre život jej obyvateľov.

Tabuľka 8 Faktory vplyvajúce na PHRSR obce Predmier

Faktory	Popis vplyvu na obec	Možné dôsledky pre obec	Reakcia v PHRSR
Pandémia COVID-19	Zmena správania obyvateľov, obmedzenie mobility, zmena spotrebiteľských návykov, ekonomické dopady.	Zníženie príjmov obce, zvýšenie dopytu po službách v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb.	Flexibilné plánovanie, zameranie na podporu miestnej ekonomiky, rozvoj digitálnych služieb.
Vojnový konflikt na Ukrajine	Zvýšenie cien energií, potravín, zvýšená inflácia, prílev utečencov.	Zvýšenie nákladov pre obec, zvýšený tlak na sociálne služby, zmena štruktúry obyvateľstva.	Pripravenosť na zvládanie krízových situácií, podpora integrácie utečencov, hľadanie alternatívnych zdrojov energie.
Globálne zmeny	Klimatické zmeny, digitalizácia, demografické zmeny.	Extrémne počasové javy, zmena štruktúry obyvateľstva, nové požiadavky na služby.	Adaptácia na klimatické zmeny, podpora digitálnych technológií, rozvoj služieb pre seniorov.
Európske a národné politiky	Zmeny legislatívy, nové finančné nástroje, zmena priorit.	Nové možnosti financovania projektov, zmena podmienok pre poskytovanie služieb.	Sledovanie zmien legislatívy, aktívne vyhľadávanie finančných zdrojov, prispôsobovanie sa novým požiadavkám.

Z uvedeného vyplýva, že obec Predmier musí byť pripravená na rýchle zmeny a nepredvídané situácie. PHRSR by mal byť flexibilný dokument, ktorý bude pravidelne aktualizovaný a prispôbovaný meniacim sa podmienkam. Prioritou by mala byť diverzifikácia zdrojov príjmov, podpora miestnej ekonomiky, rozvoj sociálnych služieb a adaptácia na klimatické zmeny.

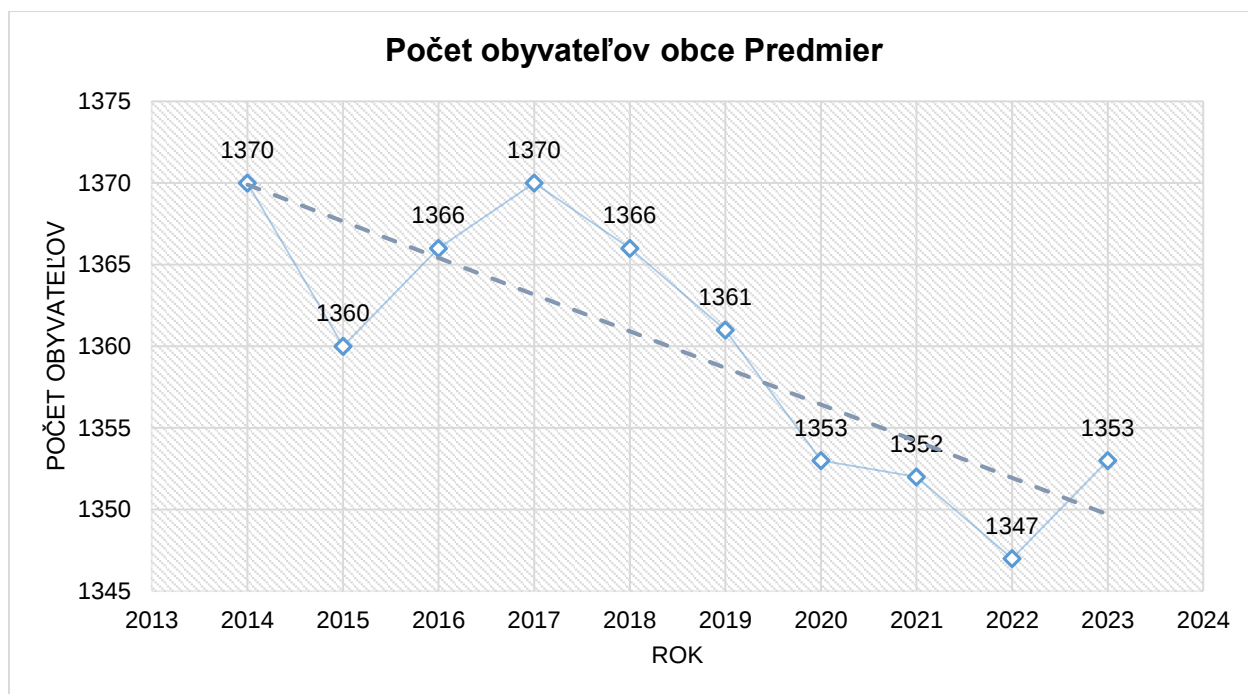
2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

V nasledujúcich častiach sa pozornosť venuje analýze jednotlivých oblastí, ktoré majú vplyv na rozvoj obce. Pre každú z nich bola vykonaná komplexná SWOT analýza, ktorá umožní identifikovať konkrétne silné stránky, na ktoré je možné nadviazať, slabé stránky, ktoré je potrebné odstrániť alebo aspoň zmierniť, príležitosti, ktoré by sa mali využiť a hrozby, ktoré by mali byť na zreteli. Týmto spôsobom sa získa ucelený obraz o aktuálnej situácii a je možné presnejšie definovať ciele a priority ďalšieho rozvoja.

2.3.1 Socio-ekonomická analýza

Demografické údaje obce Predmier odhaľujú komplexný obraz vývoja populácie v čase. Po období výrazných zmien, ktoré úzko súviselo s fluktuáciami v regionálnom hospodárstve, sa v posledných rokoch zaznamenáva trend stabilizácie počtu obyvateľov, aktuálne čítajúceho 1 352 obyvateľov.

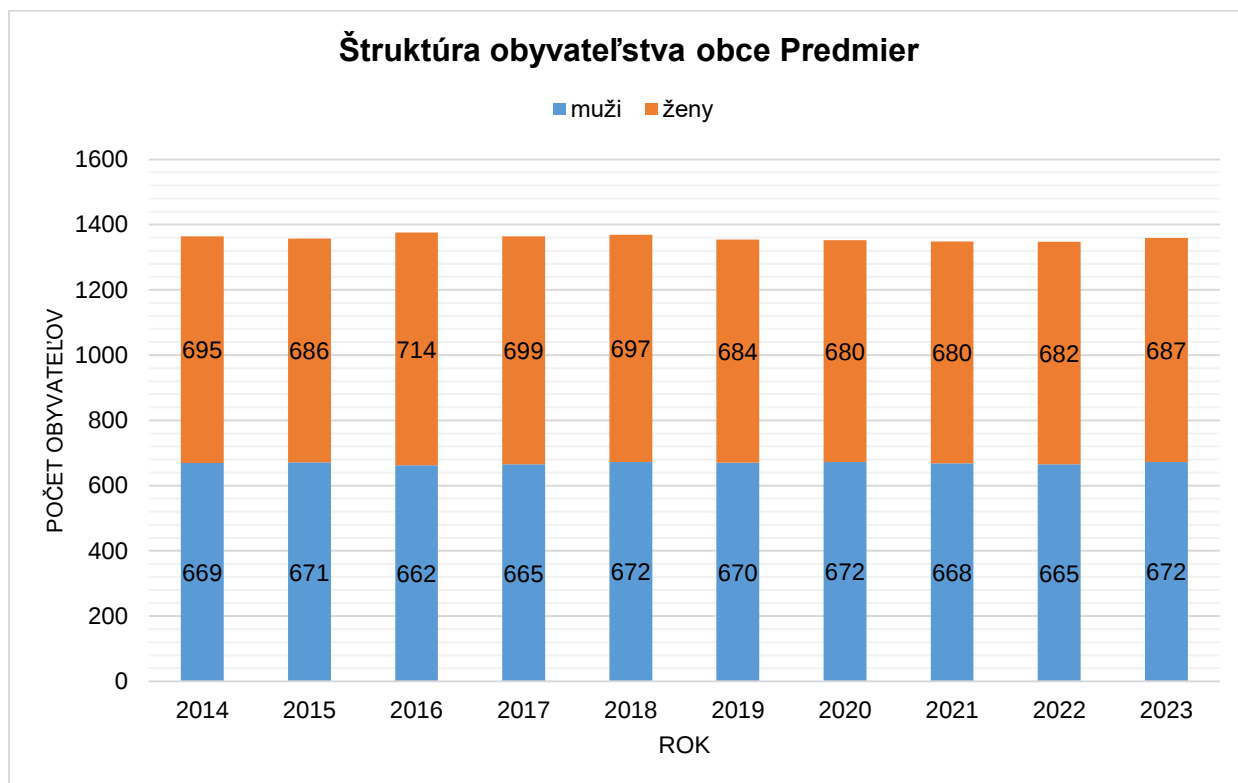
Analýza vekovej štruktúry poukazuje na špecifické črty, napr. vysoký podiel seniorov, nízky podiel detí a mladých dospelých. Tieto trendy majú významný vplyv na sociálne služby, vzdelávací systém a celkovú kvalitu života v obci. Okrem vekovej štruktúry je dôležité sledovať aj ďalšie demografické ukazovatele, ako je migrácia, plodnosť a úmrtnosť, ktoré poskytujú cenné informácie o dynamike obyvateľstva a umožňujú predikovať budúci vývoj.

Obrázok 3 Demografický vývoj v obci Predmier

Analýza demografických údajov obce Predmier za sledované obdobie odhalila mierny, no pretrvávajúci pokles počtu obyvateľov. Po krátkodobom náraste v rokoch 2014 až 2017 sa trend zmenil na klesajúci, čo naznačuje potenciálne závažnejšie demografické zmeny. Fluktuácie v počte obyvateľov sú zrejme spôsobené komplexnou interakciou viacerých faktorov. Okrem prirodzeného prírastku a úbytku obyvateľstva, ktoré sú ovplyvnené vekovou štruktúrou populácie, fertility a mortalitou, významnú úlohu zohráva aj migrácia. Výsledný demografický vývoj je tak ovplyvnený kombináciou týchto faktorov, pričom ich relatívny vplyv sa môže v čase meniť.

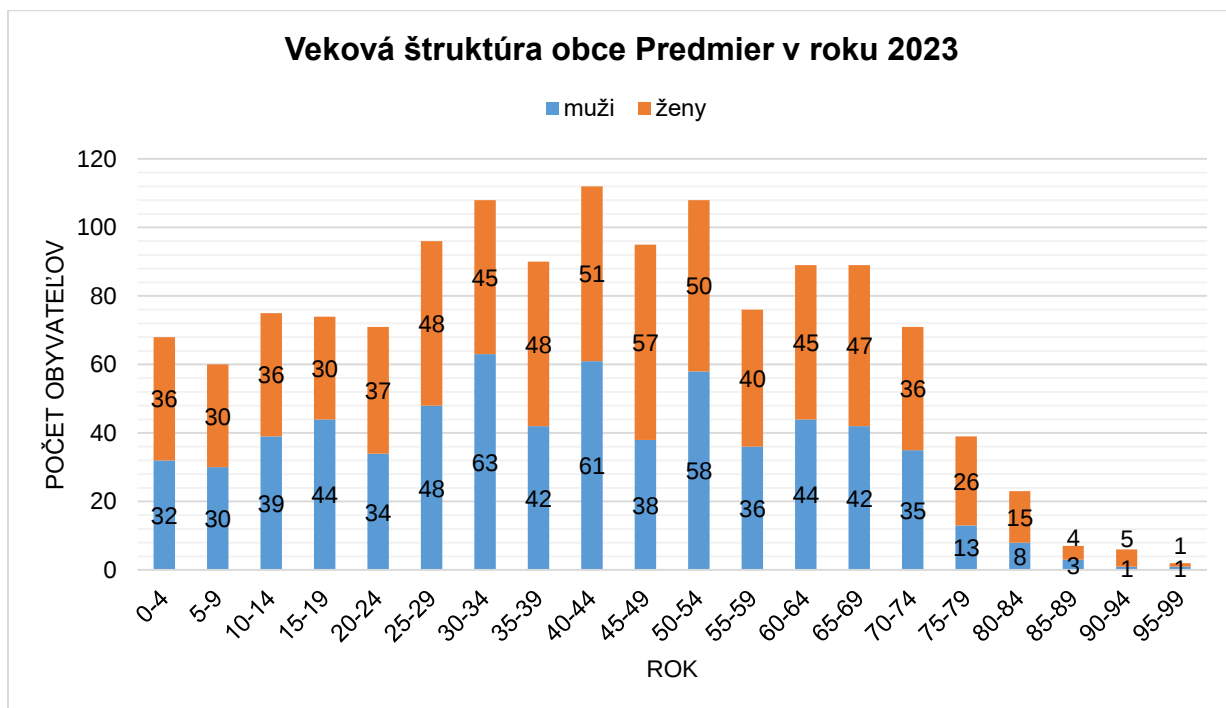
Analýza pohlavnej štruktúry obyvateľstva obce Predmier poskytuje základný prehľad o demografických trendoch v obci. Celkový počet obyvateľov obce v tomto období mierne kolísal, pričom zaznamenal mierny nárast. Z hľadiska pohlavia je však zrejماً mierna prevaha ženskej populácie nad mužskou. Tento trend sa udržal relatívne stabilne počas celého sledovaného obdobia.

Obrázok 4 Štruktúra obyvateľstva na základe pohlaví v obci Predmier

Z pohľadu pohlavnej štruktúry môžeme konštatovať, že obec Predmier vykazuje relatívnu stabilitu s miernou prevahou ženskej populácie. Mierny nárast počtu žien v niektorých rokoch však naznačuje dynamiku, ktorá si zasluhuje pozornosť. Táto zmena v pohlavnej štruktúre môže mať významné dôsledky pre rozvoj obce, napríklad pre poskytovanie sociálnych služieb, plánovanie bývania alebo rozvoj miestnej ekonomiky.

Následná tabuľka ponúka komplexný prehľad o vekovej a pohlavnej štruktúre obyvateľstva obce Predmier, ktorý je kľúčovým indikátorom demografických trendov a ich vplyvu na obec. Detailná analýza týchto údajov umožňuje identifikovať významné zmeny v populácii, ako je napríklad starnutie obyvateľstva, migrácia, alebo zmeny v rodinných štruktúrach. Tieto demografické trendy majú priamy dosah na rôzne aspekty života v obci, vrátane sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, ekonomiky a plánovania územia.

Obrázok 5 Veková štruktúra obyvateľstva obce Predmier v roku 2023

Veková štruktúra obce Predmier vykazuje typické znaky demografického vývoja pozorovaného v mnohých slovenských obciach. Dominancia produktívneho veku, najmä v kohorte 30-34 rokov u mužov, svedčí o relatívne mladej a dynamickej populácii, čo je pozitívnym predpokladom pre ďalší rozvoj obce. Mierny pokles počtu obyvateľov najstarších vekových kategórií však signalizuje začínajúci proces starnutia populácie, ktorý je typický pre väčšinu vyspelých spoločností. Porovnanie s okolím ukazuje, že Predmier má mierne mladšiu populáciu ako priemer regiónu. Tento fakt môže súvisieť s prítomnosťou priemyselného podniku v obci, ktorý priťahuje mladých pracovníkov. Historické údaje naznačujú, že v posledných dvoch desaťročiach došlo k miernemu nárastu podielu obyvateľov v dôchodkovom veku, čo súvisí s predlžovaním dĺžky života. Z hľadiska sociálnych a ekonomických dôsledkov má starnúca populácia významný vplyv na miestny rozpočet. Zvyšujú sa náklady na zdravotnú a sociálnu starostlivosť, zatiaľ čo daňové príjmy klesajú. Pre udržanie vitality obce je preto potrebné prijať opatrenia, ktoré zabezpečia rovnováhu medzi generáciami. Môže ísť napríklad o podporu aktívneho starnutia, rozvoj služieb pre seniorov, alebo o opatrenia na prilákanie mladých rodín. Zároveň je dôležité sledovať vývoj migrácie. Ak sa bude trend odlivu mladých ľudí do väčších miest zintenzívňovať, môže to ohroziť budúci rozvoj obce. Na udržanie mladých ľudí v obci je potrebné vytvárať nové pracovné miesta, zlepšovať kvalitu života a podporovať rozvoj obce. Konkrétne čísla sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka 9 Základne ukazovatele obce Predmier

Ukazovateľ	Hodnota	Interpretácia
Celkový počet obyvateľov	1352	<i>Stredne veľká obec</i>
Pohlavné zloženie	50 % ženy, 50 % muži	<i>Vyvážené zastúpenie oboch pohlaví</i>
Hustota zaľudnenia	124 osôb/km ²	<i>Stredná hustota zaľudnenia</i>
Priemerný vek	40,36 rokov	<i>Relatívne mladá populácia</i>
Index starnutia	0,99	<i>Vyvážená veková štruktúra, mierny sklon k starnutiu</i>
Vývoj počtu obyvateľov		
Za 1 rok	-0,15% (-2 obyvatelia)	<i>Mierny pokles</i>
Za 5 rokov	-0,4% (-5 obyvateľov)	<i>Mierny pokles</i>
Za 10 rokov	-4% (-56 obyvateľov)	<i>Výraznejší pokles</i>
Za 23 rokov	+0,2% (+3 obyvatelia)	<i>Mierny nárast</i>
Vekové zloženie		
0-14 rokov	15,50%	<i>Relatívne nízky podiel detí a mládeže</i>
15-64 rokov	69,20%	<i>Dominantná veková skupina, produktívny vek</i>
64 a viac rokov	15,30%	<i>Zvyšujúci sa podiel seniorov</i>

Demografický vývoj obce Predmier vykazuje zaujímavé trendy, ktoré odrážajú širšie demografické zmeny prebiehajúce v slovenských vidieckych regiónoch. Zatiaľ čo celkový počet obyvateľov obce sa v posledných rokoch mierne kolíše, pozorujeme pozitívny trend v štruktúre obyvateľstva. Podiel obyvateľov v produktívnom veku postupne narastá, čo je pozitívnym signálom pre miestnu ekonomiku a môže naznačovať prírľiv mladých ľudí alebo nižšiu mieru odchodov do iných regiónov. Tento vývoj je v kontraste s celkovým trendom depopulácie vidieckych oblastí a môže byť spôsobený viacerými faktormi, ako sú napríklad zlepšovanie životných podmienok v obci, dostupnosť pracovných príležitostí alebo prítomnosť atraktívnych voľnočasových aktivít. Na druhej strane, podobne ako v iných slovenských obciach, aj v Predmieri dochádza k miernemu starnutiu obyvateľstva, čo sa prejavuje klesajúcim podielom obyvateľov najstaršej vekovej kategórie. Tento trend je spôsobený predovšetkým nižšou pôrodnosťou v minulosti a vyššou dĺžkou života. Starnúca populácia prináša so sebou nové výzvy, ako je zabezpečenie dostatočného počtu opatrovateliek, rozvoj zdravotných a sociálnych služieb pre seniorov a adaptácia verejného priestoru na potreby starších ľudí. Z pohľadu rodovej štruktúry je zaujímavé pozorovať mierny nárast podielu žien v populácii obce. Tento jav môže byť spôsobený viacerými faktormi, ako je vyššia migrácia žien do obce, vyššia priemerná dĺžka života žien alebo metodologickými faktormi, ako sú napríklad zmeny v registrácii obyvateľov.

Demografické zmeny v obci Predmier majú významné dôsledky pre jej ďalší rozvoj. Klesajúci počet obyvateľov v produktívnom veku môže v dlhodobom horizonte viesť k poklesu daňových príjmov a obmedziť možnosti financovania verejných služieb. Na druhej strane, rastúci podiel seniorov si vyžaduje investície do infraštruktúry a sociálnych služieb. Obec by sa preto mala zamerať na podporu mladých rodín, vytváranie nových pracovných miest a zabezpečovanie kvalitnej starostlivosti o seniorov.

Školstvo

Základná škola Jozefa Ignáca Bajzu v Predmieri, ako moderná a komplexne vybavená vzdelávacia inštitúcia zriadená a financovaná obcou, poskytuje kvalitné a úplné základné vzdelanie približne 180 žiakom. Vyučovanie prebieha v 9 až 11 triedach vrátane tried školského klubu, pričom škola kladie dôraz na všestranný rozvoj žiakov. Inovácie a moderné technológie sú neoddeliteľnou súčasťou výučbového procesu. Škola disponuje moderným technickým vybavením, ktoré zahŕňa špecializované učebne pre prírodovedné predmety, dve počítačové učebne s najnovšou technikou a učebňu s notebookmi a tabletmi pre individuálnu prácu a rozvoj digitálnych kompetencií. Jazykové laboratórium s kapacitou 18 žiakov s vybavením moderných technológií podporuje efektívnu výučbu cudzích jazykov. Všetky tieto učebne sú vybavené interaktívnymi tabuľami, ktoré umožňujú dynamické a interaktívne vyučovanie a zvyšujú záujem žiakov o učivo. Na prvom stupni, kde je vizuálna a hmatová podpora pre žiakov obzvlášť dôležitá, sú interaktívne tabule k dispozícii vo všetkých kmeňových triedach. Škola sa neustále snaží inovovať svoje výučbové metódy a využívať moderné technológie s cieľom poskytnúť žiakom čo najlepšie vzdelávacie podmienky. Týmto prístupom sa škola snaží pripraviť žiakov na nároky 21. storočia a vybaviť ich zručnosťami potrebnými pre úspešný život.

V obci Predmier pôsobia **dve materské školy**, ktoré sa líšia svojou kapacitou. Materská škola 152 prešla v septembri 2024 významnou transformáciou vďaka projektu „*Zvýšenie kapacít materských škôl*“, v rámci ktorého sa jej kapacita navýšila z pôvodných 36 na 56 detí. Tento krok bol motivovaný rastúcim záujmom rodičov o predprimárne vzdelávanie v tejto lokalite. Naproti tomu Materská škola 452 s kapacitou 15 detí nezahŕňala žiadne rozširovacie projekty a jej kapacity sú v súčasnosti nedostatočné na uspokojenie dopytu. Aj napriek kapacitným obmedzeniam sa obe materské školy snažia poskytnúť deťom kvalitné vzdelávanie prostredníctvom individuálneho prístupu a skúseného pedagogického zboru.

Jasle Predmier predstavujú moderné a nevyhnutné zariadenie, ktoré významne prispieva k rozvoju obce a zlepšuje kvalitu života jej obyvateľov. Ako súčasť infraštruktúry obce poskytujú deťom do troch rokov profesionálnu starostlivosť a stimulujúci výchovno-vzdelávací program.

Týmto spôsobom reagujú na aktuálne potreby moderných rodín, ktoré hľadajú spoľahlivé a kvalitné služby starostlivosti o svoje najmenšie deti. Založenie jaslí v Predmieri je prejavom zodpovedného prístupu obce k potrebám jej obyvateľov. Zariadenie umožňuje rodičom, najmä pracujúcim matkám, skĺbiť pracovné a rodinné povinnosti a poskytnúť tak deťom stabilné a bezpečné prostredie pre ich ranný vývoj. V jasliach deti nadväzujú prvé sociálne kontakty s rovesníkmi, rozvíjajú komunikačné schopnosti a získavajú prvé skúsenosti so samostatnosťou. Komplexný program starostlivosti a vzdelávania podporuje ich kognitívny, emocionálny a fyzický rozvoj. Integrovaním jaslí do širšieho systému predškolského vzdelávania, ktorý často zahŕňa aj materskú školu, obec zabezpečuje plynulý prechod detí z jedného výchovného stupňa do druhého. Tým sa minimalizuje stres spojený so zmenou prostredia a dieťaťu sa umožňuje kontinuálny rozvoj. Spoločné využívanie priestorov, vybavenia a niektorých odborníkov prináša aj ekonomické výhody pre obec. Prítomnosť jaslí v obci má pozitívny vplyv na jej celkový rozvoj. Zvyšuje jej atraktivitu pre mladé rodiny, čo môže viesť k rastu obyvateľstva a omladeniu jeho štruktúry. Zároveň podporuje miestnu ekonomiku, keďže vytvára nové pracovné miesta a zvyšuje dopyt po službách.

Kultúra, šport, zdravotníctvo

Obec sa môže pochváliť bohatým **kultúrnym dedičstvom**, ktoré sa odráža v mnohých národných kultúrnych pamiatkach. Medzi najvýznamnejšie patria gotický kostol sv. Gálla, renesančný kaštieľ a pošta, ako aj rodný dom významnej osobnosti obce. Bohatú históriu obce dokumentujú aj archeologické náleziská, najmä v okolí kostola a na námestí, ktoré skrývajú potenciál pre ďalšie vedecké bádania a lepšie pochopenie vývoja tohto územia. Kultúrny život v obci Predmier má bohatú históriu, avšak aktuálne čelí niekoľkým výzvam. Otváracie hodiny knižnice, obmedzené na jeden deň v týždni, ďalej sťažujú využívanie jej služieb. Tradičná dychová kapela „Predmierčanka“ s bohatou históriou predstavuje významnú súčasť kultúrneho života obce. Jej pravidelná činnosť a účasť na rôznych podujatiach prispievajú k obohateniu kultúrnej scény. Podobne aj detské a mládežnícke spevokoly pôsobiace pri miestnom kostole zviditeľňujú obec a podporujú rozvoj hudobného talentu mladých generácií.

Športové vyžitie v obci Predmier zabezpečujú dva aktívne športové kluby: FK Predmier, zameraný na profesionálny futbal s reprezentáciou v štyroch regionálnych súťažiach, a ŠK Predmier, ktorý organizuje širokú škálu rekreačných športových aktivít pre obyvateľov všetkých vekových kategórií. Športová infraštruktúra zahŕňa moderný futbalový štadión, multifunkčné školské ihrisko s plochami pre futbal, hádzanú, volejbal a tenis, športovú halu pri základnej škole a rozsiahlu sieť cyklotrás. Multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom je ideálnym miestom pre rôzne druhy športových aktivít. Jeho multifunkčné využitie umožňuje hru futbalu, basketbalu, volejbalu a ďalších športov. Povrch ihriska je navrhnutý tak, aby minimalizoval

riziko zranenia a zabezpečil pohodlné hranie. Hokejbalové ihrisko ponúka bezpečnú alternatívu pre všetkých milovníkov korčuľovania, najmä pre rodiny s deťmi. Je ideálne pre začiatočníkov a tých, ktorí si chcú len tak zakorčuľovať. Vďaka svojmu umiestneniu v uzavretom areáli je toto ihrisko chránené pred vonkajšími vplyvmi a poskytuje tak príjemné prostredie pre športové aktivity počas celého roka. Športová hala je multifunkčné zariadenie vhodné pre širokú škálu športových aktivít, ako je futbal, hádzaná, volejbal, tenis a ďalšie. Vďaka výsuvnej tribúne je hala ideálna aj pre organizovanie rôznych športových podujatí a turnajov. K dispozícii sú šatne, sprchy, toalety a kuchynka, čo umožňuje pohodlné využívanie haly pre športové kluby, školy a širokú verejnosť. Všetky športoviská sa nachádzajú v areáli Základnej školy Predmier, čo umožňuje ich jednoduché a bezpečné využitie. Pre milovníkov prírody ponúkajú blízke Súľovské skaly ideálne podmienky na turistiku a ďalšie outdoorové aktivity.

Zdravotná starostlivosť

Základnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce zabezpečuje obecné zdravotné stredisko s ambulanciou všeobecného lekára. Táto ambulancia je situovaná v centre obce. Ordinácie sú v prevádzke počas všetkých pracovných dní v týždni. Špecializovanú lekársku starostlivosť obyvatelia vyhľadávajú na Poliklinike v Bytči alebo v nemocnici v krajskom meste Žilina. Stomatologická starostlivosť je taktiež zabezpečená na Poliklinike v Bytči. Deti sú v starostlivosti detského lekára, ktorého ambulancia sa nachádza rovnako v Bytči.

Sociálna starostlivosť

Sociálna starostlivosť v obci je v súčasnosti zabezpečovaná zariadením opatrovateľskej služby s kapacitou 11 miest, ktoré má charakter rodinného domu. Toto zariadenie poskytuje prechodný pobyt pre seniorov a ťažko zdravotne postihnutých občanov, pričom je využívané nielen obyvateľmi našej obce, ale aj okolitého regiónu.

Demografická štruktúra obce vykazuje výrazný podiel seniorov. Z celkového počtu 237 obyvateľov dôchodkového veku, čo predstavuje 17,43 % populácie, je takmer polovica osamelých. Títo občania sú často odkázaní na pomoc svojho okolia, čo im komplikuje každodenný život a môže viesť k sociálnej izolácii. Potreba sociálnych služieb v obci je teda evidentná a zariadenie opatrovateľskej služby predstavuje dôležitý prvok systému sociálnej starostlivosti. Jeho kapacita však nemusí byť vždy dostatočná na pokrytie všetkých potrieb obyvateľov.

Služby

Analyzovaná obec vykazuje výraznú dominanciu drobného podnikateľského sektora, ktorý je charakteristický prevahou fyzických osôb – podnikateľov. Tento segment podnikania, hoci má zásadný vplyv na finančné možnosti obce a jej obyvateľov, vykazuje zároveň niekoľko špecifických charakteristík. Podnikateľská činnosť je zväčša orientovaná na uspokojovanie lokálnych potrieb, pričom niektorí podnikatelia síce majú sídlo v obci, ale svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo jej územia, čo môže mať za následok odtok časti zisku z obce. Drobným podnikateľom často chýbajú dostatočné finančné zdroje na investície do rozvoja podnikania, čo obmedzuje ich rast a konkurencieschopnosť. Zároveň môžu byť menej odolní voči ekonomickým výkyvom a zmenám na trhu. Na druhej strane, ich blízkosť k miestnym zákazníkom a flexibilita môžu byť ich konkurenčnou výhodou. Z hľadiska typológie podnikov prevažujú v obci malé a stredné podniky, ktoré sa často zaoberajú obchodom, remeslami a poskytovaním služieb. Ich štruktúra a zameranie výrazne ovplyvňujú miestnu ekonomiku a zamestnanosť. Je potrebné zdôrazniť, že drobné podnikateľské prostredie má významný potenciál pre rozvoj, avšak vyžaduje si cieľenú podporu zo strany obce a štátu.

Tabuľka 10 Počet podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci Predmier

Právna forma podnikania	Počet
Podnikateľ – fyzická osoba	117
Spoločnosť s ručením obmedzením	17
Akciová spoločnosť	1
Iné	14

Analýza štruktúry právnych foriem podnikania v sledovanej obci na vzorke 149 subjektov jednoznačne poukázala na dominanciu fyzických osôb – podnikateľov. Títo tvorili takmer 79 % všetkých podnikateľských subjektov, čo je typické pre menšie obce a vidiecke regióny, kde prevažuje individuálna podnikateľská aktivita. Spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré reprezentovali 11,4 % všetkých subjektov, sú zvyčajne volené pre vyššiu právnu istotu a možnosť deliť sa o podnikateľské riziko s viacerými spoločníkmi. Akciové spoločnosti, s podielom iba 0,7 %, sa v obci vyskytovali len marginálne, čo je očakávaný výsledok vzhľadom na ich zložitejšiu štruktúru a vyššie nároky na kapitál. Zaujímavým zistením je realizácia predaja obecného pozemku spoločnosti Dhollandia, ktorá viedla k vybudovaniu strojárskeho podniku. Tento krok predstavuje významný impulz pre miestnu ekonomiku, nakoľko priniesol nové pracovné miesta a zvýšil daňové príjmy obce. Napriek tomu, že časť aktívneho obyvateľstva obce dochádza za prácou do okolitého regiónu (Žilina, Bytča, Považská Bystrica), prítomnosť nového podniku môže prispieť k zníženiu miery dochádzky a zvýšiť atraktivitu obce pre nových obyvateľov.

Nezamestnanosť

Pozitívnym trendom je výrazný pokles nezamestnanosti, a to ako celkovej, tak aj medzi ženami. Tento vývoj môže súvisieť s celkovou zlepšujúcou sa ekonomickou situáciou, rastom počtu pracovných miest alebo s aktívnymi opatreniami na trhu práce. Zároveň však pozorujeme mierny nárast počtu dlhodobo nezamestnaných, čo naznačuje, že aj napriek celkovému zlepšeniu situácie na trhu práce stále existujú skupiny obyvateľstva, ktoré majú ťažší prístup k zamestnaniu. Zvýšenie miery dlhodobej nezamestnanosti môže byť spôsobené štrukturálnymi zmenami na trhu práce, nedostatočnou kvalifikáciou časti obyvateľstva alebo inými faktormi, ktoré obmedzujú ich schopnosť nájsť si prácu. Tento trend si vyžaduje ďalší monitoring a cielené opatrenia na podporu týchto skupín.

Tabuľka 11 Porovnanie zmien vybraných premenných v obci Predmier za roky 2019 a 2024

Premenná	2019	2024	zmena
počet obyvateľov	1 354	1 359	+0.4 %
počet obyvateľov v ekonomicky aktívnom veku	947	919	-3 %
počet nezamestnaných	47	26	-44.7 %
počet nezamestnaných žien	27	14	-48.1 %
počet dlhodobo nezamestnaných	7	8	+14.3 %
miera nezamestnanosti	5%	2,80%	-44 %
miera nezamestnanosti žien	5,70%	3,10%	-45.6 %
miera dlhodobej nezamestnanosti	0,70%	0,90%	+ 28,6 %

Demografické a ekonomické trendy v sledovanom období vykazujú niekoľko významných zmien. Celkový počet obyvateľov zaznamenal mierny rast, avšak súčasne došlo k poklesu počtu obyvateľov v produktívnom veku. Tento jav naznačuje potenciálne demografické starnutie populácie. Na poli zamestnanosti sa objavujú pozitívne aj negatívne trendy. Celková miera nezamestnanosti, ako aj nezamestnanosť žien, zaznamenali výrazný pokles, čo svedčí o zlepšujúcej sa situácii na trhu práce. Napriek tomu sa zvýšil počet dlhodobo nezamestnaných a ich podiel na celkovej nezamestnanosti, čo signalizuje potrebu cielených opatrení na podporu ich reintegrácie do pracovného procesu. Zhrnutím možno konštatovať, že sledované obdobie bolo charakteristické komplexnými demografickými a ekonomickými zmenami. Zatiaľ čo sa podarilo dosiahnuť pokles nezamestnanosti, pretrvávajú problémy súvisiace s demografickým starnutím a dlhodobou nezamestnanosťou. Tieto zistenia majú významné implikácie pre tvorbu sociálnej a hospodárskej politiky.

Finančno-ekonomická analýza obce

Pre komplexné zhodnotenie finančnej situácie obce Predmier bola vykonaná dôkladná analýza, ktorá zahŕňala hlboké štúdium účtovných záznamov a výpočet relevantných finančných ukazovateľov. Cieľom tejto analýzy bolo nielen získať detailný obraz o súčasnom ekonomickom stave obce, ale aj identifikovať kľúčové trendy vývoja v čase a odhaliť potenciálne riziká a príležitosti. Pri hodnotení finančnej kondície obce boli využité aj externé zdroje. Pozornosť sa zamerala na nezávislé hodnotenie renomovaného Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (Ineko), ktoré pravidelne publikuje komplexné analýzy finančného zdravia slovenských obcí. Porovnanie výsledkov analýzy s hodnotením Ineko umožnilo získať cenný kontext a identifikovať oblasti, v ktorých sa obec nachádza v porovnaní s ostatnými obcami a kde by sa mohlo dosiahnuť zlepšenie. Ďalším využitým nástrojom, bola analytická tabuľka používaná štátnymi inštitúciami pri hodnotení finančnej kondície obcí žiadajúcich o financovanie z európskych fondov. Táto tabuľka poskytla ucelený pohľad na finančnú situáciu z pohľadu kritérií, ktoré sú priamo relevantné pre čerpanie finančných prostriedkov z EÚ. Vďaka tomu sa dalo identifikovať, v ktorých oblastiach by mala obec zintenzívniť úsilie, aby bola úspešným žiadateľom o eurofondy.

Celková analýza poskytla komplexný obraz o finančnej situácii obce Predmier a umožnila identifikovať jej silné stránky, slabé miesta, príležitosti a hrozby. Na základe týchto zistení boli vypracované odporúčania pre ďalší rozvoj finančnej politiky obce a pre zlepšenie jej celkovej finančnej kondície.

Tabuľka 12 Rozpočet obce Predmier

Rok	Príjmy bežného rozpočtu	Výdavky bežného rozpočtu	Príjmy kapitálového rozpočtu	Výdavky kapitálového rozpočtu
2018	1406556	1267433	526	351142
2019	1515243	1420694	85170	420653
2020	1693619	1565237	0	135359
2021	1851757	1702919	29602	238587
2022	1903341	1800297	7250	159699
2023	2219701	2040986	381244	595569

V priebehu sledovaného obdobia bol zaznamenaný pozitívny trend v oblasti bežného rozpočtu obce. Príjmy obce vykazovali stály rast, ktorý môže byť pripisovaný kombinácii faktorov, ako je zvýšenie daňových príjmov v dôsledku ekonomického rastu, zvýšenie príjmov z transferov

zo štátneho rozpočtu a prípadne aj z iných zdrojov, napríklad z predaja majetku alebo poskytovania služieb tretím stranám. Súbežne s rastom príjmov sa očakávajú zvyšovať aj výdavky obce, čo je prirodzeným dôsledkom inflácie a narastajúcich požiadaviek na poskytovanie verejných služieb obyvateľom, ako sú vzdelávanie, sociálne služby, údržba verejného poriadku a infraštruktúry. Zaujímavým zistením je, že v niektorých rokoch tempo rastu príjmov prevyšovalo tempo rastu výdavkov, čo môže naznačovať zlepšenie finančnej kondície obce. Tento pozitívny vývoj môže byť výsledkom efektívnejšieho hospodárenia s verejnými financiami, úspor na niektorých výdavkových položkách alebo jednorazových príjmov z predaja majetku, či iných mimoriadnych udalostí. Analýza kapitálového rozpočtu odhalila výraznejšiu variabilitu v porovnaní s bežným rozpočtom. Zatiaľ čo v niektorých rokoch boli zaznamenané významné kapitálové výdavky, ktoré mohli byť spojené s realizáciou významných investičných projektov, ako je výstavba novej infraštruktúry, rekonštrukcia existujúceho majetku alebo nákup nových technológií, v iných rokoch boli kapitálové výdavky výrazne nižšie alebo dokonca nulové. Tento rozdiel môže byť spôsobený viacerými faktormi, ako je dostupnosť externých zdrojov financovania, ako sú európske fondy alebo štátne dotácie, prioritami vedenia obce a celkovou ekonomickou situáciou. Obdobia s výrazne nižšími kapitálovými výdavkami, ako napríklad roky 2020 a 2022, môžu naznačovať dočasné obmedzenie externých zdrojov financovania alebo zníženú investičnú aktivitu obce v dôsledku iných priorít alebo neistoty v ekonomickom prostredí.

Obec vykazuje dlhodobú finančnú udržateľnosť, charakterizovanú nízkou mierou zadlženosti a stabilnými príjmovými zdrojmi. Toto finančné zdravie umožňuje obci nielen plniť si svoje bežné záväzky, ale aj systematicky investovať do rozvojových projektov. Takýto stabilný finančný rámec poskytuje obci predvídateľnosť a istotu pri plánovaní budúcnosti a umožňuje jej aktívne reagovať na meniace sa ekonomické podmienky a potreby obyvateľov.

Tabuľka 13 Finančné zdravie obce Predmier

Rok	Celkový dlh	Dlhová služba	Bilancia bežného účtu	Záväzky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom	Záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom
2018	0,00%	1,68%	9,89%	0,00%	0,00%
2019	0,00%	1,51%	6,24%	0,00%	0,00%
2020	1,83%	1,41%	7,58%	0,00%	0,00%
2021	1,64%	1,30%	8,04%	0,00%	0,00%
2022	1,50%	1,28%	5,41%	0,00%	0,00%
2023	0,00%	1,16%	8,05%	0,00%	0,00%

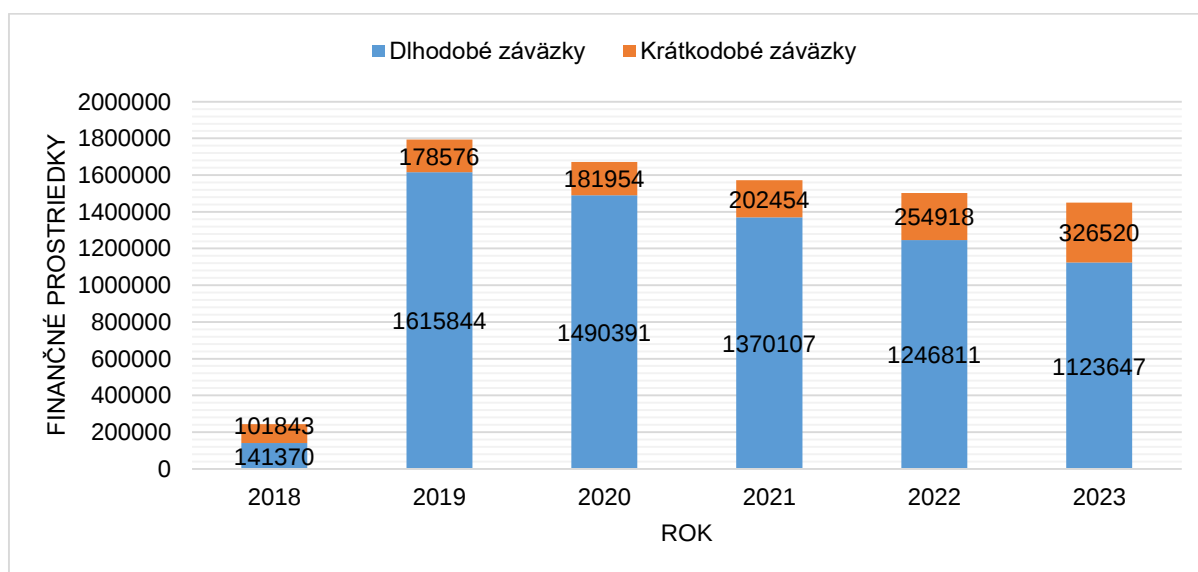
Analýza finančných ukazovateľov obce za obdobie rokov 2018 až 2022 odhalila finančnú stabilitu a disciplínu. Nízka miera zadlženosti, ktorá v niektorých rokoch dokonca dosahovala nulu, je dôkazom veľmi zodpovedného hospodárenia. Tento stav svedčí o tom, že obec si dokázala udržať svoje financie pod kontrolou a efektívne využívať dostupné zdroje. Zvýšenie dlhu v roku 2020, hoci mierne, si vyžaduje bližší pohľad. Môže byť vysvetlené realizáciou významných investičných projektov, ktoré sú často financované formou úverov, alebo inými mimoriadnymi výdavkami, ako sú napríklad neočakávané opravy infraštruktúry či krízové situácie. Napriek tomuto krátkodobému zvýšeniu však celková dlhová záťaž obce zostala na veľmi nízkej úrovni. Nízka dlhová služba, ktorá predstavuje pomer medzi výdavkami na splácanie dlhu a výnosmi obce, potvrdzuje, že obec má dostatočné zdroje na splácanie svojich záväzkov a že jej dlhová záťažnosť nie je pre ňu príliš náročná. To znamená, že obec nie je ohrozená vysokými úrokovými platbami a má dostatok finančných prostriedkov na realizáciu ďalších projektov. Kladná bilancia bežného účtu v priebehu väčšiny analyzovaného obdobia je ďalším pozitívnym signálom. To znamená, že obec je schopná pokrývať svoje bežné výdavky z bežných príjmov, čo je dôležitým predpokladom pre udržanie finančnej stability. Kladná bilancia bežného účtu tiež naznačuje, že obec má dostatočné rezervy na pokrytie nepredvídaných výdavkov. Zvlášť pozoruhodné sú nulové hodnoty ukazovateľov záväzkov po lehote splatnosti a záväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti. Tento stav svedčí o veľmi dobrej platovej disciplíne obce. Obec si evidentne plní svoje záväzky včas a nedochádza k výraznejším meškaniam pri úhradách. To je dôležité nielen pre dobré meno obce, ale aj pre udržanie dôvery veriteľov.

Na základe komplexnej analýzy finančných ukazovateľov možno konštatovať, že obec vykazuje zdravú finančnú kondíciu. Nízka miera zadlženosti v kombinácii s nízkou dlhovou službou naznačuje, že obec má nielen nízke finančné záväzky, ale aj dostatočné zdroje na ich splácanie. Kladná bilancia bežného účtu je ďalším indikátorom zdravého finančného stavu, keďže svedčí o schopnosti obce pokrývať svoje bežné výdavky z vlastných príjmov a vytvára priestor pre akumuláciu finančných rezerv. Pozitívnym zistením je bezchybná platobná disciplína obce. Nulové hodnoty záväzkov po lehote splatnosti potvrdzujú, že obec si plní svoje finančné záväzky včas a spoľahlivo, čo je kľúčovým faktorom pre budovanie dôveryhodného mena medzi partnermi a veriteľmi. Takéto finančné zdravie obce vytvára priaznivé podmienky pre ďalší rozvoj. Nízka dlhová záťažnosť umožňuje obci získavať výhodnejšie úvery na financovanie investičných projektov, ktoré môžu významne zlepšiť kvalitu života obyvateľov a zvýšiť atraktivitu obce. Zároveň poskytuje priestor pre flexibilné reagovanie na nepredvídané udalosti a hospodárske výkyvy. Avšak, je dôležité zdôrazniť, že finančná situácia obce je dynamický proces ovplyvnený mnohými vnútornými aj vonkajšími faktormi. Zmeny v ekonomickom prostredí, legislatívne zmeny alebo nepredvídané udalosti môžu mať

vplyv na finančnú kondíciu obce. Preto je nevyhnutné pravidelne monitorovať finančné ukazovatele a v prípade potreby upravovať rozpočtové a investičné plány.

Hodnotenie dlhovej zaťaženia obce predstavuje fundamentálny nástroj pre komplexné pochopenie jej finančnej kondície. Detailná analýza štruktúry a vývoja dlhu v sledovanom období umožňuje presne zmapovať schopnosť obce splácať svoje záväzky a zároveň realizovať nové investičné projekty. Dlh, ako komplexný ukazovateľ, poskytuje cenné informácie o finančnej disciplíne obce, jej schopnosti získavať externé zdroje financovania a o celkovom riziku spojenom s jej hospodárením. Jeho štruktúra, rozdelená na dlhodobé a krátkodobé záväzky, nám umožňuje identifikovať, aká časť dlhu je splatná v krátkom horizonte a aká časť predstavuje dlhodobú záťaž pre obecný rozpočet. Analýza trendov v zadlženosti nám umožňuje odhaliť či obec systematicky zvyšuje, alebo znižuje svoju dlhovú záťaženosť. Zvýšenie dlhu môže byť spôsobené realizáciou významných investičných projektov, ktoré majú dlhodobý pozitívny vplyv na rozvoj obce. Na druhej strane, neustále rastúci dlh môže signalizovať problémy s finančnou disciplínou alebo nedostatočné príjmy. Udržateľnosť dlhu je ďalším dôležitým aspektom, ktorý je potrebné pri analýze zvážiť. Obec musí byť schopná splácať svoje záväzky bez toho, aby ohrozila svoju schopnosť poskytovať základné služby obyvateľom. Preto je potrebné porovnávať výšku dlhu s výnosmi obce a analyzovať, akú časť rozpočtu tvorí servis dlhu.

Záver vyplývajúce z analýzy dlhovej zaťaženia majú významný vplyv na rozhodovanie orgánov samosprávy. Na základe získaných informácií môžu prijímať opatrenia na optimalizáciu štruktúry dlhu, zlepšenie finančnej disciplíny a zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti obecného rozpočtu.

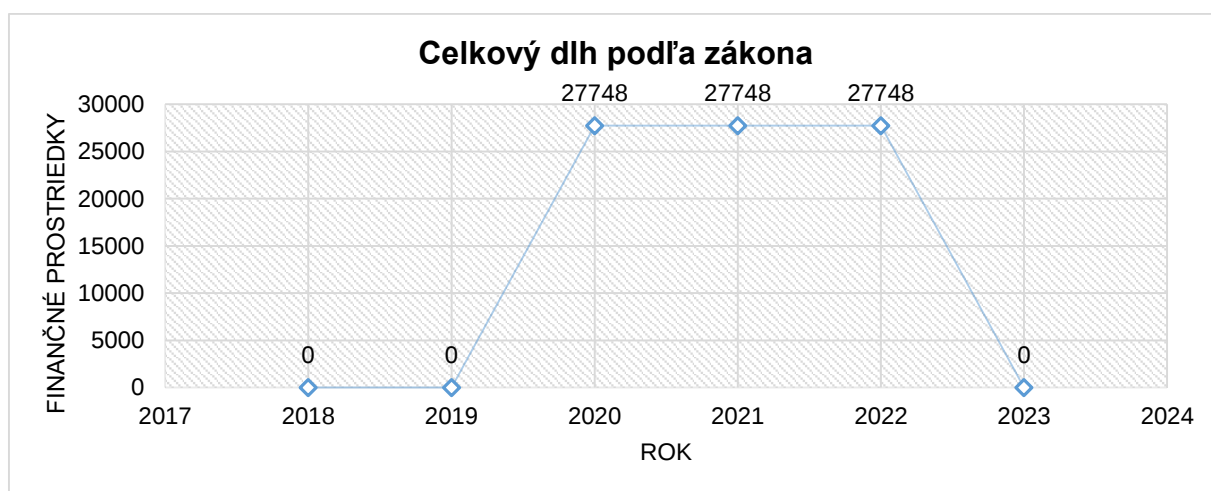

Obrázok 6 Vývoj a zloženie záväzkov obce Predmier

Dlhodobé záväzky zaznamenali v úvodnom roku výrazný nárast, čo môže byť priamo spojené s realizáciou významných investičných projektov. Tieto projekty zamerané na zlepšenie infraštruktúry, vybavenosti alebo kvality života obyvateľov, si často vyžadujú značné finančné prostriedky, ktoré nie sú okamžite dostupné v obecnom rozpočte. Financovanie takýchto projektov sa preto realizuje prostredníctvom dlhodobých úverov, ktoré sa odrážajú vo zvýšení dlhodobých záväzkov. Následné pozorované znižovanie dlhodobých záväzkov je pozitívnym signálom, ktorý svedčí o zodpovednom prístupe obce k splácaniu svojich dlhov. Tento trend naznačuje, že obec aktívne pracuje na znižovaní svojej dlhovej služby a snaží sa udržať si finančnú stabilitu.

Krátkodobé záväzky vykazujú odlišný vývoj, a to kontinuálny rast po celé analyzované obdobie. Tento trend môže byť ovplyvnený viacerými faktormi. Jedným z možných vysvetlení je sezónnosť niektorých výdavkov, napríklad spojených s údržbou infraštruktúry v zimnom období. Ďalším faktorom môže byť zvýšený objem dodávateľských záväzkov, ktorý môže byť spôsobený napríklad realizáciou väčšieho počtu verejných obstarávaní alebo zmenami v dodávateľských vzťahoch. Je však potrebné zvážiť aj možnosť, že kontinuálny rast krátkodobých záväzkov môže signalizovať určité problémy s likviditou obce.

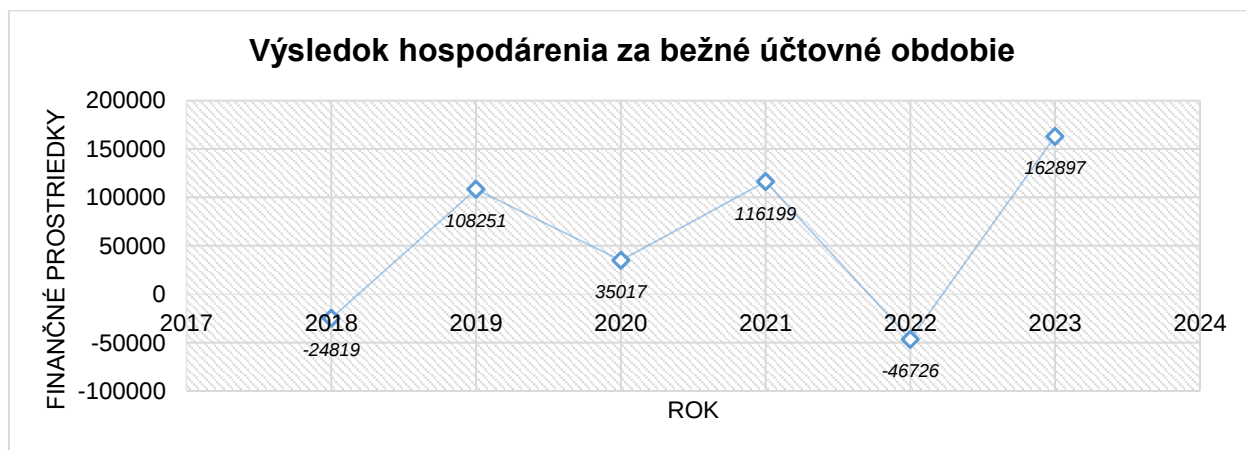
Celkový dlh obce Predmier predstavuje sumu všetkých finančných záväzkov, ktoré obec a jej rozpočtové organizácie majú voči tretím osobám ku koncu sledovaného obdobia. Pri výpočte celkového dlhu boli zohľadnené ustanovenia § 17 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a teda neboli započítané záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania ani záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov. Týmto spôsobom je zabezpečená porovnateľnosť údajov s ostatnými obcami a v súlade s platnou legislatívou.

Obrázok 7 Vývoj celkový dlhu obce Predmier

Predložená analýza dlhovej situácie obce Predmier v rokoch 2018 – 2023 odhalila dynamické trendy. Zvýšenie dlhu v roku 2020 nasledované následným splácaním naznačuje, že obec realizovala investičné projekty, ktoré mali potenciál pozitívne ovplyvniť kvalitu života jej obyvateľov a celkový rozvoj obce. Zvýšenie dlhu v roku 2020 môže byť spôsobené niekoľkými faktormi. Okrem realizácie investičných projektov, ako sú výstavba alebo rekonštrukcia infraštruktúry, môže byť tento nárast spôsobený aj inými udalosťami, ako sú napríklad neočakávané výdavky spojené s krízovými situáciami alebo znížením daňových príjmov. Následné splácanie dlhu naznačuje, že obec má dostatočné finančné zdroje na splácanie svojich záväzkov a že prijala opatrenia na udržanie dlhovej služby na udržateľnej úrovni.

Finančná analýza obce Predmier v rokoch 2018 – 2023 odhalila komplexný obraz o jej hospodárskej situácii. Komplexné hodnotenie výsledkov hospodárenia, zahŕňajúc nielen samotnú obec, ale aj podniky a organizácie, ktoré sú pod jej správou, poskytuje ucelený pohľad na efektivitu využívania verejných zdrojov. Analýza nielenže odhaľuje aktuálny stav, ale umožňuje aj sledovať dynamiku zmien a trendov vo financovaní a využívaní rozpočtu. Získané údaje umožňujú vyhodnotiť, do akej miery je obec schopná generovať dostatočné príjmy na pokrytie svojich výdavkov, realizovať plánované investície a zároveň udržiavať dlhodobú finančnú stabilitu. Dôkladná analýza jednotlivých položiek výkazov o hospodárení umožňuje identifikovať silné stránky, slabé miesta a potenciálne riziká, ktoré by mohli ovplyvniť budúci vývoj finančnej situácie obce. Výsledky analýzy môžu slúžiť ako podklad pre rozhodovanie o ďalších krokoch v oblasti finančného riadenia. Na základe získaných poznatkov môžu byť navrhnuté opatrenia na zlepšenie efektívnosti hospodárenia, optimalizáciu výdavkov, zvýšenie príjmov a zabezpečenie udržateľnosti finančnej situácie obce v dlhodobom horizonte. Okrem toho, analýza finančných výsledkov umožňuje porovnať hospodárenie obce s inými podobnými obcami alebo s priemernými hodnotami na regionálnej alebo národnej úrovni.

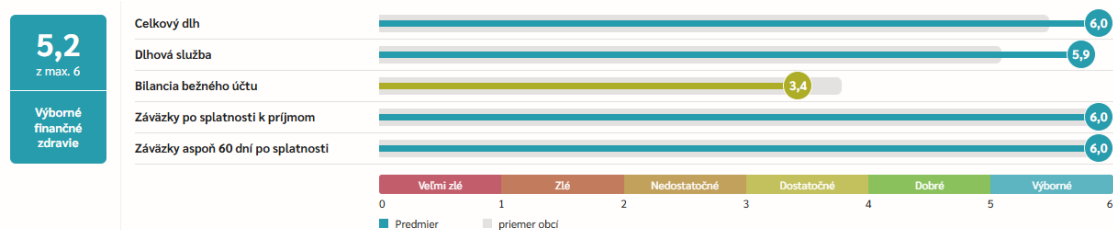

Obrázok 8 Výsledky hospodárenia obce Predmier za bežné účtovné obdobie v jednotlivých rokoch

Analýza finančných výsledkov obce Predmier za sledované obdobie odhalila dynamiku a fluktuáciu v hospodárení. Získané dáta poukazujú na striedanie období s pozitívnymi a negatívnymi výsledkami, ktoré boli ovplyvnené komplexom interných a externých faktorov. V roku 2018 obec zaznamenala stratu vo výške 24 819 eur. Negatívny výsledok hospodárenia môže byť spôsobený rôznymi faktormi, ako napríklad neočakávanými výdavkami, poklesom príjmov z daní alebo nižšou efektivitou pri čerpaní finančných prostriedkov z externých zdrojov. Nasledujúci rok 2019 priniesol výrazné zlepšenie finančnej situácie, keď obec dosiahla zisk 108 251 eur. Pozitívny vývoj môže byť dôsledkom úspešnej realizácie investičných projektov, zvýšenia príjmov z daní alebo zavedenia nových opatrení na zefektívnenie hospodárenia. Pandémia COVID-19 v roku 2020 mala negatívny vplyv na finančné výsledky mnohých subjektov vrátane obcí. Aj obec Predmier zaznamenala v tomto roku zhoršenie hospodárenia, keď vykázala zisk len vo výške 35 017 eur. Zníženie príjmov z miestnych daní a poplatkov, zvýšené výdavky na opatrenia súvisiace s pandémiou a pokles ekonomických aktivít mohli byť hlavnými príčinami tohto poklesu. V roku 2021 sa finančná situácia obce opäť zlepšila a zisk dosiahol hodnotu 116 199 eur. Toto zlepšenie môže byť spojené s postupným oživením ekonomiky po pandémii, zavedením nových opatrení na zvýšenie príjmov alebo úspešnou realizáciou ďalších investičných projektov. Následne, v roku 2022, obec zaznamenala stratu 46 726 eur. Príčiny tejto straty môžu byť rôznorodé a vyžadujú podrobnejšiu analýzu. Môže ísť o kombináciu viacerých faktorov, ako sú napríklad neočakávané výdavky na opravy infraštruktúry, zníženie príjmov z daní alebo zhoršenie ekonomických podmienok. Najlepší výsledok hospodárenia dosiahla obec v roku 2023, kedy vykázala rekordný zisk 162 897 eur. Tento výrazný nárast zisku môže byť spôsobený viacerými faktormi, ako napríklad úspešnou realizáciou veľkých investičných projektov, zvýšením príjmov z daní alebo efektívnejším využívaním finančných prostriedkov.

Možno konštatovať, že finančná situácia obce Predmier je dynamická a ovplyvnená mnohými faktormi. Výsledky hospodárenia sa v sledovanom období výrazne líšili a boli ovplyvnené ako internými faktormi, ako sú rozhodnutia vedenia obce a efektivita hospodárenia, tak aj externými faktormi, ako sú ekonomické podmienky a globálne udalosti, ako bola napríklad pandémia COVID-19.

V predchádzajúcej časti sme predstavili výsledky finančnej analýzy našej obce. Pre komplexnejší pohľad na finančné zdravie obce bola využitá nezávislá analýza spoločnosti Ineko, ktorá vykonáva benchmarking s ostatnými obcami na Slovensku. Podľa tejto analýzy, ktorá bola vypracovaná v minulom roku, dosahuje obec hodnotenie 5,2 bodu z maximálneho možného počtu 6 bodov, čo ju radí medzi obce s výborným finančným zdravím.

Obrázok 9 Finančné zdravie obce Predmier

Predložená finančná analýza poskytuje retrospektívny pohľad na finančnú situáciu obce. Aj keď aktuálne údaje o čerpaní úveru môžu naznačovať krátkodobé zhoršenie finančných ukazovateľov, na základe dôkladnej analýzy historických dát a súčasného finančného plánovania očakávame, že dlhodobý trend finančnej stability obce bude zachovaný. Pravidelná aktualizácia finančného modelu a citlivé sledovanie kľúčových finančných indikátorov nám umožní včas identifikovať potenciálne odchýlky od plánovaného vývoja a prijať proaktívne opatrenia na udržanie finančnej udržateľnosti.

2.3.2 Územno–technická analýza obce Predmier

Predmetná kapitola sa zameriava na komplexnú územno-technickú analýzu obce Predmier. Poskytuje detailný pohľad na **súčasný stav technickej infraštruktúry obce**, vrátane jej administratívnych kapacít, energetického zásobovania, zásobovania vodou a kanalizácie, ako aj na dostupnosť poštových a telekomunikačných služieb. Osobitná pozornosť je venovaná dopravnej infraštruktúre a potenciálu rozvoja cestovného ruchu. Analýza poskytuje podklady pre vypracovanie dlhodobých plánov rozvoja obce a identifikáciu kľúčových oblastí, ktoré si vyžadujú zlepšenie.

Administratíva

Sídlo obecného úradu a matriky je strategicky umiestnené na námestí obce v prenajatých priestoroch administratívne-kultúrneho objektu farského úradu. Táto lokalizácia zabezpečuje ľahkú dostupnosť pre občanov. Čo sa týka personálneho obsadenia, obecný úrad zamestnáva okrem starostu päť administratívnych pracovníkov. Tento počet zamestnancov naznačuje, že obec má relatívne malý aparát a poskytuje základné administratívne služby.

Elektrická energia

Elektroenergetická sústava obce Predmier je napojená na 110 kV sieť prostredníctvom transformátorovej stanice 110/22 kV Bytča. Z tejto stanice vedú vysokonapäťové vedenia smerom k obci Predmier, a to po trase Bytča – Považská Bystrica a Bytča – Mikšová. Následne je elektrická energia distribuovaná k odberateľom prostredníctvom deviatich trafostaníc 22/0,4 kV.

Z tohto počtu je päť trafostaníc určených pre zásobovanie domácností a štyri pre priemyselné a výrobné prevádzky. Súčasný stav elektroenergetickej sústavy obce možno hodnotiť ako uspokojivý. Kapacity transformátorových staníc sú dimenzované tak, aby pokryli súčasnú spotrebu elektrickej energie. Vzdušné nízkonapäťové vedenia sú vhodné pre charakter zástavby v obci. Avšak, s ohľadom na plánovaný rozvoj individuálnej bytovej výstavby a hromadnej bytovej výstavby je nevyhnutné realizovať rozsiahlu rekonštrukciu a rozšírenie distribučnej siete. Prioritou by malo byť budovanie podzemných káblových vedení v novovznikajúcich obytných zónach. Toto opatrenie zvýši spoľahlivosť dodávky elektrickej energie, zníži počet porúch a zároveň prispeje k estetickému vzhľadu obce.

Zásobovanie plynom

Hlavným zdrojom dodávky zemného plynu pre obec slúži vysokotlakový plynovod Považský plynovod s priemerom 300 mm a prevádzkovým tlakom 25 barov. Na tento hlavný plynovod je napojená vysokotlaková prípojka s priemerom 100 mm a prevádzkovým tlakom 25 barov, ktorá je vybavená regulačnou stanicou plynu slúžiacou na redukciu tlaku a reguláciu dodávky plynu. Proces plynifikácie obce bol spustený už v roku 1974 a v súčasnosti dosahuje vysoký stupeň pokrytia približne 95 %, čo možno považovať za uspokojivý stav. S cieľom zabezpečiť dlhodobú bezpečnosť a spoľahlivosť dodávok plynu sa v súčasnosti realizuje komplexná rekonštrukcia najstarších úsekov plynového vedenia, ktoré sú vyrobené z polyetylénu nízkej hustoty (1PE) a vykazujú známky výrazného morálneho a fyzického opotrebenia.

Vykurovanie

Dominantným spôsobom vykurovania v obci je ústredné kúrenie, ktoré pokrýva takmer 70 % bytových jednotiek. Primárnym palivom pre ústredné kúrenie je zemný plyn, ktorý pokrýva 93 % všetkých pripojených domácností. Zvyšok domácností s ústredným kúrením využíva pevné palivá (4,3 %) alebo elektrickú energiu (2,7 %).

Zásobovanie vodou

Vodovodný systém je napojený na vlastný vodný zdroj umiestnený priamo v katastrálnom území obce, čím zabezpečuje lokálne a nezávislé zásobovanie vodou. Z tohto zdroja je okrem obyvateľov obce zásobované aj okresné mesto Bytča a okolité obce, čo svedčí o jeho výdatnosti a strategickej polohe. Napriek tomu, že obecná vodárenská sieť je k dispozícii, približne polovica domácností využíva stále vlastné studne ako primárny zdroj vody. Tento stav môže byť spôsobený rôznymi faktormi, ako napríklad historickými dôvodmi, preferenciami obyvateľov, alebo ekonomickými dôvodmi.

Kanalizácia

V súčasnosti obec nedisponuje jednotnou kanalizačnou sieťou. Odvádzanie komunálnych odpadových vôd je riešené individuálne prostredníctvom žúmp alebo septikov v jednotlivých objektoch. Výnimku tvorí novo vybudovaný obecný bytový dom, ktorý je vybavený vlastnou čistiarnou odpadových vôd. Povrchové vody, vrátane dažďových, sú z lokálnych komunikácií a jednotlivých nehnuteľností odvádzané do povrchových odtokov, ako sú rigoly a priekopy.

Pošta a telekomunikácie

Obec disponuje vlastným poštovým objektom, v ktorom je umiestnená poštová prevádzka poskytujúca širokú škálu poštárskych služieb. Miestna telefónna sieť bola modernizovaná v druhej polovici 90. rokov a je realizovaná pomocou zemných káblov. Jej prepojenie s digitálnou ústredňou a následne s optickým káblom zabezpečuje kvalitné telekomunikačné služby. Pokrytie káblovou televíziou je zabezpečené po celom území obce prostredníctvom podzemnej infraštruktúry.

Doprava a cestovný ruch

Obec Predmier je napojená na nadradenú komunikačnú sústavu cestou III/06165 Rašov – Predmier a železničnou zastávkou priamo v obci. Nadradenú sústavu predstavuje cesta I/61 (Považská Bystrica – Bytča) a železničná trať ŽSR 120 (Žilina – Púchov). Komunikačná sústava sa zvýšila o diaľničné napojenie pri Bytči a Považskej Bystrici. Cesta III/06165, komunikačná os obce je zbernou komunikáciou. Jej náplň je kombinovaná s obslužnou funkciou. Túto cestu dopĺňa sústava miestnych obslužných a prístupových komunikácií. Niektoré obecné cesty majú nevyhovujúci technický stav. V obci nie sú vybudované chodníky ani samostatné pešie komunikácie. Železničná zastávka bola komplexne rekonštruovaná a cestujúcim v súčasnosti ponúka zvýšenú úroveň kultúry cestovania. Hlavne s ohľadom na hospodárske aktivity je výhodou blízkosť železničnej stanice Bytča (3 km) umožňujúcej prekládku tovaru z cestnej na železničnú sieť. Osobnú hromadnú dopravu zabezpečuje SAD, a.s. Žilina, prevádzkareň Bytča autobusovým spojením a Železničná spoločnosť, a.s. vlakovým spojením.

2.3.3 Prírodno - environmentálna analýza zameraná na analýzu prírodného prostredia

Obec Predmier, situovaná na východnom okraji Žilinského kraja v rámci okresu Bytča, predstavuje zaujímavú lokalitu z hľadiska svojej geografickej polohy a prírodných podmienok. Nachádza sa v atraktívnej geografickej polohe na rozhraní dvoch významných geomorfologických celkov – Bytčianskej a Súľovskej kotliny. Táto poloha predurčuje obec k rôznorodosti prírodných podmienok a ponúka bohaté možnosti na využitie územia.

Rozsiahle ploché územie kotliny poskytuje priestor pre poľnohospodárstvo a urbanistický rozvoj, zatiaľ čo členitý terén Súľovských vrchov ponúka možnosti pre rekreáciu a turizmus. Významným vodným tokom pretekajúcim územím obce je rieka Váh, ktorá spolu s Hričovským kanálom ovplyvňuje miestnu klímu a vytvára vhodné podmienky pre rozvoj vodných športov a rekreácie. Potok Hradnianska, prameniacy v Súľovských skalách, dotvára členitosť reliéfu a prispieva k biologickej diverzite územia. Geologické podložie oblasti je tvorené prevažne sedimentárnymi horninami, ktoré ovplyvňujú kvalitu pôdy a možnosti využitia územia.

Obec Predmier sa nachádza v mierne teplej klimatickej oblasti, charakteristickej miernymi zimami a teplými letami. Klimatické podmienky sú ovplyvnené nadmorskou výškou, členitosťou terénu a blízkosťou veľkých vodných plôch. Rozdiely v nadmorskej výške spôsobujú rozdiely v teplotách a zrážkach medzi jednotlivými časťami územia. Významnou hodnotou územia obce je jeho vysoká biodiverzita. V juhovýchodnej časti katastra sa nachádza významná časť chránenej krajiny oblasti Strážovské vrchy, ktorá zahŕňa aj známe Súľovské skaly. Táto oblasť je súčasťou nadregionálneho biokoridoru a predstavuje významné biocentrum povodia Váhu. Prítomnosť cenných ekosystémov a biodiverzity podmieňuje špecifické požiadavky na ochranu a udržateľné využívanie územia. Prítomnosť chránenej krajiny oblasti Strážovské vrchy a vyčlenených nadregionálnych biokoridorov svedčí o význame tohto územia pre ochranu prírody. Súľovské skaly a biocentrum povodia Váhu pri Predmieri predstavujú významné lokality s výskytom vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Vzhľadom na svoje geografické, prírodné a klimatické podmienky ponúka obec Predmier široké možnosti využitia územia. Okrem poľnohospodárstva a bývania je tu potenciál pre rozvoj:

- **Turizmu:** Súľovské skaly a okolie ponúkajú vynikajúce možnosti pre pešiu turistiku, cykloturistiku, horolezectvo a ďalšie outdoorové aktivity.
- **Rekreácie:** Blízkosť rieky Váh a vybudovaná infraštruktúra umožňujú rozvoj vodných športov a rekreačných aktivít.
- **Poľnohospodárstva:** Rozsiahle ploché územie poskytuje vhodné podmienky pre pestovanie poľnohospodárskych plodín a chov hospodárskych zvierat.
- **Lesného hospodárstva:** Zalesnené oblasti v okolí obce poskytujú možnosti pre lesné hospodárstvo a ochranu lesa.

Obec Predmier sa vyznačuje pestrú paletou prírodných podmienok, ktoré ponúkajú široké možnosti využitia územia. Zodpovedný prístup k využívaniu prírodných zdrojov a ochrana biodiverzity sú kľúčové pre udržateľný rozvoj obce.

Ochrana životného prostredia

Dlhodobý strategický rozvoj obce je založený na dôkladnom pochopení prírodných a ekologických podmienok územia. Pri využívaní prírodných zdrojov a priestoru kladieme dôraz na udržateľnosť a rešpektujeme limity, ktoré vyplývajú z urbanizácie a ľudskej činnosti. Cieľom je harmonické spolužitie človeka a prírody a zachovanie kvality životného prostredia pre súčasné aj budúce generácie. Dominantným antropogénnym faktorom negatívne ovplyvňujúcim kvalitu životného prostredia v obci, a to najmä v oblasti hlukového a emisného zaťaženia, je štátna cesta III/06165 prechádzajúca cez jej zastavané územie. Intenzívna automobilová doprava na tejto komunikácii generuje významné množstvo dopravného hluku a emisií škodlivých látok do ovzdušia. Plánovaná výstavba diaľnice v blízkosti obce má potenciál tento negatívny vplyv ešte zintenzívniť. Ďalším významným zdrojom hlukového znečistenia v obci je železničná trať, ktorá prechádza jej katastrom. Na území obce sa nachádzajú ochranné pásma viacerých lineárnych stavieb, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie bezpečnosti a funkčnosti infraštruktúry. Konkrétne ide o ochranné pásma ciest I., II. a III. triedy, diaľnice, železničnej trate a vzdušných elektrických vedení. Tieto pásma sú vymedzené v súlade s platnou legislatívou a ich rozsah je stanovený v závislosti od typu a dôležitosti príslušnej stavby. Na území obce sa nachádza významný vodný zdroj, ktorý slúži ako zdroj pitnej vody nielen pre miestnych obyvateľov, ale zásobuje aj širšie okolie, konkrétne okresné mesto Bytča. Tento fakt jednoznačne podčiarkuje strategický význam tohto vodného zdroja pre región. Aby bola zabezpečená vysoká kvalita vody a ochrana tohto cenného prírodného zdroja, je vodný zdroj vymedzený ochrannými pásmami. Konkrétne sa jedná o ochranné pásmo II. stupňa, ktoré má za cieľ zabrániť znečisteniu podzemných vôd a pásmo hygienickej ochrany I. stupňa, ktoré má zabezpečiť maximálnu ochranu pred priamym znečistením zdroja vody.

Obec v súčasnosti nemá vybudovanú centralizovanú kanalizačnú sústavu. Odvádzanie komunálnych odpadových vôd je zabezpečované individuálnymi septikmi, ktoré sú umiestnené priamo pri každom objekte. Vzhľadom na tento stav abscentuje väčší bodový zdroj znečistenia povrchových alebo podzemných vôd na území obce. Hydrografické pomery obce sú ovplyvnené prítomnosťou potoka Hradnianska, ktorý na svojom toku cez obec nie je v značnej miere regulovaný. Ako ľavostranný prítok rieky Váh má však potenciál ovplyvniť kvalitu vôd tohto významného vodného toku.

2.3.4 Inštitucionálno-organizačná analýza

Strategický rozvoj obce Predmier je koncipovaný tak, aby bol v súlade s vyššími úrovňami plánovania. Náš strategický rámec vychádza z vízií a priorít okresného mesta Bytča, ako aj zo strategických dokumentov Žilinského samosprávneho kraja. Zároveň sa berie ohľad na

národné a európske priority, ktoré sú zakotvené v plánoch obnovy a programoch čerpania európskych fondov na obdobie rokov 2021-2027. Tento komplexný prístup umožňuje efektívne využívať dostupné zdroje a prispievať k rozvoju celého regiónu.

Tabuľka 14 Prioritné oblasti PHSR Predmier

Prioritná oblasť	Strategický cieľ	Špecifické ciele
1. Inovácie a vzdelávanie	Rozvíjať prostredie pre ekonomiku založenú na inováciách a podpore celoživotného vzdelávania	1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov 1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity 1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania 1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity
2. Životné prostredie	Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu a podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy	2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom 2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy 2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov 2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt 2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu
3. Infraštruktúra	Infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života	3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízkoemisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy 3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia 3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre 3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia
4. Sociálna stabilita	Dosiahnuť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb	4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti 4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby 4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu
5. Identita a sebestačnosť	Atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny	5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových služieb 5.2 Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo, podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru 5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu

V rámci národnej stratégie je možné čerpať z komplexného a ambiciózneho Plánu obnovy a odolnosti. Tento dokument predstavuje strategický rámec pre transformáciu slovenskej ekonomiky a spoločnosti, ktorý je zameraný na riešenie kľúčových výziev súčasnosti. Plán je konštruovaný na základe multidisciplinárneho prístupu a zahŕňa niekoľko prioritných osí, ktoré sú navzájom prepojené a synergicky pôsobia. Tieto osi reflektujú aktuálne globálne trendy a národné špecifiká. Medzi kľúčové oblasti záujmu patrí digitalizácia, ktorá má potenciál výrazne zvýšiť produktivitu a inováciu. Ďalšou dôležitou prioritou je zelená transformácia, zameraná na dekarbonizáciu ekonomiky a prechod na udržateľné zdroje energie. Posilnenie sociálnej súdržnosti je ďalšou prioritou, ktorá sa zameriava na zmiernenie sociálnych nerovností a zvýšenie kvality života obyvateľov. Každá z týchto priorit je ďalej členená na konkrétne reformy a investície, ktoré sú detailne špecifikované. Pre každú z týchto aktivít sú vyčlenené presné finančné prostriedky a stanovené jasné časové horizonty. Tento štruktúrovaný prístup umožňuje efektívne riadenie a monitorovanie implementácie plánu. Dôsledné prepojenie jednotlivých opatrení zabezpečuje, že celý plán funguje ako koherentný celok. Synergické efekty, ktoré z tohto prepojenia vyplývajú, majú potenciál maximalizovať pozitívne dopady jednotlivých reforiem. Tento systémový prístup je nevyhnutný pre dosiahnutie dlhodobých a udržateľných výsledkov. Plán obnovy a odolnosti tak predstavuje komplexný nástroj na modernizáciu slovenskej ekonomiky a spoločnosti. Jeho realizácia si vyžaduje úzku spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov vrátane štátnej správy, samospráv, podnikateľského sektora a občianskej spoločnosti. Úspešná implementácia tohto plánu môže výrazne prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti Slovenska na medzinárodnej úrovni a k zlepšeniu kvality života jeho obyvateľov.

Európska komisia identifikovala pre Slovensko kľúčové oblasti reformy a investícií, ktoré sú nevyhnutné pre modernizáciu a zvýšenie konkurencieschopnosti našej krajiny. Medzi tieto priority patria vzdelávanie, zdravotníctvo, energetika a zelená ekonomika, výskum, vývoj a inovácie, digitalizácia, modernizácia verejnej správy, udržateľnosť verejných financií, trh práce, dôchodkový systém a sociálna inklúzia. Na základe týchto priorit bol vypracovaný Plán obnovy a odolnosti, ktorý ponúka Slovensku jedinečnú príležitosť na transformáciu.

Obec sa aktívne zapája do procesu transformácie prostredníctvom čerpania finančných prostriedkov z Plánu obnovy. Sústreďí sa na projekty, ktoré majú potenciál významne ovplyvniť kvalitu života obyvateľov a podporiť udržateľný rozvoj.

V oblasti **zelenej ekonomiky a energetickej transformácie** sa obec zameriava na komplexnú obnovu a modernizáciu existujúcej zástavby. Cieľom je zvýšiť energetickú účinnosť budov, znížiť závislosť od fosílnych palív a minimalizovať environmentálny dopad. Realizáciou týchto projektov obec prispeje k dekarbonizácii a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. V oblasti

vzdelávania sa obec usiluje o vytvorenie moderného a inkluzívneho vzdelávacieho systému. Prioritou je rozvoj digitálnych kompetencií obyvateľov všetkých vekových kategórií, čo je nevyhnutné pre úspešné fungovanie v digitálnej spoločnosti. Dôraz bude kladený aj na celoživotné vzdelávanie, ktoré umožní občanom neustále sa adaptovať na meniace sa požiadavky trhu práce. V oblasti **zdravotníctva** sa obec zameriava na skvalitnenie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti pre svojich obyvateľov. Plánované projekty sú zamerané na modernizáciu zdravotníckych zariadení a implementáciu nových technológií, ktoré umožnia poskytovanie kvalitnejšej a efektívnejšej zdravotnej starostlivosti.

Zapojením sa do projektov financovaných z Plánu obnovy obec demonštruje svoju proaktívnu úlohu pri tvorbe udržateľnej budúcnosti. Realizáciou týchto projektov obec nielenže zlepšuje kvalitu života svojich obyvateľov, ale prispieva aj k dosiahnutiu národných a európskych cieľov v oblasti udržateľného rozvoja. Táto stratégia je v súlade s aktuálnymi trendmi v oblasti regionálneho rozvoja a umožňuje obci využiť potenciál európskych fondov na realizáciu významných investícií. Prostredníctvom cielených investícií do zelenej ekonomiky, vzdelávania a zdravotníctva sa obec stáva atraktívnejším miestom pre život a podnikanie.

Programové obdobie 2021 – 2027

Výsledkom intenzívnych konzultácií, ktoré sa uskutočnili za účasti širokého spektra zainteresovaných subjektov vrátane štátnej správy, samospráv, neziskového sektora, súkromného sektora a odbornej verejnosti, vznikol komplexný dokument definujúci priority Slovenskej republiky v rámci politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027. Schválený Radou vlády SR v októbri 2019, tento dokument predstavuje strategický rámec pre čerpanie európskych fondov a je v plnom súlade s cieľmi Európskej únie. S cieľom zabezpečiť efektívne využitie finančných prostriedkov a maximálne prispieť k rozvoju Slovenskej republiky, bola spustená fáza rokovaní s Európskou komisiou. Ich cieľom je finalizácia Partnerskej dohody a operačných programov, ktoré budú konkrétnymi nástrojmi na realizáciu stanovených priorít. Slovenská republika sa aktívne podieľa na posilňovaní strategického prístupu v rámci politiky súdržnosti. Tento trend smeruje k väčšej koordinácii a harmonizácii čerpania európskych fondov na národnej úrovni. Zavedenie tzv. zdieľaného riadenia v programovom období 2021 – 2027 predstavuje významný krok v tomto smere. Toto nové riadenie sa vzťahuje na kľúčové európske fondy, ako sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond plus a Kohézny fond, a má za cieľ zefektívniť procesy plánovania, realizácie a kontroly projektov financovaných z týchto zdrojov. Možno konštatovať, že Slovenská republika má vypracovaný detailný a komplexný strategický dokument, ktorý definuje priority pre čerpanie európskych fondov v nadchádzajúcom programovom období. Tento dokument vznikol na základe širokej konzultácie a je v súlade s európskymi cieľmi. Jeho implementácia bude prebiehať

prostredníctvom Partnerskej dohody a operačných programov, ktoré sú v súčasnosti predmetom rokovaní s Európskou komisiou. Zjednodušenie a konkretizácia cieľov predstavuje ďalší významný krok v rámci tejto politiky. **Päť hlavných cieľov, ktoré boli stanovené pre obdobie 2021-2027, sú zamerané na:**

- **Posilnenie inovácií a digitalizácie** s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva.
- **Prechod na udržateľnú a nízkouhlíkovú ekonomiku** s dôrazom na ochranu životného prostredia.
- **Zlepšenie dopravnej infraštruktúry a digitálnej konektivity** pre zvýšenie regionálnej dostupnosti a konkurencieschopnosti.
- **Posilnenie sociálnej inklúzie a boja proti chudobe** v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv.
- **Podporu miestnych iniciatív** a udržateľný rozvoj všetkých regiónov bez ohľadu na ich veľkosť.

Partnerská dohoda SR – ciele a oblasti intervencie (schválený dokument, verzia 18.7.2022), konkretizuje nasledovné ciele v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 15 Ciele politík vplývajúcich na PHRSR obce

Cieľ politiky	Konkrétne ciele
Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa	• Rozvoj výskumu a inovácií, využívanie pokročilých technológií • Digitalizácia pre občanov, podniky a verejný sektor • Podpora MSP a tvorba pracovných miest • Rozvoj zručností pre budúce pracovné trhy • Zlepšenie digitálnej konektivity
Zelenšia nízkouhlíková Európa	• Zníženie emisií skleníkových plynov • Podpora obnoviteľných zdrojov energie • Vývoj inteligentných energetických systémov • Adaptácia na zmenu klímy • Ochrana životného prostredia a biodiverzity • Prechod na obehové hospodárstvo • Udržateľná mestská mobilita
Prepojenejšia Európa	• Rozvoj železničnej, cestnej a vodnej dopravy
Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa	• Adaptabilný trh práce • Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie • Záruka pre mladých • Aktívne začlenenie znevýhodnených skupín • Potravinová a materiálna bezpečnosť
Európa bližšie k občanom	• Infraštruktúra pre voľný čas • Bezpečné životné prostredie • Ochrana kultúrneho dedičstva • Posilnenie miestnej a regionálnej úrovne

2.4. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

Nižšie zobrazená tabuľka má za cieľ komplexne zmapovať a vizualizovať širokú škálu faktorov, ktoré pôsobia na obce z vonkajšieho prostredia a ovplyvňujú ich rozvoj a fungovanie. Týmto spôsobom umožňuje hlbšie pochopenie zložitých vzťahov medzi obcou a jej okolím. V rámci tabuľky sú vonkajšie faktory systematicky členené do šiestich kľúčových kategórií, ktoré pokrývajú rôzne aspekty spoločenského a ekonomického života. Politické faktory zahŕňajú vplyv štátnej politiky, legislatívy a medzinárodných vzťahov na rozhodovanie a možnosti obcí. Ekonomické faktory sa zameriavajú na makroekonomické trendy, dostupnosť finančných zdrojov a podnikateľské prostredie. Sociálne faktory analyzujú demografické zmeny, vzdelanie, zdravotníctvo a iné sociálne aspekty, ktoré ovplyvňujú kvalitu života obyvateľov. Technologické faktory sa zaoberajú vplyvom nových technológií na život obce, ako sú informatizácia, digitalizácia služieb a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Legislatívne faktory sa zameriavajú na právny rámec, v ktorom obce pôsobia a na zmeny v legislatíve, ktoré môžu ovplyvniť ich kompetencie a možnosti. Ekologické faktory zahŕňajú vplyv prírodných podmienok, klimatických zmien a environmentálnych problémov na život obce.

Ďalším dôležitým aspektom tejto tabuľky je rozdelenie vonkajších faktorov na dve úrovne: vonkajšie (štát, EÚ, svet) a vnútorné (úroveň obce). Toto členenie umožňuje lepšie pochopiť, ako sa rôzne úrovne ovplyvňujú navzájom a aký majú vplyv na konkrétne obce. Celkovo poskytuje táto tabuľka ucelený prehľad o komplexnom systéme faktorov, ktoré formujú život a rozvoj obcí. Služí ako užitočný nástroj pre rozhodovacie procesy na úrovni obcí, ale aj pre výskumníkov a odborníkov zaoberajúcich sa regionálnym rozvojom.

Tabuľka 16 Vonkajšie a vnútorné prostredie vplývajúce na PHSR obce

Kategória	Podkategória	Príklad faktora	Vplyv na obec
Politické	Vonkajšie	Vojna na Ukrajine	<i>Rastúce ceny energií, zvýšená inflácia, migrácia</i>
	Vnútorné	Nízka efektívnosť verejných politík	<i>Obmedzené možnosti pre rozvoj obce</i>
Ekonomické	Vonkajšie	Rastúca inflácia	<i>Zvýšenie nákladov na prevádzku obce, zníženie kúpyschopnosti obyvateľov</i>
	Vnútorné	Znižovanie výberu podielových daní	<i>Obmedzené finančné zdroje pre rozvoj obce</i>
Sociálne	Vonkajšie	Prírastky obyvateľstva sa znižujú	<i>Zmena štruktúry obyvateľstva, zníženie dopytu po niektorých službách</i>
	Vnútorné	Odchod mladých ľudí do väčších miest	<i>Nedostatok pracovnej sily, starnutie obyvateľstva</i>

Technologické	Vonkajšie	Zrýchľujúci sa technologický pokrok	<i>Nové možnosti pre digitalizáciu služieb, zvýšené nároky na kvalifikáciu zamestnancov</i>
	Vnútorne	Nízke využívanie inovatívnych finančných nástrojov	<i>Obmedzené možnosti financovania projektov</i>
Legislatívne	Vonkajšie	Dohovor o prístupe k informáciám	<i>Zvýšené nároky na transparentnosť a komunikáciu s občanmi</i>
	Vnútorne	Absencia rámcov pre uplatňovanie inovatívnych nástrojov politiky	<i>Obmedzené možnosti pre zavádzanie nových riešení</i>
Ekologické	Vonkajšie	Zmena klímy	<i>Zvýšené riziko extrémnych poveternostných javov, potreba investícií do adaptácie</i>
	Vnútorne	Rastúce požiadavky na bývanie a dopravu	<i>Tlak na rozširovanie zastavanej plochy, zvýšenie dopravnej záťaže</i>

Rozvoj obcí je komplexný proces, ktorý je ovplyvnený širokým spektrom vzájomne prepojených faktorov pôsobiacich na rôznych úrovniach. Tieto faktory vytvárajú dynamické a neustále sa meniace prostredie, v ktorom sa obce musia adaptovať a reagovať na nové výzvy a príležitosti. Politické, ekonomické, sociálne, technologické, legislatívne a environmentálne faktory tvoria komplexnú sústavu, ktorá ovplyvňuje rozvoj obcí. Zmeny v týchto oblastiach môžu mať priamy alebo nepriamy vplyv na miestne komunity. Napríklad, zmena vládnej politiky v oblasti regionálneho rozvoja môže ovplyvniť dostupnosť finančných prostriedkov pre obce, zatiaľ čo technologický pokrok v oblasti informačných technológií môže otvoriť nové možnosti pre elektronické služby a participatívnu demokraciu. Interakcia medzi týmito faktormi je často nelineárna a môže viesť k nepredvídateľným výsledkom. Napríklad, rastúca cena energií, ktorá je výsledkom kombinácie geopolitických faktorov a zvýšeného dopytu, môže viesť k zvýšeniu nákladov pre domácnosti a podniky, čo môže mať negatívny vplyv na miestnu ekonomiku. Na druhej strane, môže tiež stimulovať investície do obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti, čím prispeje k dlhodobému udržateľnému rozvoju obce. Demografické zmeny predstavujú ďalší významný faktor ovplyvňujúci rozvoj obcí. Starnutie populácie vedie k zvýšenému dopytu po zdravotnej a sociálnej starostlivosti, zatiaľ čo odchod mladých ľudí do väčších miest môže spôsobiť pokles daňových príjmov a zníženie dopytu po službách pre mladú populáciu. Tieto zmeny vyžadujú od obcí pružnosť a schopnosť prispôbiť svoje služby meniacim sa potrebám obyvateľov. Úspešný rozvoj obcí závisí od schopnosti miestnych samospráv analyzovať komplexné súvislosti medzi jednotlivými faktormi, identifikovať kľúčové výzvy a príležitosti a vypracovať dlhodobú stratégiu rozvoja. Táto stratégia by mala byť založená na participatívnom prístupe, ktorý zahŕňa aktívnu spoluprácu medzi miestnymi samosprávami, občanmi, podnikateľským sektorom a štátnymi inštitúciami.

2.5. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

SWOT analýza poskytuje cenný nástroj pre rozhodovanie o ďalšom rozvoji obce. Na základe zistených silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb je možné vypracovať konkrétne opatrenia, ktoré povedú k zlepšeniu kvality života obyvateľov a k udržateľnému rozvoju obce.

Tabuľka 17 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Hrozby
Geografia a infraštruktúra: - Výhodná poloha - Rozvinutá infraštruktúra - Územné plánovanie	Infraštruktúra a majetok: - Znehodnocovanie majetku - Energetická neefektívnosť	Finančné zdroje - EÚ fondy - Normatívny spôsob financovania škôl - Národné programy	Demografické zmeny - Starnutie populácie - Odliv mladých
Sociálna oblasť: - Vysoká kvalita života - Stabilná populácia - Rozvinutá sociálna infraštruktúra - Aktívna komunita - Kultúrno-sportové využitie	Financie a ekonomika: - Obmedzené finančné zdroje - Nedostatočné využívanie externých zdrojov - Neudržateľnosť sociálnych služieb - Nerozvinutá podnikateľská infraštruktúra	Partnerstvá a spolupráca: - Medziobecné partnerstvá - Obnova pamiatkového fondu - Sponzoring - Štátna podpora bývania	Infraštruktúra a životné prostredie - Zastaraná infraštruktúra - Finančná náročnosť investícií - Environmentálne problémy
Ekonomický potenciál: - Priaznivé podnikateľské prostredie - Atraktivnosť pre investorov	Životné prostredie: - Znečistenie a degradácia - Riziko povodní - Úbytok poľnohospodárskej pôdy	Ekonomika: - Nedostatok finančných zdrojov - Rastúca konkurencia - Zmeny na trhu práce	
Vzdelávanie: - Kvalitné vzdelávanie - Vzdelávacie centrum regiónu	Sociálna a kultúrna oblasť: - Nedostatok kultúrnych a spoločenských aktivít - Zanedbané kultúrne dedičstvo	Zmeny v legislatíve a reguláciách: - Systémové zmeny v zdravotníctve - Transformácia vodárenskej spoločnosti	
		Ekonomické a sociálne trendy - Rast hospodárskej úrovne - Očakávaný nárast pracovných príležitostí - Ochota súkromného sektora investovať	

SWOT analýza obce odhalila komplexný obraz jej súčasného stavu a naznačila smerovanie pre budúci rozvoj. Výsledky analýzy poukazujú na existenciu významného potenciálu pre rast a prosperitu obce, avšak zároveň identifikujú niekoľko kľúčových výziev, ktoré je potrebné adresovať.

Silné stránky obce, ako je výhodná geografická poloha, rast počtu obyvateľov a záujem o bývanie, predstavujú pevný základ pre ďalší rozvoj. Atraktívna lokalita, ktorá môže byť podporená rozvojom cestovného ruchu, a rastúci počet obyvateľov zvyšujú dopyt po bývaní a službách, čo môže stimulovať miestnu ekonomiku. Prírodné zdroje, ak sú efektívne využívané a chránené, môžu predstavovať ďalší zdroj príjmov a zlepšiť kvalitu života obyvateľov.

Slabé stránky obce, ako je zhoršujúci sa stav infraštruktúry, nedostatok finančných prostriedkov a nízke environmentálne povedomie, však predstavujú významné prekážky pre udržateľný rozvoj. Zastaraná infraštruktúra obmedzuje kvalitu života obyvateľov a môže odrádzať potenciálnych investorov. Nedostatok finančných prostriedkov sťažuje realizáciu investičných projektov a obmedzuje možnosti obce poskytovať kvalitné služby. Nízke environmentálne povedomie obyvateľov môže viesť k zanedbávaniu životného prostredia a negatívne ovplyvniť atraktivitu obce.

Na základe analýzy SWOT je potrebné sa zamerať na ofenzívnu stratégiu s dôrazom na rast. Na základe vykonanej SWOT analýzy obce Predmier sa ukazuje, že obec disponuje solídnym základom pre ďalší rozvoj. Výhodná geografická poloha, rast počtu obyvateľov a záujem o bývanie predstavujú významné silné stránky, ktoré môžu byť využité na dosiahnutie ambiciózných cieľov. Príležitosti na zlepšenie infraštruktúry, rozvoj bývania a zvýšenie environmentálneho povedomia ponúkajú široký priestor pre inovácie a rast. Tieto príležitosti by mali byť chápané ako šanca na zlepšenie kvality života obyvateľov a zvýšenie atraktivity obce. Slabé stránky, hoci sú prítomné, nepredstavujú prekážku, ktorá by znemožnila realizáciu ofenzívnej stratégie. Naopak, ich identifikácia umožňuje vopred pripraviť opatrenia na ich minimalizáciu. Napríklad, nedostatok finančných prostriedkov môže byť riešený aktívnym vyhľadávaním grantov, spolupracou s inými subjektami alebo zefektívnením využívania vlastných zdrojov.

Strategická vízia

Vízia: Obec Predmier sa stane modernou a atraktívnou obcou s vysokou kvalitou života, ktorá ponúka svojim obyvateľom kvalitné služby, príjemné životné prostredie a široké možnosti pre rozvoj.

Na úspešné naplnenie strategickej vízie a cieľov je potrebné pristúpiť k realizácii konkrétnych opatrení. Tieto opatrenia by mali byť cielené, časovo ohraničené a pravidelne vyhodnocované. Získanie finančných prostriedkov je kľúčové pre realizáciu väčšiny projektov.

Tabuľka 18 Strategické ciele PHRSR obce Predmier

Strategický cieľ	Konkrétne opatrenia
Modernizácia infraštruktúry	<i>Rekonštrukcia a modernizácia škôl, materských škôl a kultúrnych domov.</i>
	<i>Výstavba a modernizácia obecných ciest a chodníkov.</i>
	<i>Výstavba kanalizačnej siete a čistiarne odpadových vôd.</i>
	<i>Zvýšenie energetickej účinnosti obecných budov.</i>
Rozvoj sociálnych služieb	<i>Zvýšenie kapacity zariadenia opatrovateľskej služby.</i>
	<i>Zvýšenie kapacity materskej a základnej školy</i>
	<i>Zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti.</i>
	<i>Podpora rozvoja komunitných služieb.</i>
Ochrana životného prostredia	<i>Zvýšenie miery triedeného zberu odpadu.</i>
	<i>Sanácia starých záťaží.</i>
	<i>Ochrana vodných zdrojov.</i>
Podpora ekonomického rozvoja	<i>Tvorba priaznivého podnikateľského prostredia.</i>
	<i>Podpora rozvoja cestovného ruchu.</i>
	<i>Podpora miestnych podnikateľov.</i>
Rozvoj kultúry a športu	<i>Obnova a revitalizácia kultúrnych pamiatok.</i>
	<i>Podpora kultúrnych a športových aktivít.</i>
	<i>Vytváranie priestoru pre voľnočasové aktivity.</i>

Obec by sa mala aktívne zapájať do výziev na čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov, štátneho rozpočtu a iných dostupných zdrojov. Dôležité je dôkladne pripravovať projektové žiadosti a zabezpečiť ich kvalitné spracovanie. Spolupráca s partnermi je ďalším dôležitým aspektom úspešnej realizácie stratégie. Partnerstvá s inými obcami, združeniami, firmami a štátnymi inštitúciami umožnia efektívnejšie využitie zdrojov, zdieľanie skúseností a know-how a získanie širšej podpory pre realizované projekty. Inovácie by mali byť neoddeliteľnou súčasťou všetkých aktivít. Využívanie moderných technológií a inovatívnych riešení prispeje k zvyšovaniu efektivity a kvality poskytovaných služieb a zároveň zlepši imidž obce. Transparentná komunikácia s obyvateľmi je nevyhnutná pre získanie ich podpory a dôvery. Je dôležité pravidelne informovať obyvateľov o priebehu realizácie projektov, zapojiť ich do rozhodovacích procesov a zohľadňovať ich pripomienky a návrhy. Pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie je nevyhnutné pre zabezpečenie toho, aby sa stratégia realizovala podľa plánu a aby boli dosiahnuté stanovené ciele.

Monitorovanie by malo zahŕňať sledovanie kľúčových ukazovateľov, porovnávanie skutočného stavu s plánovaným a identifikáciu prípadných odchýlok. Na základe vyhodnotenia by mali byť priebežne upravované jednotlivé aktivity a celková stratégia. Predložený návrh strategickej vízie a cieľov predstavuje základný rámec pre ďalší rozvoj obce. Jeho realizácia si vyžaduje dlhodobú a systematickú prácu všetkých zúčastnených strán.

2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Z hľadiska poskytovania komplexných kultúrnych, športových, vzdelávacích a zdravotníckych služieb je pre menšiu obec, akou je tá naša, náročné konkurovať s rozvinutou infraštruktúrou a širokou paletou ponúkaných aktivít v blízkosti situovaného krajského mesta Žilina a okresného mesta Bytča. Avšak, obec Predmier disponuje jedinečnými atribútmi, ktoré predstavujú významnú konkurenčnú výhodu. Geografická poloha obce predstavuje významný faktor ovplyvňujúci jej rozvoj a atraktivitu pre obyvateľov. Umiestnenie medzi mestami Bytča a Považská Bystrica poskytuje obci výhodnú polohu v rámci regiónu. Dobrá dostupnosť do oboch miest zabezpečuje obyvateľom prístup k širokému spektru služieb, zamestnanosti a kultúrnym podujatiam. Zároveň však obec zachováva svoju vidiecku atmosféru a ponúka kľudné prostredie pre život. Prírodné podmienky obce, charakterizované blízkosťou rieky Váh a lesných porastov, výrazne zvyšujú kvalitu života jej obyvateľov. Prírodné bohatstvo poskytuje možnosti pre rekreáciu, šport a voľnočasové aktivity, čím prispieva k zlepšeniu fyzickej a psychickej pohody obyvateľov. Tieto faktory môžu byť tiež využité na rozvoj turizmu a zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov. Napriek obmedzenému rozsahu služieb poskytovaných priamo v obci, jej obyvatelia majú ľahký prístup k širokému spektru služieb v okolitých mestách. Táto komparatívna výhoda umožňuje obyvateľom kombinovať výhody vidieckeho života, ako je pokojné prostredie a nižšia hustota zaľudnenia, s výhodami mestského života, ako je dostupnosť zdravotníckych zariadení, obchodov a kultúrnych inštitúcií. Z hľadiska ekonomiky vykazuje obec nadpriemernú vitalitu v porovnaní s okolím. To naznačuje, že v obci pôsobia prosperujúce podniky, ktoré vytvárajú pracovné miesta a prispievajú k miestnemu hospodárstvu. Stabilná finančná situácia obce je dôkazom efektívneho hospodárenia a umožňuje jej investovať do rozvoja infraštruktúry, podporovať miestne podnikanie a zlepšovať životné podmienky obyvateľov. Nadpriemerná ekonomická vitalita dodáva obci odolnosť voči negatívnym vplyvom potenciálnych ekonomických šokov. V prípade hospodárskej recesie alebo iných kríz je obec vďaka svojej stabilnej finančnej situácii lepšie pripravená na zvládnutie týchto výziev. Možno konštatovať, že geografická poloha, prírodné podmienky a ekonomická vitalita predstavujú významné aktíva obce. Kombinácia týchto faktorov vytvára pre obec atraktívne podmienky pre život a rozvoj. Stabilná finančná situácia umožňuje obci investovať do budúcnosti a zabezpečiť tak udržateľný rozvoj.

Z uvedeného vyplýva, že obec má potenciál stavať na svojich jedinečných kvalitách, ako je prírodné prostredie a pokojná atmosféra, a zároveň využívať výhody blízkosti väčšieho mestského centra. Týmto spôsobom môžeme vytvoriť atraktívne životné prostredie pre súčasných obyvateľov a zároveň prilákať nových.

2.7. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

SWOT analýza poskytuje komplexný pohľad na silné a slabé stránky obce, ako aj na príležitosti a hrozby, ktoré na ňu pôsobia. Z tejto analýzy je možné vyvodiť niekoľko kľúčových disparít a faktorov, ktoré budú mať vplyv na budúci rozvoj obce.

Tabuľka 19 Disparity rozvoja obce Predmier

Disparita	Podrobný popis
Infraštruktúra vs. potreby obyvateľov	<i>Napriek existencii základných sietí (voda, plyn) je stav niektorých budov a zariadení nevyhovujúci. Nevyhovujúce podmienky môžu obmedzovať kvalitu života obyvateľov a rozvoj obce.</i>
Ľudské zdroje vs. ich využitie	<i>Zanietenosť pedagógov a sociálne cítenie obyvateľov sú cennými zdrojmi, ktoré nie sú vždy dostatočne využívané. Nevyužitý potenciál ľudských zdrojov bráni naplno využiť ich schopnosti a znalosti.</i>
Dopyt po bývaní vs. kvalita bývania	<i>Záujem o nájomné byty a dostupnosť pozemkov sú v rozpore so zastaraným stavom niektorých budov. Nedostatok kvalitného bývania môže odrádzať nových obyvateľov a obmedzovať rozvoj obce.</i>
Environmentálne ambície vs. súčasný stav	<i>Obec má potenciál pre rozvoj udržateľného životného prostredia, avšak stále existujú problémy s odpadovým hospodárstvom a kvalitou vody. Environmentálne problémy môžu negatívne ovplyvniť zdravie obyvateľov a prírodné prostredie.</i>
Ekonomický potenciál vs. rozvinutosť podnikateľského prostredia	<i>Výhodná poloha a prítomnosť podnikov vytvárajú potenciál pre ďalší rozvoj, avšak chýbajú niektoré služby pre podnikateľov. Nedostatok podpory pre podnikateľov môže obmedziť vytváranie nových pracovných miest a rast miestnej ekonomiky.</i>

Obec Predmier disponuje značným potenciálom pre ďalší rozvoj, ktorý je podporený dostupnými finančnými zdrojmi a možnosťou implementácie inovatívnych projektov. Avšak, naplnenie tohto potenciálu je podmienené schopnosťou obce efektívne manažovať tieto zdroje, realizovať projekty v súlade s modernými manažérskymi princípmi a pružne reagovať na dynamicky sa meniace vnútorné a vonkajšie podmienky. Heterogénnosť územia obce Predmier je výsledkom komplexnej interakcie prírodných, socioekonomických a historických faktorov. Medzi kľúčové limitujúce faktory, ktoré brzdia jej rozvoj, patrí neoptimálne využitie geografických a strategických predpokladov. Tento stav je často podmienený nedostatočnou rozvinutosťou infraštruktúry, obmedzenými investičnými možnosťami, nedostatočnou podporou zo strany vyšších úrovní verejnej správy a nedostatočnou mierou spolupráce s

okolím. Ďalším významným faktorom ovplyvňujúcim rozvoj obce je nedostatočná úroveň ľudského kapitálu a nízka miera inovácií. Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a obmedzené možnosti vzdelávania bránia diverzifikácii ekonomiky a zvyšovaniu jej konkurencieschopnosti. Nízka miera inovácií zas obmedzuje schopnosť obce adaptovať sa na nové technológie a trendy, čo môže mať negatívny vplyv na jej dlhodobú udržateľnosť. Kľúčové výzvy a príležitosti:

- **Nevyužitý potenciál:** Obec disponuje významným geografickým a strategickým potenciálom, ktorý však zatiaľ nie je dostatočne využívaný. To predstavuje významnú zmeškanú príležitosť pre rozvoj obce a zlepšenie kvality života jej obyvateľov.
- **Demografické zmeny:** Podobne ako väčšina slovenských obcí, aj Predmier čelí negatívnym demografickým trendom, najmä starnutiu populácie a odlivu mladých ľudí. Tento vývoj má výrazný dopad na sociálnu štruktúru obce a jej ekonomický potenciál.
- **Nedostatok infraštruktúry:** Chýbajúca alebo zastaraná infraštruktúra obmedzuje možnosti rozvoja obce a zhoršuje kvalitu života obyvateľov.
- **Finančné obmedzenia:** Obmedzené finančné zdroje predstavujú pre obec významnú prekážku pri realizácii rozvojových projektov.
- **Nedostatok ľudských zdrojov:** Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov obmedzuje možnosti realizácie inovatívnych projektov a efektívneho riadenia obce.
- **Príležitosti v rámci európskych fondov:** Využitie finančných prostriedkov z európskych fondov, najmä v rámci Plánu obnovy a odolnosti, predstavuje významnú príležitosť pre rozvoj obce.
- **Podpora sociálnych inovácií:** Možnosť realizovať nové modely poskytovania verejných služieb, zamerané na aktívne starnutie, predstavuje ďalšiu príležitosť pre zlepšenie kvality života obyvateľov.

Pre úspešný rozvoj obce Predmier je nevyhnutné prijať komplexný a systémový prístup, ktorý zohľadní všetky identifikované výzvy a príležitosti. V prvom rade je potrebné vypracovať podrobnú strategickú analýzu, ktorá zmapuje súčasný stav obce, identifikuje kľúčové problémy a navrhne konkrétne riešenia. Táto analýza by mala zahŕňať analýzu demografického vývoja, stavu infraštruktúry, ekonomických podmienok a potenciálu pre ďalší rozvoj. Ďalším kľúčovým krokom je efektívne využitie finančných prostriedkov z európskych fondov. Tieto zdroje môžu byť využité na financovanie rozvojových projektov v oblasti infraštruktúry, sociálnych služieb a inovácií. Je dôležité vytvoriť kvalitné projekty, ktoré budú spĺňať všetky potrebné kritériá a zabezpečiť udržateľnosť výsledkov. Podpora podnikania je ďalšou

dôležitou súčasťou rozvoja obce. Je potrebné vytvárať priaznivé podmienky pre vznik a rozvoj nových podnikov, ako aj pre prilákanie existujúcich firiem. To zahŕňa zjednodušovanie administratívnych procesov, poskytovanie poradenstva podnikateľom a vytváranie infraštruktúry pre podnikanie. Spolupráca s regiónom môže priniesť významné benefity pre obec Predmier. Spoločné projekty s okolitými obcami a regiónom môžu viesť k synergickým efektom a umožniť riešenie spoločných problémov. Zintenzívnenie spolupráce môže napríklad viesť k vytvoreniu spoločných služieb, zdieľaniu infraštruktúry alebo k spoločnému marketingu regiónu.

Zapojenie občanov do procesu rozhodovania a realizácie rozvojových projektov je nevyhnutné pre zabezpečenie udržateľnosti výsledkov. Občania by mali mať možnosť vyjadriť svoje názory a potreby, a to prostredníctvom rôznych participatívnych nástrojov, ako sú napríklad verejné diskusie, workshopy alebo online platformy. Inovácie a digitalizácia sú kľúčovými faktormi pre úspešný rozvoj obce v 21. storočí. Využívanie moderných technológií a inovatívnych riešení môže prispieť k zvýšeniu efektivity a kvality poskytovaných služieb, zlepšeniu komunikácie s občanmi a zvýšeniu atraktivity obce pre investorov.

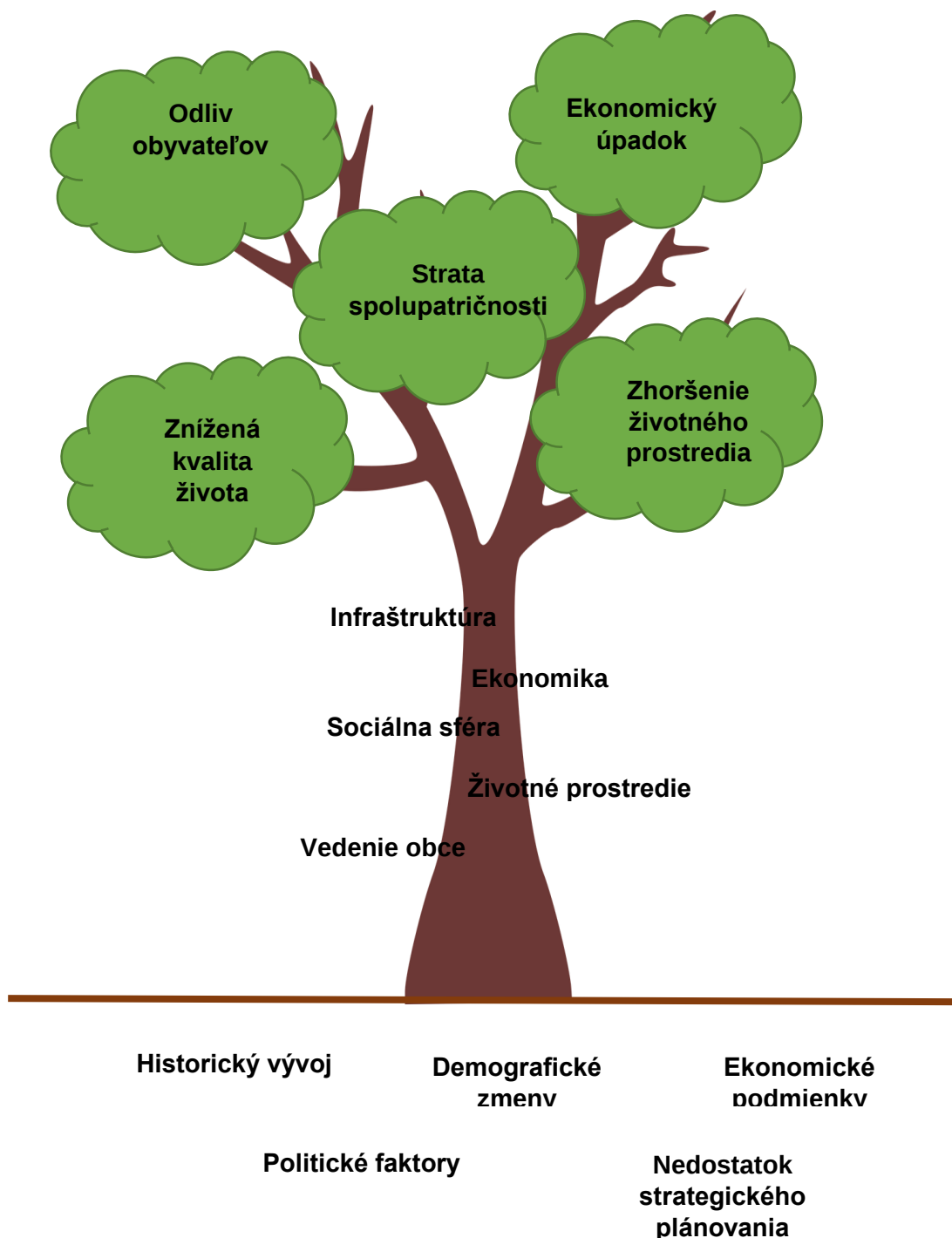
Možno konštatovať, že rozvoj obce Predmier je komplexný proces, ktorý si vyžaduje dlhodobú a systematickú prácu. Je potrebné zmobilizovať všetky dostupné zdroje, spolupracovať s rôznymi partnermi a aktívne zapájať občanov.

2.8 Strom výziev a problémov

Analýza problémov je systematický proces zameraný na identifikáciu, pochopenie a následné riešenie problémov, ktoré sa vyskytujú v konkrétnej oblasti. Jej cieľom je presne vymedziť hlavné problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú danú situáciu a zároveň odhaliť ich príčiny a predpovedať možné dôsledky, ak by zostali nevyriešené. Výsledky tejto analýzy sú nesmierne dôležité pre následné strategické plánovanie, pretože poskytujú pevný základ pre formulovanie cieľov a opatrení zameraných na odstránenie identifikovaných problémov.

Jedným z účinných nástrojov na vykonanie analýzy problémov je strom problémov. Tento grafický model umožňuje vizuálne znázorniť vzťahy medzi príčinami, problémami a ich dôsledkami. Proces tvorby stromu problémov sa začína identifikáciou slabých stránok, ktoré vyplývajú napríklad z analýzy SWOT. Následne sa analyzujú súvislosti medzi jednotlivými slabými stránkami a identifikujú sa problémy, ktoré tieto slabé stránky spôsobujú. Výsledky tejto analýzy sa graficky znázornia vo forme stromu, kde príčiny problémov sú umiestnené na spodnej časti stromu a predstavujú základné faktory, ktoré problémy spôsobujú. Problémy samotné sú umiestnené v strednej časti stromu a následky, ktoré z týchto problémov vyplývajú, sú umiestnené na vrchole stromu. Týmto spôsobom poskytuje strom problémov prehľadný a

zrozumiteľný obraz o komplexnosti problému a umožňuje identifikovať kľúčové body, na ktoré je potrebné sa zamerať pri hľadaní riešení.

Obrázok 10 Strom výziev a problémov obce Predmier

Analyzovaná obec čelí komplexným problémom, ktoré sú navzájom prepojené a ovplyvňujú kvalitu života jej obyvateľov. Korene týchto problémov siahajú hlboko do minulosti a sú výsledkom dlhodobého zanedbávania investícií a nedostatočného strategického plánovania. Demografické zmeny, charakterizované starnutím populácie a odlivom mladých ľudí, zhoršujú situáciu a vytvárajú ďalšie tlaky na miestne zdroje. Nízka priemerná mzda a vysoká nezamestnanosť, podmienené zlými ekonomickými podmienkami, obmedzujú možnosti obyvateľov a znižujú daňové príjmy obce. Nedostatočná podpora zo strany štátu a vyšších územných celkov zhoršuje schopnosť obce riešiť tieto problémy samostatne.

Konkrétne problémy sa prejavujú v rôznych oblastiach života obce. Zastaraná infraštruktúra, nedostatok parkovacích miest a obmedzená dostupnosť verejnej dopravy sťažujú život obyvateľom a obmedzujú možnosti rozvoja. Nízka podnikateľská aktivita, nedostatok pracovných miest a závislosť od poľnohospodárstva brzdia ekonomický rast obce. V sociálnej sfére sa prejavuje nedostatok voľnočasových aktivít, nedostatočná starostlivosť o seniorov a nízka účasť občanov na živote obce. Znečistenie životného prostredia, nedostatok zelene a riziko povodní ohrozujú zdravie obyvateľov a znižujú atraktivitu obce. Nedostatok odborných kapacít a nedostatočná komunikácia s obyvateľmi na úrovni vedenia obce zhoršujú schopnosť reagovať na tieto problémy.

Následky týchto problémov sú vážne. Znížená kvalita života, obmedzené možnosti voľby a nízka spokojnosť obyvateľov vedú k odlivu mladých ľudí za lepšími príležitosťami a zvyšujú nároky na sociálne služby pre starnúcu populáciu. Ekonomický úpadok, spôsobený klesajúcimi daňovými príjmami a obmedzenými možnosťami rozvoja podnikania, zhoršuje situáciu ešte viac. Zhoršenie životného prostredia ohrozuje zdravie obyvateľov a znižuje atraktivitu obce pre nových obyvateľov a investorov. Strata identity sa prejavuje zníženou občianskou angažovanosťou a úbytkom miestnych tradícií, čo vedie k oslabeniu komunity.

Riešenie týchto problémov si vyžaduje komplexný a dlhodobý prístup, ktorý zahŕňa spoluprácu všetkých zainteresovaných strán, vrátane miestnej samosprávy, občanov, podnikateľov a štátnych inštitúcií. Je potrebné vypracovať a realizovať konkrétne opatrenia zamerané na zlepšenie infraštruktúry, podporu podnikania, rozvoj sociálnych služieb, ochranu životného prostredia a posilnenie občianskej angažovanosti.

III. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Táto kapitola predstavuje komplexnú víziu budúceho rozvoja obce a definuje konkrétne kroky potrebné na jej dosiahnutie. Prostredníctvom starostlivo vybraných priorít, jasne stanovených cieľov a definovaných partnerstiev sa snažíme vytvoriť udržateľnú a prosperujúcu obec, ktorá bude príťažlivá pre súčasné aj budúce generácie.

Možno konštatovať, že rozvojová stratégia obce predstavuje komplexný a premyslený dokument, ktorý stanovuje jasnú víziu a cestu k jej dosiahnutiu. Prostredníctvom spolupráce všetkých zainteresovaných strán je možné vybudovať prosperujúcu a udržateľnú obec, ktorá bude príjemným miestom pre život.

3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia obce Predmier je zameraná na transformáciu obce na moderné, dynamické a udržateľné komunity, ktoré ponúkajú vysokú kvalitu života svojim obyvateľom. Táto vízia presahuje rámec tradičných predstáv o rozvoji obce a kladie dôraz na inovácie, udržateľnosť a zapojenie všetkých aktérov do procesu rozvoja. Kľúčové aspekty vízie obce Predmier:

- **Moderná a atraktívna obec:** Obec sa bude charakterizovať modernou infraštruktúrou, esteticky príjemným prostredím a širokou paletou služieb. Cieľom bude prilákať nových obyvateľov a investorov, ktorí ocenia vysokú kvalitu života a príležitosti na osobný a profesijný rozvoj.
- **Vysoká kvalita života:** Obyvatelia obce budú mať k dispozícii kvalitné bývanie, vzdelávacie inštitúcie, zdravotnú starostlivosť, kultúrne a športové vyžitie. Dôraz bude kladený na zdravé životné prostredie, bezpečnosť a dostupnosť služieb.
- **Inovácie:** Obec bude podporovať inovácie a nové technológie v oblastiach ako energetika, doprava, správa obce a poskytovania služieb. Cieľom je zvýšiť efektivitu a udržateľnosť obecných služieb a vytvoriť priestor pre rozvoj nových podnikateľských aktivít.
- **Udržateľnosť:** Rozvoj obce bude prebiehať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, s dôrazom na ochranu životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a minimalizáciu negatívnych vplyvov na prírodu.
- **Prepojenosť:** Obec bude dobre prepojená s okolím, a to nielen po dopravnej stránke, ale aj v oblasti spolupráce s inými obcami, regiónom a štátom. Cieľom je zvýšiť atraktivitu obce pre investorov a turistov.

- **Konkurencieschopnosť:** Obec bude aktívne pracovať na zvýšení svojej konkurencieschopnosti a to najmä v oblasti prilákania nových investorov a obyvateľov. Dôraz bude kladený na zlepšenie podnikateľského prostredia a podporu miestnych podnikateľov.
- **Zapojenie obyvateľov:** Rozvoj obce bude prebiehať v úzkej spolupráci s obyvateľmi, ktorí budú mať možnosť aktívne sa podieľať na rozhodovaní o budúcnosti svojej obce. Cieľom je zvýšiť občiansku angažovanosť a zmysluplné zapojenie obyvateľov do života komunity.

Realizácia tejto vízie bude vyžadovať komplexný a dlhodobý prístup, ktorý zahŕňa:

- **Strategické plánovanie:** Vypracovanie detailného strategického plánu rozvoja obce, ktorý bude definovať konkrétne ciele, opatrenia a časové horizonty.
- **Financovanie:** Zabezpečenie dostatočných finančných zdrojov na realizáciu projektov, a to z vlastných zdrojov obce, štátnych rozpočtov, európskych fondov a iných zdrojov.
- **Spolupráca:** Úzka spolupráca s miestnymi podnikateľmi, občianskymi združeniami, štátnymi a regionálnymi inštitúciami.
- **Inovácie:** Neustále sledovanie nových trendov a zavádzanie inovatívnych riešení.
- **Komunikácia:** Transparentná a pravidelná komunikácia s obyvateľmi o priebehu realizácie vízie.

Realizácia tejto vízie premení obec Predmier na moderné a prosperujúce komunity, ktoré budú príkladom pre iné obce v regióne.

3.2. Štruktúra priorít a ich väzby

Obec Predmier si stanovila komplexnú a dlhodobú víziu, ktorej cieľom je transformovať sa na moderné, udržateľné a atraktívne sídlo. Prostredníctvom PHSR sa obec zaviazala k vytvoreniu socio-ekonomického prostredia, ktoré bude charakterizované vysokou kvalitou života, sociálnou súdržnosťou a minimálnym negatívnym vplyvom na životné prostredie. Tento strategický dokument, vypracovaný v súlade s národnými a európskymi prioritami, definuje konkrétne opatrenia zamerané na zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podporu udržateľného rozvoja a posilnenie sociálnych služieb. Ambiciózne ciele obce sú pevne zakotvené v rámci európskych politík a sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Priorita 1: Zvýšenie kvality života a sociálnej súdržnosti

Základným pilierom rozvoja obce Predmier je zlepšenie životných podmienok jej obyvateľov. To zahŕňa komplexný prístup, ktorý sa zameriava na všetky aspekty ľudského života. V oblasti školstva a vzdelávania sa kladie dôraz na zabezpečenie kvalitného a dostupného vzdelávania pre všetky vekové kategórie, ktoré bude zodpovedať súčasným trendom a potrebám trhu práce. Sociálne služby budú zamerané na podporu zraniteľných skupín obyvateľstva, najmä seniorov, a na vytváranie inkluzívneho prostredia. Kultúra a šport budú podporované ako dôležité nástroje na zvýšenie kvality života, posilnenie komunity a prevenciu sociálno-patologických javov. Rozvoj partnerskej spolupráce s inými obcami, organizáciami a inštitúciami umožní efektívnejšie využívanie zdrojov a realizáciu väčších projektov.

Priorita 2: Modernizácia a udržateľnosť infraštruktúry

Zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry je kľúčové pre zvýšenie kvality života obyvateľov a atraktivity obce pre investorov. Investície do dopravnej infraštruktúry budú zamerané na zlepšenie dostupnosti obce, zníženie dopravnej záťaže a podporu udržateľných spôsobov dopravy. Modernizácia technickej infraštruktúry, ako sú inžinierske siete, bude zameraná na zvýšenie ich spoľahlivosti a efektívnosti, a tým aj na zlepšenie životných podmienok obyvateľov. Pri realizácii všetkých infraštruktúrnych projektov bude kladený dôraz na princípy udržateľnosti a energetickej efektívnosti.

Priorita 3: Ochrana a zlepšenie životného prostredia

Ochrana životného prostredia je jednou z najdôležitejších priorít obce. Zameranie sa bude na zlepšenie kvality ovzdušia, vody a pôdy, zníženie produkcie odpadu a podporu cirkulárnej ekonomiky. Obzvlášť dôležité bude zlepšenie systému nakladania s odpadovým hospodárstvom, zavedenie opatrení na zníženie energetickej náročnosti budov a podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie. Ochrana krajiny a prírody bude zahŕňať obnovu a zachovanie biodiverzity, tvorbu zelených plôch a podporu udržateľného poľnohospodárstva.

Vzájomná prepojenosť priorít

Všetky tri priority sú navzájom úzko prepojené a ich realizácia bude vyžadovať komplexný a systémový prístup. Napríklad, zlepšenie kvality životného prostredia prispeje k zvýšeniu atraktivity obce a prilákaní nových obyvateľov, čo zase umožní rozvoj sociálnych služieb a kultúrnych aktivít. Naopak, investície do infraštruktúry umožnia ľahší prístup k zeleným plochám a rekreačným zónam, čo prispeje k zlepšeniu zdravia obyvateľov a kvality života.

Tabuľka 20 Priority obce Predmier - Väzba na PHSR VÚC Žilina

Priorita obce Predmier	Väzba na PHSR VÚC Žilina	Konkrétne ciele a opatrenia	Indikátory úspešnosti	Zdroje financovania
Priorita 1 - SOCIÁLNE STABILNÉ ÚZEMIE	Prioritná oblasť 4 SOCIÁLNA STABILITA	Zvýšenie kvality života obyvateľov, podpora rodín s deťmi, rozvoj sociálnych služieb, podpora zdravého životného štýlu.	Zvýšenie miery spokojnosti obyvateľov, zníženie miery nezamestnanosti, zvýšenie počtu podujatí pre deti a mládež, zvýšenie počtu využívaných sociálnych služieb.	EÚ fondy, štátny rozpočet, miestny rozpočet, spolupráca s neziskovými organizáciami.
Konkrétne ciele:		- Vytvorenie komunitného centra	Počet uskutočnených podujatí, počet využívajúcich	
		- Zriadenie detského ihriska	Počet detí využívajúcich ihrisko, spokojnosť rodičov	
		- Podpora seniorov	Počet zúčastnených na aktivitách pre seniorov	
Priorita 2 - PREPOJENÉ ÚZEMIE S KVALITNOU UDRŽATEĽNOU DOPRAVNOU A TECHNICKOU INFRAŠTRUKTÚROU	Prioritná oblasť 3. INFRAŠTRUKTÚRA	Zlepšenie dopravnej dostupnosti, modernizácia verejného osvetlenia, výstavba chodníkov, rekonštrukcia miestnych komunikácií.	Zníženie dopravných nehôd, zvýšenie podielu obyvateľov využívajúcich verejnú dopravu, zníženie energetickej náročnosti verejného osvetlenia.	EÚ fondy, štátny rozpočet, miestny rozpočet, spolupráca so súkromným sektorom.
Konkrétne ciele:		- Rekonštrukcia cesty I. triedy	Zníženie doby cesty do susedných obcí, zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky	
		- Výstavba cyklotrasy	Zvýšenie počtu cyklistov, zníženie emisií	
		- Modernizácia verejného osvetlenia na LED technológiu	Zníženie spotreby elektrickej energie, zvýšenie bezpečnosti	
Priorita 3 - ENVIRONMENTÁLNE UDRŽATEĽNÉ ÚZEMIE	Prioritná oblasť 2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Zvýšenie podielu zelene, zlepšenie kvality ovzdušia a vôd, zavedenie separovaného zberu odpadov, ochrana biodiverzity.	Zvýšenie podielu zelene na obyvateľa, zníženie množstva vyprodukovaného odpadu, zlepšenie kvality vody v miestnych vodných tokoch.	EÚ fondy, štátny rozpočet, miestny rozpočet, spolupráca s občanmi.
Konkrétne ciele:		- Výsadba nových stromov a kríkov	Zvýšenie podielu zelene v obci	
		- Zriadenie zberných dvorov, vrátane mechanizačnej a manipulačnej techniky	Zvýšenie miery separovaného zberu odpadov	
		- Čistenie miestnych vodných tokov	Zlepšenie kvality vody	

Tabuľka 21 Priority obce Predmier - Partnerská dohoda SR – ciele a oblasti intervencie

Priorita obce Predmier	Partnerská dohoda SR – ciele a oblasti intervencie	Konkrétne ciele a opatrenia	Indikátory úspešnosti	Zdroje financovania
Priorita 1: Sociálne stabilné územie	CIEL' POLITIKY 4: SOCIÁLNEJŠIA A INKLUZÍVNEJŠIA EURÓPA	• Zvýšenie dostupnosti a kvality sociálnych služieb • Podpora inklúzie znevýhodnených skupín (vzdelávacie programy, pracovné poradenstvo) • Zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti	Zvýšenie počtu obyvateľov využívajúcich sociálne služby Zníženie miery dlhodobej nezamestnanosti Zvýšenie miery participácie znevýhodnených skupín na živote obce	<i>EÚ fondy (ESF+, ERDF), štátny rozpočet, vlastné zdroje obce</i>
Priorita 2: Prepojené územie s kvalitnou udržateľnou dopravnou a technickou infraštruktúrou	CIEL' POLITIKY 3: PREPOJENEJŠIA EURÓPA	• Modernizácia miestnych komunikácií • Zlepšenie verejnej dopravy • Výstavba cyklotrás a chodníkov pre peších • Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov	Zníženie priemernej doby cesty do práce Zvýšenie podielu obyvateľov využívajúcich verejnú dopravu Zníženie spotreby energie v verejných budovách	<i>EÚ fondy (ERDF, Kohézny fond), štátny rozpočet, vlastné zdroje obce</i>
Priorita 3: Environmentálne udržateľné územie	CIEL' POLITIKY 2: ZELENŠIA NÍZKOUHLÍKOVÁ EURÓPA	• Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie (fotovoltaické elektrárne, biomasa) • Zníženie produkcie komunálneho odpadu a zvýšenie jeho recyklácie - Ochrana biodiverzity a revitalizácia zelených plôch	Zníženie emisií skleníkových plynov Zvýšenie podielu separovaného zberu odpadu Zvýšenie plochy zelene na obyvateľa	<i>EÚ fondy (ERDF, Kohézny fond), štátny rozpočet, vlastné zdroje obce</i>

Tabuľka 22 Priority obce Predmier - Väzba na Plán obnovy a odolnosti SR – priority a komponenty

Priorita obce Predmier	Väzba na Plán obnovy a odolnosti SR – priority a komponenty	Konkrétne ciele a opatrenia	Indikátory úspešnosti	Zdroje financovania
Priorita 1 - SOCIÁLNE STABILNÉ ÚZEMIE	PRIORITA 4 ZDRAVIE	Modernizácia zdravotného strediska	Zvýšenie počtu obyvateľov využívajúcich preventívne prehliadky	<i>Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, dotácie VÚC</i>
	KOMPONENT 11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	Zriadenie komunitného centra pre seniorov	Zníženie počtu pacientov odkázaných na liečbu mimo obce	
	KOMPONENT 12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	Organizovanie preventívnych programov	Zvýšenie spokojnosti obyvateľov so zdravotnými službami	
	KOMPONENT 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	Zavedenie telemedicíny		
Priorita 2 - PREPOJENÉ ÚZEMIE S KVALITNOU UDRŽATEĽNOU DOPRAVNOU A TECHNICKOU INFRAŠTRUKTÚROU	PRIORITA 1 ZELENÁ EKONOMIKA	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Zníženie emisií CO ₂ z dopravy	<i>Plán obnovy a odolnosti, fondy EÚ, vlastné zdroje</i>
	KOMPONENT 3 Udržateľná doprava	- Vytvorenie cyklotrasy - Zlepšenie verejnej dopravy	Zvýšenie podielu obyvateľov využívajúcich verejnú dopravu a bicykle Zlepšenie dopravnej dostupnosti	
Priorita 3 - ENVIRONMENTÁLNE UDRŽATEĽNÉ ÚZEMIE	PRIORITA 1 ZELENÁ EKONOMIKA	Inštalácia fotovoltických panelov na obecných budovách	Zníženie spotreby energie v obecných budovách	<i>Plán obnovy a odolnosti, fondy EÚ, vlastné zdroje</i>
	KOMPONENT 1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	- Zateplenie budov - Vytváranie zelenej infraštruktúry	Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie v energetickom mixe obce	
	KOMPONENT 2 Obnova budov	Správa zrážkových vôd	Zvýšenie odolnosti obce voči klimatickým zmenám	
	KOMPONENT 5 Adaptácia na zmenu klímy			

3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov

Vízia obce Predmier je ambiciózna a zameraná na komplexnú transformáciu obce v modernú, atraktívnu a udržateľnú komunitu. Tento strategický dokument presahuje rámec tradičných predstáv o rozvoji obcí a kladie dôraz na inovácie, participáciu občanov a udržateľnosť. Kľúčovým cieľom je vytvoriť obec, ktorá ponúka vysokú kvalitu života svojim obyvateľom. To znamená zabezpečiť modernú infraštruktúru, esteticky príjemné prostredie a širokú škálu kvalitných služieb. Zároveň sa kladie dôraz na prilákanie nových obyvateľov a investorov, ktorí ocenia tieto benefity a prispievajú k ďalšiemu rozvoju obce.

Realizácia tejto vízie si vyžaduje dlhodobú a systematickú prácu. Bude potrebné vypracovať konkrétne akčné plány, zabezpečiť financovanie a vybudovať širokú koalíciu podporovateľov. Úspešná realizácia vízie môže mať pozitívny vplyv na kvalitu života obyvateľov, posilnenie lokálnej identity a zvýšenie atraktivity obce pre investorov.

3.3.1. Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Predložená stratégia obce Predmier definuje tri hlavné priority: sociálnu stabilitu, kvalitnú infraštruktúru a environmentálnu udržateľnosť. Každá z týchto priorít je ďalej rozčlenená na konkrétne strategické a špecifické ciele.

Sociálna stabilita je definovaná ako kľúčový aspekt rozvoja obce. Špecifické ciele v tejto oblasti sa zameriavajú na zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľov, najmä zraniteľných skupín, ako sú seniori, deti a marginalizované skupiny. Plánované opatrenia zahŕňajú rozširovanie sociálnych služieb, podporu vzdelávania a integráciu rôznych skupín obyvateľstva do spoločenského života.

Kvalitná a udržateľná infraštruktúra je ďalšou prioritou, ktorá má za cieľ zlepšiť životné podmienky obyvateľov a podporiť rozvoj obce. Špecifické ciele sa týkajú obnovy a výstavby dopravnej infraštruktúry, modernizácie verejného osvetlenia a budovania cyklotrás. Tieto opatrenia by mali prispieť k zvýšeniu bezpečnosti a pohodlia obyvateľov, ako aj k zlepšeniu dostupnosti služieb.

Environmentálna udržateľnosť je treťou kľúčovou prioritou. Cieľom je zlepšiť stav životného prostredia v obci prostredníctvom opatrení zameraných na zvýšenie energetickej účinnosti budov, ochranu pred povodňami, obnovu zelene a zlepšenie nakladania s odpadom.

Tabuľka 23 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Sociálne stabilné územie

Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Ukazovateľ
1. SOCIÁLNE STABILNÉ ÚZEMIE	1.1. Zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľstva v rámci územia obce Predmier	1.1.1 Terénna opatrovateľská služba	Počet klientov využívajúcich službu, spokojnosť klientov, zníženie počtu hospitalizácií
		1.1.2 Sociálna služba vo vlastnom zariadení – ZPS, ZOS	Počet miest v zariadení, obsadenosť zariadenia, spokojnosť klientov
		1.1.3 Sociálna služba v zariadení	Počet pobytových sociálnych služieb v registrovanom zariadení na VÚC
		1.1.4 Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí	Počet stravníkov, rozsah stravovacích služieb, kvalita stravy
		1.1.5 Integrácia detí vo výchovno-vzdelávacom procese	Počet integrovaných detí, úspešnosť integrácie, spokojnosť rodičov a učiteľov. Počet asistentov učiteľa
		1.1.6 Spoločensky neprispôsobivé osoby	Zníženie počtu trestných činov, zvýšenie zamestnanosti, zlepšenie bývania (množstvo začlenených spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života)
		1.1.7 Nezamestnaní	Zníženie miery nezamestnanosti, zvýšenie počtu účastníkov rekvalifikačných kurzov
		1.1.8 Vybudovanie bezbariérovosti v obci	Počet spracovaných výkresových dokumentácií, vydaných stavebných povolení a realizovaných zmien
		1.1.9 Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb	Počet zaregistrovaných sociálnych služieb, dostupnosť služieb, počet schválených VZN v danej oblasti, počet navýšenia kapacity ZPS
		1.1.10 Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu	Počet realizácií nových projektov
		1.1.11 Vybudovanie cyklotrasy	Dĺžka vybudovaných cyklotrás, spojenie s existujúcou cykloinfraštruktúrou
		1.1.12 Vytvorenie zariadenia sociálnych služieb a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce	Počet spoluprác, podpor a množstva zabezpečenej sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom
		1.1.13 Zvýšenie kapacity MŠ a ZŠ	Počet zvýšených miest pre žiakov v MŠ a ZŠ
		1.1.14 Modernizácia športovísk v obci	Počet úprav a doplnení strojov alebo materiálu v športoviskách (prípadne vybudovanie nového športoviska)

Tabuľka 24 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Prepojené územie s kvalitnou udržateľnou dopravnou a technickou infraštruktúrou

Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Ukazovateľ
2. PREPOJENÉ ÚZEMIE S KVALITNOU UDRŽATEĽNOU DOPRAVNOU A TECHNICKOU INFRAŠTRUKTÚROU	2.1. Vytvoriť sieť kvalitnej dopravnej a technickej infraštruktúry na území obce so zreteľom na obnovu chodníkov, bezbariérovosť a bezpečnosť	2.1.1. Oprava a obnova miestnych komunikácií a chodníkov	Dĺžka zrekonštruovaných komunikácií a chodníkov, kvalita povrchu, bezpečnosť
		2.1.2. Vybudovanie prístupovej komunikácie a chodníkov	Dĺžka vybudovaných komunikácií a chodníkov
		2.1.3. Dopravná bezpečnostná situácia v obci	Počet dopravných nehôd, rýchlosť vozidiel v obci, vybavenosť dopravnými značkami
		2.1.4. Modernizácia verejného osvetlenia	Počet osvetlených ulíc, energetická úspora, bezpečnosť
		2.1.5. Rozšírenie verejného osvetlenia	Počet osvetlených ulíc, bezpečnosť

Tabuľka 25 Ciele a ukazovatele priorít obce Predmier - Environmentálne udržateľné územie

Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Ukazovateľ
3. ENVIRONMENTÁLNE UDRŽATEĽNÉ ÚZEMIE	3.1. Zlepšovať stav jednotlivých zložiek životného prostredia na území obce	3.1.1. Zvýšiť energetickú efektívnosť budov	Počet zateplených budov, zníženie spotreby energie
		3.1.2. Protipovodňová ochrana obce	Zníženie rizika povodní, vybudovanie protipovodňových opatrení,
		3.1.3. Rozšírenie cintorína	Kapacita cintorínov, estetické úpravy
		3.1.4. Obnova a revitalizácia zelene, ozdravovanie areálov	Rozloha revitalizovaných plôch, druhová diverzita zelene
		3.1.5. Nakladanie s komunálnym odpadom, systému triedeného zberu odpadov a ich úprava	Miera triedeného zberu, množstvo vyprodukovaného odpadu, množstvo separovaniu a zberu odpadu vlastnými silami
		3.1.6. Vybudovanie kanalizačnej siete	Dĺžka vybudovaných sietí, kvalita vody, vybudovanie ČOV
		3.1.7. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Zníženie nákladov na spotrebu elektrickej energie,

Celkovo možno konštatovať, že stratégia obce Predmier je komplexná a zameraná na zlepšenie kvality života obyvateľov. Prioritné oblasti sú jasne definované a špecifické ciele sú konkrétne a merateľné. Realizácia tejto stratégie by mala viesť k výraznému zlepšeniu sociálnych, ekonomických a environmentálnych podmienok v obci.

3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR

Táto časť PHSR poskytuje komplexný prehľad o prioritách rozvoja a konkrétnych krokoch, ktoré budú realizované na dosiahnutie stanovených cieľov.

Priorita 1: Sociálne stabilné územie

Cieľom tejto priority je vytvoriť sociálne inkluzívne a udržateľné prostredie, ktoré podporuje rozvoj ľudského kapitálu a zvyšuje kvalitu života obyvateľov. Konkrétne výzvy a problémy sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka 26 Priorita 1: Výzvy a problémy obce Predmier

Výzvy a problémy	Zameranie	Typy aktivít	Predpokladaný dopad	Kľúčové ukazovatele (navrhované)
Starnutie obyvateľstva, nedostatok sociálnych a zdravotníckych služieb	Skvalitnenie života seniorov, zabezpečenie sociálnych služieb	Vytvorenie denného stacionára, zariadenia opatrovateľskej služby, zariadenia pre seniorov - Monitorovací systém pre seniorov - Podpora domácej opatrovateľskej služby - Vzdelávacie programy pre seniorov	Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb, zlepšenie kvality života seniorov, zníženie sociálnej izolácie	<i>Počet vybudovaných zariadení, počet využívajúcich služieb, spokojnosť klientov, zníženie počtu hospitalizácií</i>
Nedostatok terénnych služieb, poradenských a psychologických služieb	Podpora sociálneho začlenenia ohrozených skupín	Zriadenie terénnych služieb - Poskytovanie poradenských a psychologických služieb - Prevenčné programy pre rizikové skupiny	Zníženie sociálneho vylúčenia, zlepšenie duševného zdravia, zvýšenie odolnosti voči rizikám	<i>Počet klientov využívajúcich služby, zníženie počtu ohrozených detí a mládeže, zvýšenie informovanosti o dostupných službách</i>

Nedostatok finančných zdrojov, nedostupnosť sociálneho bývania	Zlepšenie dostupnosti bývania	Výstavba obecných nájomných bytov - Podpora rekonštrukcie bytového fondu	Zvýšenie dostupnosti bývania, zlepšenie podmienok bývania, zníženie energetickej náročnosti bytov	<i>Počet vybudovaných bytov, zníženie počtu žiadateľov o nájomné byty</i>
Nutnosť modernizácie verejných služieb	Zlepšenie kvality života obyvateľov	Rekonštrukcia materskej a základnej školy, športových areálov - Modernizácia verejného osvetlenia - Rekonštrukcia verejného rozhlasu	Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie, zvýšenie atraktivity obce, zlepšenie informovanosti obyvateľov	<i>Počet zrekonštruovaných objektov, spokojnosť užívateľov, zníženie energetickej náročnosti budov</i>
Nedostatok voľnej kapacity MŠ a ZŠ	Zlepšenia dostupnosť prijatia na MŠ a ZŠ aj z okolitých obcí	Rozšírenie materskej a základnej školy	Eliminovanie koeficientu neprijatia detí z obce Predmier a okolitých obcí	<i>Počet novo vytvorených miest v materskej a základnej škole</i>
Opotrebovanie športovísk v obci	Zlepšenie podmienok pre vykonávanie športových aktivít	Modernizácia športovísk	Zlepšenie športovej infraštruktúry, lepšia dostupnosť pre obyvateľov a diferencovanie športov.	<i>Počet úprav a doplnení strojov alebo materiálu v športoviskách (prípadne vybudovanie nového športoviska)</i>

Priorita 2 - Prepojené územie s kvalitnou udržiateľnou dopravnou a technickou infraštruktúrou

Táto priorita sa zameriava na zlepšenie dopravnej dostupnosti regiónu a modernizáciu technickej infraštruktúry. Konkrétne opatrenia sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka 27 Priorita 2: Výzvy a problémy obce Predmier

Výzvy a problémy	Zameranie	Typy aktivít	Predpokladaný dopad	Kľúčové ukazovatele (navrhované)
Nedostatočný rozsah, stav a údržba dopravnej a technickej infraštruktúry	Zvýšenie kvality a bezpečnosti dopravnej infraštruktúry	Rekonštrukcia miestnych komunikácií Úprava križovatiek Dobudovanie chodníkov a prístupových komunikácií	Zníženie počtu dopravných nehôd, zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov, zlepšenie stavu komunikácií	<i>Počet zrekonštruovaných úsekov ciest, zníženie počtu dopravných nehôd, spokojnosť obyvateľov</i>

Nedobudovaná infraštruktúra nemotorovej dopravy	Podpora udržateľnej mobility	Vybudovanie cyklotrasy	Zvýšenie využívania bicyklov ako dopravného prostriedku, zníženie emisií, zlepšenie zdravia obyvateľov	<i>Dĺžka vybudovanej cyklotrasy, počet cyklistov, spokojnosť obyvateľov</i>
Celková bezpečnosť v obci	Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov	Dobudovanie osvetlenia Inštalácia dopravného značenia	Zníženie kriminality, zvýšenie bezpečnosti chodcov, najmä v nočných hodinách	<i>Počet inštalovaných svietidiel, zníženie počtu trestných činov</i>
Nevyhovujúca občianska vybavenosť	Zlepšenie kvality života obyvateľov	Rekonštrukcia verejných priestranstiev Vybudovanie parkovacích miest	Zvýšenie atraktivity obce, zlepšenie kvality života	<i>Počet zrekonštruovaných verejných priestranstiev, počet vybudovaných parkovacích miest, spokojnosť obyvateľov</i>
Nedostatočná bezbariérovosť	Zvýšenie dostupnosti pre všetky skupiny obyvateľov	Adaptácia verejných priestranstiev a budov	Zvýšenie mobility osôb so zdravotným znevýhodnením, seniorov a rodičov s kočíkmi	<i>Počet bezbariérových objektov, spokojnosť obyvateľov so zdravotným znevýhodnením</i>
Nedostatok financií	Zabezpečenie financovania projektov	Čerpanie prostriedkov z európskych fondov.	Úspešná realizácia projektov	<i>Výška získaných finančných prostriedkov, počet realizovaných projektov</i>

Priorita 3 - Environmentálne udržateľné územie

Cieľom tejto priority je ochrana a zlepšenie životného prostredia regiónu. Konkrétne opatrenia sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka 28 Priorita 3: Výzvy a problémy obce Predmier

Výzvy a problémy	Zameranie	Typy aktivít	Predpokladaný dopad	Kľúčové ukazovatele (navrhované)
Vysoká energetická náročnosť objektov	Zvýšenie energetickej efektívnosti budov	Rekonštrukcia verejných budov (izolácie, okná, vykurovanie), inštalácia OZE	Zníženie spotreby energie, zníženie emisií skleníkových plynov	<i>Merná spotreba energie na m², podiel OZE na celkovej spotrebe energie</i>
Negatívne dôsledky zmeny klímy	Adaptácia na zmenu klímy	Realizácia vodozádržných prvkov, zelené strechy, výsadba zelene	Zníženie rizika povodní, zlepšenie mikroklimatických podmienok	<i>Zníženie počtu povodní, zvýšenie zelenej plochy na obyvateľa</i>

Nedostatočný rozsah, stav a údržba infraštruktúry vodného hospodárstva	Zlepšenie vodného hospodárstva	Rekonštrukcia vodovodov a kanalizácie, výstavba čistiarní odpadových vôd	Zlepšenie kvality vody, zníženie strát vody	<i>Podiel obyvateľov pripojených na verejnú kanalizáciu, kvalita vody v riekach</i>
Zvyšovanie množstva a nedostatočná separácia komunálneho odpadu	Zlepšenie nakladania s odpadom	Zber a triedenie odpadu, výstavba kompostárne, edukácia obyvateľov	Zníženie množstva odpadu na skládke, zvýšenie miery recyklácie	<i>Množstvo vytriedeného odpadu na obyvateľa, podiel odpadu zneškodneného na skládke</i>
Racionálne využívanie vôd	Zvýšenie využívania dažďovej vody	Zber a využívanie dažďovej vody, zavlažovanie zelene	Zníženie spotreby pitnej vody, zníženie zaťaženia kanalizácie	<i>Množstvo zachytenej dažďovej vody, úspora pitnej vody</i>

Táto štruktúra poskytuje jasný rámec pre realizáciu rozvojových projektov a umožňuje sledovať pokrok pri dosahovaní stanovených cieľov.

3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR

Na základe dôkladnej SWOT analýzy, ktorá identifikovala silné stránky, slabé miesta, príležitosti a hrozby pre rozvoj obce, bol zvolený ofenzívny strategický prístup. Tento prístup maximalizuje využitie existujúcich silných stránok a súčasne sa zameriava na aktívne využívanie identifikovaných príležitostí. Týmto spôsobom chceme dosiahnuť čo najväčší pokrok v implementácii PHSR a dosiahnutie stanovených cieľov.

- **Inovatívna a udržateľná stratégia**

Pre implementáciu PHSR navrhujeme prijať smart stratégiu rozvoja. Tento prístup podporovaný Európskou komisiou integruje tradičné infraštruktúrne riešenia s modernými inovačnými prvkami. Znamená to, že sa nebudeme obmedzovať len na výstavbu nových budov alebo ciest, ale zameriame sa aj na rozvoj mäkkých faktorov, ako sú vzdelávanie, kultúra, sociálne služby a participácia občanov.

- **Využitie potenciálu obce**

Kľúčovým aspektom smart stratégie je využitie špecifického územného potenciálu obce. Týmto sa rozumie súhrn všetkých zdrojov a vlastností, ktoré obec má k dispozícii, ako sú napríklad prírodné bohatstvo, kultúrne dedičstvo, kvalifikovaná pracovná sila alebo výhodná geografická poloha. Cieľom je identifikovať tie najväčšie potenciály a zamerať sa na ich rozvoj.

- **Efektívne využívanie zdrojov**

Vzhľadom na obmedzené finančné zdroje obce kladieme dôraz na efektívne využívanie existujúcich prostriedkov. Smart stratégia umožňuje optimalizovať náklady a dosiahnuť väčší efekt s menšími investíciami. Veríme, že dlhodobým dôsledkom tohto prístupu budú úspory a zvýšenie kvality života obyvateľov.

- **Zameranie na riešenia, nie na problémy**

Na rozdiel od tradičných prístupov, ktoré sa často zameriavajú na riešenie existujúcich problémov, smart stratégia kladie dôraz na využitie rozvojových potenciálov. Týmto spôsobom sa obec stáva proaktívnejšou a dokáže lepšie reagovať na meniace sa podmienky.

Zvolený strategický prístup kombinuje ofenzívnu orientáciu, inovácie a udržateľnosť. Jeho cieľom je dosiahnuť maximálny rozvoj obce pri súčasnom ohľade na obmedzené zdroje. Implementácia SMART stratégie umožní obci Predmier využiť svoj potenciál a stať sa moderným a prosperujúcim miestom pre život.

3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

V súlade s ustanoveniami *zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja* bol Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier vypracovaný s aktívnou participáciou širokého spektra socioekonomických partnerov. Títo partneri, zastupujúci rôzne sektory spoločnosti, zohrali kľúčovú úlohu pri tvorbe tohto strategického dokumentu, ktorý má významný vplyv na budúci rozvoj obce. Fáza prípravy a spracovania PHRSR bola charakterizovaná intenzívnou spoluprácou medzi obecným úradom a socioekonomickými partnermi. Partneri sa aktívne podieľali na tvorbe dokumentu prostredníctvom konzultácií s riadiacim výborom, poskytovaním relevantných informácií a podkladov, predkladaním vlastných návrhov a projektových zámerov, ako aj priamym prerokovaním strategickej časti dokumentu so zástupcami obce. Týmto spôsobom sa zabezpečilo, že PHRSR odráža potreby a záujmy všetkých relevantných aktérov a je komplexným a realistickým dokumentom.

Implementácia PHRSR je tiež koncipovaná ako partnerský proces. Socioekonomickí partneri budú naďalej zohrávať dôležitú úlohu pri realizácii jednotlivých projektov a aktivít. Ich zapojenie bude prebiehať prostredníctvom spolupráce s riadiacim výborom a obecným zastupiteľstvom, účasti v tematických pracovných skupinách, ako aj prostredníctvom realizácie vlastných projektových zámerov v rámci partnerstiev.

Význam zapojenia socioekonomických partnerov do procesu tvorby a implementácie PHSR je viacnásobný:

- **Zvýšenie legitimacy dokumentu:** Vďaka širokej participácii získava PHSR väčšiu legitimitu a podporu zo strany všetkých zainteresovaných strán.
- **Zvýšenie kvality dokumentu:** Rôznorodosť pohľadov a skúseností partnerov prispieva k vytvoreniu komplexnejšieho a realistickejšieho dokumentu.
- **Zvýšenie efektívnosti implementácie:** Aktívne zapojenie partnerov do implementácie zvyšuje šance na úspešné dosiahnutie stanovených cieľov.
- **Posilnenie občianskej spoločnosti:** Spolupráca na tvorbe a realizácii PHSR prispieva k posilneniu občianskej spoločnosti a zvyšuje pocit spolupatričnosti.

Možno konštatovať, že aktívne zapojenie socioekonomických partnerov do procesu tvorby a implementácie PHSR je kľúčovým predpokladom pre úspešný rozvoj obce Predmier. Týmto spôsobom sa zabezpečuje, že rozvoj obce je trvalo udržateľný a zodpovedá potrebám a záujmom všetkých jej obyvateľov. Medzi **hlavných partnerov spolupracujúcich na príprave PHSR Obce Predmier** patria nasledovné subjekty s ohľadom na dostupné informácie a zdroje :

- Dobrovoľný hasičský zbor
- Dychová hudba Predmierčanka
- Futbalový klub
- Miestny spolok Slovenského červeného kríža
- Športový klub
- Urbárske pozemkové spoločenstvo Predmier
- Rímsko-katolícky farský úrad sv.Gala, Predmier
- Materská škola 152 a 452
- Základná škola Jozefa Ignáca

V procese tvorby a finalizácie dokumentu sa podieľala široká škála subjektov, čo výrazne prispelo k jeho komplexnosti a kvalite. Okrem obyvateľov obce, ktorí poskytli cenné pripomienky vychádzajúce z ich každodenných skúseností a potrieb, sa do diskusie zapojili aj zamestnanci obecného úradu, prinášajúc odborné znalosti a prehľad o miestnych špecifikách. Dôležitú úlohu zohrali tiež členovia obecného zastupiteľstva, ktorí reprezentovali rôzne záujmové skupiny a priniesli do procesu rozhodovania politický rozmer.

IV. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

Po dôkladnej analýze súčasného stavu, identifikácii kľúčových výziev a stanovení strategických cieľov je nevyhnutným krokom prenos týchto konceptov do reálnej praxe. Kľúčovú úlohu v tomto procese zohráva implementačný plán a plán monitorovania, ktoré predstavujú akýsi „cestný plán“ pre realizáciu PHRSR. Implementačný plán detailne špecifikuje konkrétne nástroje, kroky a aktivity potrebné na dosiahnutie stanovených cieľov. Je to dynamický dokument, ktorý sa priebežne aktualizuje a prispôsobuje meniacim sa podmienkam. Jeho cieľom je zabezpečiť efektívne a účinné využitie všetkých dostupných zdrojov a minimalizovať riziká spojené s realizáciou programu. Plán monitorovania je zasa zameraný na systematické sledovanie pokroku pri implementácii programu a hodnotenie jeho výsledkov. Jeho úlohou je zabezpečiť, aby sa program realizoval v súlade s plánovanými aktivitami a aby boli dosiahnuté stanovené ciele. Prostredníctvom monitorovania získavame spätnú väzbu, ktorá umožňuje včas identifikovať prípadné odchýlky od plánu a prijať potrebné korekčné opatrenia.

V nasledujúcich častiach sa pozornosť zameriava na jednotlivé aspekty implementačného plánu a plánu monitorovania. Budeme sa venovať nástrojom na implementáciu stratégie, postupu pri implementácii PHRSR vrátane rozdelenia úloh, časového harmonogramu a systému riadenia a nakoniec sa zameriame na systém monitorovania a hodnotenia naplňovania PHRSR.

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie

Implementačná časť PHRSR obce Predmier nadväzuje na predchádzajúcu strategickú časť a predstavuje praktickú realizáciu stanovených cieľov a priorít. Tento dokument obsahuje konkrétny zoznam aktivít, ktoré zabezpečia úspešné naplnenie vízie rozvoja obce. Úspešná realizácia PHSR si vyžaduje komplexný prístup a spoluprácu viacerých subjektov. Okrem samotnej obce sa do procesu musia aktívne zapojiť partneri z verejnej správy, podnikateľského sektora a občianskej spoločnosti. Kombinovaním rôznych nástrojov, ako sú finančné aj nefinančné zdroje a využívaním potenciálu európskych politík, bude možné dosiahnuť stanovené ciele. Na dosiahnutie cieľov PHRSR, budú využité rôznorodé nástroje, ktoré možno rozdeliť do niekoľkých kategórií:

- **Inštitucionálne a organizačné opatrenia:** Zmeny v rámci obecnej správy, ako sú nové nariadenia a optimalizácia organizačnej štruktúry.
- **Informačné a vzdelávacie opatrenia:** Zriadenie komunikačných kanálov, vzdelávacie kampane pre obyvateľov, zvyšovanie povedomia o rozvojových aktivitách.

- **Investície:** Vkladanie finančných prostriedkov do infraštruktúry, budovania kapacít a iných projektov.
- **Finančné nástroje:** Využívanie dotácií, pôžičiek, daní a iných finančných mechanizmov.
- **Programy a projekty:** Realizácia konkrétnych projektov v oblastiach ekonomiky, sociálnej sféry a životného prostredia.
- **Kolaboratívne hospodárstvo:** Podpora spolupráce medzi verejným, súkromným a občianskym sektorom.

Úspešná realizácia PHRSR bude závisieť od zabezpečenia dostatočných zdrojov, a to nielen finančných, ale aj ľudských a materiálnych. Obec bude musieť vyčleniť potrebné finančné prostriedky na predprojektovú a projektovú prípravu, ako aj na spolufinancovanie projektov. Ďalšími dôležitými zdrojmi sú ľudské zdroje, teda odborníci, ktorí sa budú podieľať na realizácii projektov, a materiálne zdroje, ako sú budovy, pozemky a vybavenie. Výber konkrétnych nástrojov a opatrení bude závisieť od viacerých faktorov, medzi ktoré patria:

- **Efektívnosť a účinnosť:** Zvolené nástroje musia byť schopné priniesť očakávané výsledky a zároveň byť čo najefektívnejšie z hľadiska vynaložených zdrojov.
- **Udržateľnosť:** Zmeny, ktoré budú zavedené, musia byť dlhodobo udržateľné a nesmú závisieť od jednorazových investícií.
- **Realizovateľnosť:** Musí byť zabezpečená dostupnosť potrebných zdrojov a kapacít na realizáciu zvolených opatrení.
- **Minimalizácia rizík:** Pri výbere nástrojov je potrebné zvážiť všetky možné riziká a prijať opatrenia na ich minimalizáciu.
- **Synergické efekty:** Jednotlivé nástroje by mali navzájom spolupracovať a vytvárať synergické efekty.

Implementačná fáza PHRSR je kľúčová pre úspešný rozvoj obce Predmier. Zvolením vhodných nástrojov a efektívnym využívaním dostupných zdrojov, bude možné dosiahnuť stanovené ciele a zlepšiť kvalitu života obyvateľov. Pravidelne monitorovanie a vyhodnocovanie priebehu implementácie umožní včasne identifikovať možné problémy a prijať potrebné korekčné opatrenia. Popis aktivít na dosiahnutie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 29 Väzby na špecifické ciele

Väzba na špecifický cieľ	Číslo aktivity	Názov aktivity/projektu	Názov partnerov projektu	Pripravenosť projektu	Možné náklady
Špecifický cieľ 1.1.1 Terénna opatrovateľská služba	A.1.	<i>Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí</i> <i>Aktivity smerujú k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre</i> <i>plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny a na zlepšenie</i> <i>medziľudských vzťahov.</i>	<i>Obec Predmier</i> <i>Žilinský samosprávny kraj</i> <i>Registrovaný subjekt</i>	<i>Zaškolený personál OÚ kooperujúci</i> <i>s VÚC a obyvateľmi</i>	Podľa potreby
Špecifický cieľ 1.1.2 Sociálna služba vo vlastnom zariadení – ZPS, ZOS	A.2	<i>Obec Predmier</i> <i>Žilinský samosprávny kraj</i> <i>Registrovaný subjekt</i>	<i>Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí, komunite</i> <i>Aktivity smerujú k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny.</i>	<i>Zámer</i>	Podľa potreby

Špecifický cieľ 1.1.3 Sociálna služba v zariadení	A.3	Zabezpečenie pobytovej sociálnej služby v registrovanom zariadení na VÚC	Obec Predmier Žilinský samosprávny kraj Registrovaný subjekt	Zaškolený personál OÚ kooperujúci s VÚC a obyvateľmi	Podľa potreby
Špecifický cieľ 1.1.4 Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí	A.4	Zabezpečenie možnosti stravovania Zabezpečenie finančnej podpory stravovania Zabezpečenie potravinovej pomoci	Obec Predmier Registrovaný subjekt ÚPSVaR Bytča	Zaškolený personál OÚ	Podľa potreby
Špecifický cieľ 1.1.5 Integrácia detí vo výchovno-vzdelávacom procese	A5	Individuálny prístup pri integrácii detí vo vyučovacom procese so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním Zabezpečenie asistenta učiteľa	Obec Predmier ZŠ a MŠ	Zaškolený personál OÚ a ZŠ a MŠ	Podľa potreby
Špecifický cieľ 1.1.6 Spoločensky neprispôsobivé osoby	A.6	Osobitný príjemca dávky Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života	Obec Predmier ÚPSVaR Bytča	Zaškolený personál OÚ kooperujúci s ÚPSVaR Bytča a obyvateľmi	Podľa potreby

Špecifický cieľ 1.1.7 Nezamestnaní	A.7	Pracovné návyky Spolupráca s ÚPSVaR pri hľadaní zamestnania Pomoc pri rekvalifikácií	Obec Predmier ÚPSVaR Bytča	Zaškolený personál OÚ kooperujúci s ÚPSVaR Bytča a obyvateľmi	Podľa potreby s využitím ponuky projektovej spolupráce ÚPSVaR Bytča s využitím dotácie z MPSVaR
Špecifický cieľ 1.1.8 Vybudovanie bezbariérovosti v obci	A.8	Predinvestičná fáza: Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) Vydanie stavebného povolenia Získanie zdrojov financovania Verejné obstarávanie podľa zákona č. 343/2015 o ver. Obstarávaní. Realizácia	Obec Predmier MO Zdravotne postihnutých osôb MPSVaR Žilinský samosprávny kraj	Zaškolený personál OÚ	Podľa potreby
Špecifický cieľ 1.1.9 Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb	A.9	Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb Novelizácia Registrácia sociálnych služieb na VÚC – podľa potreby - navýšenie kapacity v ZPS	Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb Novelizácia Registrácia sociálnych služieb na VÚC – podľa potreby - navýšenie kapacity v ZPS	Zaškolený personál OÚ kooperujúci s VÚC a obyvateľmi	Podľa potreby

Špecifický cieľ 1.1.10 Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu,	A.10	<i>Predinvestičná fáza:</i> <i>Vysporiadanie vlastníckych vzťahov</i> <i>Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie)</i> <i>Vydanie stavebného povolenia</i> <i>Investičná fáza:</i> <i>Získanie zdrojov financovania</i> <i>Verejné obstarávanie podľa zákona č. 343/2015 o ver. obstarávaní</i> <i>Realizácia</i> <i>Kolaudácia</i>	<i>Obec Predmier</i> <i>Štátny fond</i> <i>Obyvatelia obce</i>	<i>Zaškolený personál OÚ kooperujúci s obyvateľmi</i>	Dotácie vlastné zdroje pre kofinancovanie
Špecifický cieľ 1.1.11 Vybudovanie cyklotrasy	A.11	<i>Zabezpečenie aktívneho športového vyžitia seniorov a mládeže</i> <i>Rehabilitácia zdravotne postihnutých</i> <i>Bezpečný presun obyvateľstva</i>	<i>Obec Predmier</i> <i>Ministerstvo financií a PSVaR</i> <i>Žilinský samosprávny kraj</i> <i>MO zdravotne postihnutých osôb</i>		Dotácie Vlastné zdroje pre dofinancovanie

Špecifický cieľ 1.1.12 Vytvorenie zariadenia sociálnych služieb a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce	A.12	<i>Spolupráca</i> <i>Podpora</i> <i>Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí</i>	Registrovaný subjekt <i>Obec Predmier</i> <i>Žilinský samosprávny kraj</i>	Zaškolený personál OÚ kooperujúci s VÚC a obyvateľmi	Dotácie Vlastné zdroje pre dofinancovanie
Špecifický cieľ 1.1.13 Zvýšenie kapacity Materskej školy 452	A.13	<i>Navýšenie kapacít v MŠ 452</i>	<i>Obec Predmier</i>	<i>Zámer</i>	Dotácie Vlastné zdroje pre dofinancovanie
Špecifický cieľ 1.1.13 Zvýšenie kapacity základnej školy	A.14	<i>Navýšenie kapacít v ZŠ</i>	<i>Obec Predmier</i>	<i>Zámer</i>	Dotácie Vlastné zdroje pre dofinancovanie
Špecifický cieľ 1.1.14 Modernizácia športovísk v obci	A.15	<i>Rozvoj športového areálu v obci</i>	<i>Obec Predmier</i>	<i>Zámer</i>	Dotácie Vlastné zdroje pre dofinancovanie

Špecifický cieľ 2.1.1. Oprava a obnova miestnych komunikácií a chodníkov	A.16	Rekonštrukcia chodníkov	Obec Predmier	Realizácia prebieha	Podľa potreby
Špecifický cieľ 2.1.1. Oprava a obnova miestnych komunikácií a chodníkov	A.17	Rekonštrukcia spevnených plôch v obci Predmier	Obec Predmier,	Projektová dokumentácia	Podľa potreby
Špecifický cieľ 2.1.3. Dopravná bezpečnostná situácia v obci	A.18	Riešenie dopravnej situácie	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 2.1.4. Modernizácia verejného osvetlenia	A.19	Rekonštrukcia verejného osvetlenia Predmier	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD

Špecifický cieľ 2.1.5. Rozšírenie verejného osvetlenia	A.20	Doplnenie svetelných bodov na nových častiach obce	Obec Predmier	Zámer	Vlastné zdroje
Špecifický cieľ 3.1.1. Zvýšiť energetickú efektívnosť budov	A.21	Rekonštrukčné práce na Dome smútku	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.1. Zvýšiť energetickú efektívnosť budov	A.22	Zateplenie budov MŠ	Obec Predmier, MŠ Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.2. Protipovodňová ochrana obce	A.23	Budovanie vodozádržných opatrení	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.3. Rozšírenie cintorínov	A.24	Rozšírenie cintorína v Predmieri Ide o úpravu areálov, zväčšenie kapacity, vykúpenie pozemkov, inštaláciu osvetlenia, lavičiek, odpadových košov...	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD

Špecifický cieľ 3.1.4. Obnova a revitalizácia zelene, ozdravovanie areálov	A.25	Zelené obce Slovenska – výsadba zelene – stromov na obecných pozemkoch	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.5. Nakladanie s komunálnym odpadom, systému triedeného zberu odpadov a ich úprava	A.26	Vybudovanie zberného dvoru, vrátane mechanizačnej a manipulačnej techniky v obci Predmier Triedenia odpadu v obci vlastnými kapacitami	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.5. Nakladanie s komunálnym odpadom, systému triedeného zberu odpadov a ich úprava	A.27	Rozšírenie kompostárne a triedeného zberu obce Predmier Zvyšovanie % triedenia odpadu v obci	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.6. Vybudovanie kanalizačnej siete	A.28	Výstavba kanalizačnej siete,	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
Špecifický cieľ 3.1.6. Vybudovanie kanalizačnej siete	A.29	Vybudovanie ČOV v obci Predmier	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PREDMIER NA ROKY 2025-2031

Špecifický cieľ 3.1.7. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	A.30	Vybudovanie infraštruktúry využívajúcej obnoviteľne zdroje energie, Inštalácia solárnych panelov a infraštruktúry na obecných budovách / prípadná inštalácia tepelného čerpadla	Obec Predmier	Zámer	Bude upresnené podľa PD
--	------	---	---------------	-------	--------------------------------

Tabuľka 30 Predpokladaný časový horizont realizácie

Číslo aktivity/rok trvania	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
A.1								
A.2								
A.3								
A.4								
A.5								
A.6								
A.7								
A.8								
A.9								
A.10								
A.11								
A.12								
A.13								
A.14								
A.15								
A.16								
A.17								
A.18								

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PREDMIER NA ROKY 2025-2031

Číslo aktivity/rok trvania	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
A.19								
A.20								
A.21								
A.22								
A.23								
A.24								
A.25								
A.26								
A.27								
A.28								
A.29								
A.30								

Implementačný plán s uvedením míľnikov, t. j. významných bodov umožňujúcich úspešnú implementáciu a plnenie cieľov PHRSR, je uvedený v tabuľke.

4.2. Postup pri implementácii PHSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)

Implementácia PHSR obce Predmier bude prebiehať prostredníctvom dvoch hlavných mechanizmov:

1. **Dopytovo orientované výzvy:** Obec bude využívať možnosti čerpania finančných prostriedkov z externých zdrojov prostredníctvom jednotlivých projektov, ktoré budú reagovať na konkrétne výzvy. Tento prístup umožní flexibilné reagovanie na aktuálne potreby a priority obce.
2. **Vlastné zdroje obce:** Časť plánovaných aktivít bude realizovaná z vlastných finančných prostriedkov obce. Tento prístup je dôležitý pre zabezpečenie udržateľnosti rozvoja a pre projekty, ktoré nemusia byť financované z externých zdrojov.

Detailný zoznam plánovaných aktivít je uvedený v štvrtej kapitole dokumentu, pričom sú tieto aktivity členené podľa tematických oblastí, čo umožňuje prehľadný náhľad na jednotlivé rozvojové priority obce.

Na zabezpečenie efektívnej implementácie PHSR obec vypracuje podrobné akčné a finančné plány s trojročným horizontom. Tieto plány budú integrované do procesu tvorby rozpočtu obce a umožnia sledovať pokrok pri realizácii jednotlivých aktivít.

Samospráva nebude pri implementácii PHSR konať izolovane. Naopak, bude aktívne spolupracovať so širokým spektrom partnerov zo súkromného, verejného a neziskového sektora. Táto spolupráca je nevyhnutná pre zabezpečenie komplexného a udržateľného rozvoja obce.

Samospráva zohráva v procese implementácie PHSR kľúčovú úlohu. Jej kompetencie sú jasne vymedzené legislatívou a zahŕňajú:

- Iniciatívu a koordináciu: Samospráva je zodpovedná za navrhovanie a aktualizáciu PHSR, ako aj za koordináciu celého procesu implementácie.
- Rozhodovanie: Samospráva schvaľuje PHSR, akčné a finančné plány a rozhoduje o alokácii finančných prostriedkov.
- Hľadanie zdrojov: Samospráva aktívne vyhľadáva finančné zdroje na realizáciu projektov.
- Komunikácia: Samospráva zabezpečuje transparentnú komunikáciu o priebehu implementácie PHSR s občanmi a partnermi.

Implementácia PHSR predstavuje pre obec Predmier významný krok smerom k udržateľnému rozvoju. Kombinácia externých zdrojov a vlastných iniciatív spolu s aktívnou spoluprácou partnerov, umožní postupnú realizáciu stanovených cieľov a zlepšenie kvality života obyvateľov.

Tabuľka 31 Typy opatrení potrebné na plnenie cieľov

Typ opatrenia	Konkrétne opatrenie	Míľniky	Zodpovedný partner	Termín/plnenie	Indikátory úspechu
Inštitucionálne a organizačné opatrenia	Vytvorenie projektového kancelárie	Zriadenie kancelárie, vybavenie technikou, nábor zamestnancov	Starosta obce, zastupiteľstvo	Q1 2025	Zriadenie kancelárie, obsadené pracovné pozície
	Zriadenie komisie pre rozvoj obce	Zvolenie členov komisie, vypracovanie stanov	Starosta obce, zastupiteľstvo	Q3 2025	Zriadenie komisie, schválenie stanov
	Spolupráca s externými odborníkmi	Uzavretie zmlúv o spolupráci s odborníkmi na rôzne oblasti (rozvoj, financie, právo)	Starosta obce	priebežne	Zoznam spolupracujúcich odborníkov
	Zriadenie elektronického systému pre správu dokumentov a komunikáciu	Implementácia systému, zaškolenie zamestnancov	IT oddelenie obce	Q4 2025	Funkčný systém, vyškolení zamestnanci
Informačné a vzdelávacie opatrenia	Organizovanie workshopov pre občanov o možnostiach účasti na rozhodovaní	2 workshopy ročne	Kultúrny dom, miestna knižnica	priebežne	Počet účastníkov, spätná väzba od účastníkov
	Vytvorenie webovej stránky obce s pravidelnou aktualizáciou informácií o projektoch a aktivitách	Spustenie novej webovej stránky, pravidelné aktualizácie	IT oddelenie obce	Q4 2025	Funkčná webová stránka, pravidelné aktualizácie
Investičné opatrenia	Rekonštrukcia objektov	Vypracovanie projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, realizácia rekonštrukcie	Starosta obce, stavebný úrad	Q1 2027 – Q4 2031	Dokončená rekonštrukcia, zníženie prevádzkových nákladov, zvýšenie kapacity

	Výstavba multifunkčného ihriska	Vypracovanie projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, realizácia výstavby	Starosta obce, stavebný úrad	Q1 2028 – Q3 2031	Dokončené ihrisko, zvýšené využívanie obyvateľmi
Sociálne opatrenia	Zriadenie klubu dôchodcov	Nájsť vhodné priestory, vybaviť klub, organizovať pravidelné aktivity	Kultúrny dom	Q1 2024	Zriadený klub, pravidelné stretnutia dôchodcov
	Podpora dobrovoľníctva	Organizovanie dobrovoľníckych aktivít, vytvorenie databázy dobrovoľníkov	Obecný úrad	priebežne	Počet zrealizovaných aktivít, počet dobrovoľníkov

Tabuľka poskytuje detailnejší prehľad o tom, čo je potrebné urobiť pre realizáciu PHSR. Slúži ako nástroj na plánovanie, koordináciu a monitorovanie aktivít.

4.3. Systém monitorovania a hodnotenia naplňania PHSR

Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Predmier bude realizované systematicky a komplexne. Tento proces zaručí, že obec bude mať neustály prehľad o pokroku pri dosahovaní stanovených cieľov a bude schopná včas reagovať na prípadné odchýlky od plánovaného vývoja. Plán monitorovania a hodnotenia stanovuje presné intervaly, metódy a nástroje na zber a analýzu dát. Pravidelné ročné hodnotenia umožnia sledovať krátkodobé trendy a včas identifikovať potenciálne problémy. Strednodobé hodnotenie v roku 2026 posluží na komplexnú analýzu dosiahnutých výsledkov a na zhodnotenie celkovej efektívnosti jednotlivých opatrení. Záverečné hodnotenie po ukončení platnosti PHSR bude slúžiť na vyhodnotenie celkového dopadu programu na rozvoj obce.

Flexibilita systému monitorovania je zabezpečená možnosťou mimoriadneho hodnotenia v prípade významných zmien v spoločenskom kontexte alebo pri odklone od stanovených cieľov. Tento mechanizmus umožní obci rýchlo reagovať na nové výzvy a prispôbiť svoju stratégiu. Kľúčovým prvkom monitorovania sú ukazovatele. Boli vybrané špecifické ukazovatele, ktoré umožňujú kvantitatívne a kvalitatívne sledovanie pokroku pri dosahovaní jednotlivých cieľov. Ukazovatele dopadu merajú celkový vplyv jednotlivých opatrení na život obyvateľov a rozvoj obce, zatiaľ čo ukazovatele výsledku merajú konkrétne výstupy jednotlivých aktivít.

Zbieranie dát pre monitorovanie bude realizované z rôznych zdrojov, ako sú interné databázy obce, štátne štatistiky a externé databázy. Výber ukazovateľov bol vykonaný s ohľadom na nadradené strategické dokumenty, čo zabezpečuje konzistentnosť a porovnateľnosť s inými úrovňami plánovania. Systém ukazovateľov je navrhnutý ako strom ukazovateľov, čo znamená, že jednotlivé ukazovatele sú vzájomne prepojené a tvoria koherentný systém. Tento prístup umožňuje sledovať nielen celkový pokrok, ale aj vzťahy medzi jednotlivými cieľmi a aktivitami. Možno konštatovať, že navrhnutý systém monitorovania a hodnotenia PHRSR je komplexný, flexibilný a umožňuje sledovať pokrok pri dosahovaní stanovených cieľov. Pravidelné hodnotenia poskytnú obci cenné informácie pre rozhodovanie a umožnia včasné korekcie stratégie. Tento systém prispeje k zvýšeniu transparentnosti a zodpovednosti pri riadení rozvoja obce a umožní efektívnejšie využívanie dostupných zdrojov.

- **Integrácia monitorovania a hodnotenia do programového rozpočtu**

Navrhovaný systém monitorovania a hodnotenia PHRSR bude úzko prepojený s existujúcim programovým rozpočtom obce. Týmto spôsobom sa zabezpečí konzistencia medzi strategickým plánovaním a každodenným finančným manažmentom. Kľúčovým nástrojom pre tento proces bude záverečný účet obce, ktorý poskytuje detailný prehľad o príjmoch a výdavkoch.

- **Proces monitorovania a hodnotenia**

Monitorovanie sa bude spoliehať na systematický zber a analýzu kvantitatívnych a kvalitatívnych dát. Tieto údaje budú zahŕňať hodnoty kľúčových ukazovateľov výkonnosti a sledovanie dosiahnutých míľnikov. Hodnotenie následne porovná získané údaje s pôvodne stanovenými cieľmi a umožní vyhodnotiť mieru ich naplnenia.

- **Prepojenie s vyššími úrovňami plánovania**

Monitorovanie a hodnotenie PHRSR nebude izolovaným procesom, ale bude prepojené s monitorovaním a hodnotením nadradených strategických a programových dokumentov. Týmto spôsobom sa zabezpečí koherentnosť a súlad medzi rôznymi úrovňami plánovania a riadenia.

- **Zodpovednosť za implementáciu**

Za zber dát a prípravu hodnotiacej správy bude zodpovedná administratíva obecného úradu. Táto správa bude následne predložená Obecnému zastupiteľstvu Predmier, ktoré bude vykonávať funkciu monitorovacieho a hodnotiaceho výboru. Zastupiteľstvo schváli hodnotiacu správu a zabezpečí jej zverejnenie.

Hodnotiaci správa bude slúžiť na komplexné zhodnotenie implementácie PHSR.

Zameria sa na:

- **Mieru naplnenia priorít a cieľov:** Bude analyzovať, do akej miery sa podarilo dosiahnuť stanovené ciele a priority.
- **Vhodnosť zvolených nástrojov:** Vyhodnotí sa efektívnosť použitých nástrojov a metód pri implementácii stratégie.
- **Vplyv vonkajších faktorov:** Zhodnotí sa, do akej miery ovplyvnili meniace sa okolnosti ciele, proces implementácie alebo výsledky stratégie.
- **Efektívnosť využívania zdrojov:** Vyhodnotí sa, či boli zdroje alokované efektívne a či priniesli očakávané výsledky.

Hodnotiaci správa o PHRSR predstavuje kľúčový nástroj na systematické vyhodnocovanie pokroku pri realizácii strategických cieľov obce či regiónu. Jej primárnym cieľom je poskytnúť komplexný obraz o dosiahnutých výsledkoch, identifikovať prípadné odchýlky od plánovaného priebehu a navrhnúť opatrenia na optimalizáciu ďalšej implementácie. Jedným z kľúčových výstupov hodnotenia môže byť odporúčanie na aktualizáciu alebo vypracovanie nového PHRSR. Takéto odporúčanie sa obvykle formuluje na základe dôkladnej analýzy dosiahnutých výsledkov, zmeny vonkajších podmienok a vývoja nových trendov.

Hodnotiaci správa sa zameriava na zodpovedanie nasledujúcich kľúčových otázok:

- **Miera plnenia stanovených cieľov:** *V akej miere sa podarilo dosiahnuť konkrétne ciele a ukazovatele definované v PHRSR? Aké boli hlavné úspechy a výzvy pri realizácii jednotlivých aktivít?*
- **Efektívnosť použitých nástrojov a metód:** *Boli zvolené vhodné nástroje a metódy na implementáciu PHRSR? Aké boli ich silné a slabé stránky?*
- **Vplyv vonkajších faktorov:** *Ako ovplyvnili zmeny vo vonkajšom prostredí (ekonomické, sociálne, politické) realizáciu PHRSR?*
- **Zohľadnenie odporúčaní z predchádzajúcich hodnotení:** *Boli zohľadnené odporúčania vyplývajúce z predchádzajúcich hodnotení? Akým spôsobom sa zmenila implementácia PHSR na základe týchto odporúčaní?*
- **Relevantnosť PHRSR:** *Je PHRSR stále relevantný vzhľadom na aktuálne potreby a výzvy? Aké sú jeho silné a slabé stránky v kontexte súčasného vývoja?*

Na základe odpovedí na tieto otázky hodnotiaca správa formuluje konkrétne odporúčania pre ďalšie obdobie. Tieto odporúčania sa môžu týkať:

- **Aktualizácie cieľov a ukazovateľov:** V prípade, že sa zmenili podmienky alebo priority, môže byť potrebné upraviť ciele a ukazovatele PHRSR.
- **Zmeny v implementácii:** Môžu byť navrhnuté nové alebo upravené nástroje a metódy implementácie.
- **Posilnenia spolupráce:** Môže byť potrebné zvýšiť spoluprácu s rôznymi aktérmi (občania, podnikatelia, verejná správa) pri realizácii PHRSR.
- **Zvýšenia transparentnosti a komunikácie:** Je dôležité zabezpečiť, aby boli informácie o PHSR a jeho výsledkoch dostupné a zrozumiteľné pre širokú verejnosť.

Možno konštatovať, že hodnotiaca správa predstavuje kľúčový nástroj pre zabezpečenie kontinuity a efektívnosti procesu strategického plánovania a riadenia. Pravidelné hodnotenie umožňuje identifikovať silné stránky a slabé miesta implementácie PHRSR, a tým prispieva k jeho neustálemu zlepšovaniu a zvyšovaniu jeho relevancie. Navrhovaný systém monitorovania a hodnotenia poskytne komplexný pohľad na priebeh implementácie PHRSR a umožní identifikovať oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie. Zároveň bude slúžiť ako podklad pre ďalšie rozhodovanie a úpravu stratégie. Pravidelné hodnotenie a spätná väzba sú kľúčové pre zabezpečenie úspešnej implementácie PHRSR a dosiahnutie stanovených cieľov.

Tabuľka 32 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR

Fáza	Postup	Časový harmonogram	Poznámky
Monitorovanie	Zber a spracovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov o realizácii jednotlivých aktivít a projektov PHRSR, porovnanie s plánovanými ukazovateľmi, identifikácia odchýlok a ich príčin.	Pravidelné monitorovanie: Raz ročne do 31. marca. Mimoriadne monitorovanie: Na základe potreby, najmä pri významných zmenách podmienok alebo pri vzniku nových okolností, ktoré môžu ovplyvniť realizáciu PHRSR. Rozhodnutie o mimoriadnom monitorovaní prijíma Obecné zastupiteľstvo.	Monitorovanie by malo byť založené na jasne definovaných ukazovateľoch výkonnosti, ktoré budú sledované počas celého obdobia realizácie PHRSR.
Hodnotenie	Analýza získaných dát z monitorovania, identifikácia dosiahnutých výsledkov a nedostatkov, vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti	Pravidelné hodnotenie: Raz ročne do 31. mája. Strednodobé hodnotenie: K 31. decembru 2026. Toto hodnotenie bude	Hodnotenie by malo byť vykonané nezávislým hodnotiteľom alebo hodnotiacim tímom,

realizovaných aktivít, porovnanie s plánovanými cieľmi PHSR. Spracovanie návrhu hodnotiacej správy, ktorá bude predložená na pripomienkovanie Obecnému zastupiteľstvu. Po zapracovaní pripomienok bude spracovaná finálna verzia hodnotiacej správy.	komplexnejšie a zameria sa na zhodnotenie dosiahnutého pokroku pri realizácii PHSR v polovičnom období. Záverečné hodnotenie: Po ukončení obdobia platnosti PHSR. Toto hodnotenie bude sumarizovať výsledky celého obdobia implementácie PHSR a zhodnotí, do akej miery boli stanovené ciele dosiahnuté. Mimoriadne hodnotenie: Môže byť vykonané na základe rozhodnutia Obecného zastupiteľstva v prípade potreby.	aby sa zabezpečila objektivita a transparentnosť procesu.
--	---	---

Merateľné ukazovatele sú nevyhnutnou súčasťou PHSR, pretože umožňujú objektívne sledovať pokrok v dosahovaní stanovených cieľov. Poskytujú jasné a kvantifikovateľné údaje, ktoré pomáhajú hodnotiť efektivitu implementovaných opatrení, identifikovať slabé miesta a optimalizovať ďalší postup. Tieto ukazovatele slúžia nielen na hodnotenie výsledkov, ale aj na zabezpečenie transparentnosti a dôveryhodnosti celého procesu plánovania a realizácie rozvoja.

Tabuľka 33 Merateľné ukazovatele s väzbami na aktivity

Väzba na aktivitu č.	Číslo merateľného ukazovateľa	Názov merateľného ukazovateľa	Jednotka	Počiatočná hodnota	Cieľová hodnota	Periódna kontroly (zvyčajne rok ak nie je uvedené inak)
A.1.	U.1.	Zvýšenie počtu terénnych pracovníkov	osoba	0	Podľa potreby	
A.2	U.2	Počet obyvateľov využívajúcich sociálne služby so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí, komunite	občan	0	Podľa potreby	
A.3	U.3	Počet zabezpečenia pobytovej sociálnej služby v registrovanom zariadení na VÚC	občan	0	Podľa potreby	
A.4	U.4	Počet vytvorených sociálnych služieb (stravovanie)	ks	0	1	
A.5	U.5	Počet vytvorených a udržiavaných sociálnych služieb (zabezpečenie asistentov na školách)	osoba	0	Podľa potreby	
A.6, A7	U.6	Počet vytvorených a udržiavaných sociálnych služieb (poskytovanie pomoci neprispôsobivým a nezamestnaným)	ks	0	2	
A.8	U.7	Vytvorenie bezbariérových opatrení v rámci obecných budov	ks	0	Podľa potreby	
A.9	U.8	Registrácia nových sociálnych služieb	ks	0	Podľa potreby	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PREDMIER NA ROKY 2025-2031

A.10	U.9	Počet nových/obnovených/ bytových jednotiek	ks	0	Podľa potreby	
A.11	U.10	Dĺžka novej cyklotrasy	km	0	Podľa potreby	
A.12	U.11	Počet vytvorených zariadení sociálnych služieb a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce	ks	0	Podľa potreby	
A.13	U.12	Rozšírenie kapacity Materskej školy 452	osoba	15	30	
A.14	U.13	Rozšírenie kapacity Základnej školy	osoba	0	23	
A.15	U.14	Počet modernizovaných športových areálov	ks	0	1	
A.16, A.17	U.15	Dĺžka vybudovaných a rekonštruovaných chodníkov a plôch	m	0	400	
A.18	U.16	Počet opatrení spojených so zvýšenou bezpečnosťou a zlepšením plynulosti dopravy	ks	0	Podľa potreby	
A.19	U.17	Dĺžka zrekonštruovaného verejného osvetlenia	km	0	3	
A.20	U.18	Počet nových pouličných máp a svetelných bodov v rámci osvetlenia verejných priestranstiev	ks	0	Podľa potreby	
A.21, A.22	U.19	Počet budov so zvýšenou energetickou efektívnosťou	ks	0	2	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PREDMIER NA ROKY 2025-2031

A.23, A.26, A.29	<i>U.20</i>	<i>Počet vybudovaných objektov alebo areálov</i>	<i>ks</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	
A.24	<i>U.21</i>	<i>Počet rekonštruovaných areálov cintorína</i>	<i>ks</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	
A.25	<i>U.22</i>	<i>Počet novovysadených stromov</i>	<i>ks</i>	<i>0</i>	<i>75</i>	
A.27	<i>U.23</i>	<i>Počet modernizovaných kompostární</i>	<i>ks</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	
A.28	<i>U.23</i>	<i>Dĺžka novej kanalizácie</i>	<i>km</i>	<i>0</i>	<i>Podľa možnosti a kapacít</i>	
A.30	<i>U.24</i>	<i>Počet objektov využívajúcich alternatívne zdroje energie</i>	<i>ks</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	

V. AKČNÝ PLÁN

Akčný a finančný plán PHSR obce predstavuje komplexný dokument, ktorý detailne špecifikuje, ako budú realizované jednotlivé aktivity a projekty definované v samotnom PHSR. Jeho kľúčovým prvkom je prepojenie strategických cieľov s konkrétnymi opatreniami a zabezpečenie dostatočných finančných prostriedkov na ich realizáciu.

Finančný plán je neoddeliteľnou súčasťou akčného plánu a slúži ako nástroj na transparentné a efektívne riadenie finančných prostriedkov. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby všetky plánované aktivity boli dostatočne finančne podporené a aby boli zdroje využívané efektívne a účelne. Pri zostavovaní finančného plánu, je potrebné zohľadniť všetky relevantné faktory, ako sú napríklad celkové náklady na realizáciu projektov, dostupné zdroje financovania, časový harmonogram realizácie a očakávané výnosy.

Akčný plán popisuje jednotlivé kroky potrebné na realizáciu projektov, zodpovedné osoby a inštitúcie, časový harmonogram a očakávané výsledky. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby všetky aktivity boli koordinované a aby bol dosiahnutý maximálny efekt.

Pri tvorbe akčného a finančného plánu je dôležité:

- Zohľadniť špecifiká obce: Plán by mal byť prispôsobený konkrétnym potrebám a možnostiam obce.
- Zabezpečiť transparentnosť a zrozumiteľnosť: Dokument by mal byť formulovaný jasne a zrozumiteľne, aby ho pochopili všetci zainteresovaní aktéri.
- Zabezpečiť flexibilitu: Plán by mal byť dostatočne flexibilný, aby bolo možné reagovať na zmeny okolností.
- Zabezpečiť pravidelné monitorovanie a hodnotenie: Je potrebné pravidelne sledovať priebeh realizácie plánu a vyhodnocovať jeho efektívnosť.

5.1 Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu

Vzhľadom na náročnosť prípravy a realizácie projektov je vhodné rozdeliť ich do niekoľkých fáz. V úvodnej fáze je vhodné podporiť najmä neinvestičné aktivity a prípravné práce, ako sú napríklad štúdie uskutočniteľnosti, projektová dokumentácia a získanie potrebných povolení. Tento postup umožní efektívnejšie využitie finančných prostriedkov a minimalizuje riziko zlyhania projektov. Možno konštatovať, že akčný a finančný plán PHSR je kľúčovým nástrojom pre úspešný rozvoj obce. Jeho kvalitná príprava a implementácia sú nevyhnutnými predpokladmi pre dosiahnutie stanovených cieľov a zlepšenie kvality života obyvateľov. Na nasledujúcej tabuľke sú zobrazené predpokladané náklady na investície.

Jednotlivé náklady predstavujú expertný odhad, ktorý vychádza z aktuálne dostupných informácií a predpokladov. Tieto odhady sa priebežne upravujú a menia na základe nových skutočností alebo zistení, ktoré môžu ovplyvniť ich presnosť. Flexibilita pri úprave nákladov umožňuje reagovať na nečakané výdavky, úspory alebo iné zmeny, čím sa zabezpečuje efektívne plánovanie a optimálna alokácia zdrojov. Táto adaptabilita zohľadňuje dynamický charakter projektov a ich neustále meniace sa prostredie.

Tabuľka 34 Špecifické ciele s dôrazom na financie

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Predpokladané náklady počas celého obdobia	Zdroje financovania
1.1. Zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľstva v rámci územia obce Predmier	1.1.1 Terénna opatrovateľská služba	350,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu
	1.1.2 Sociálna služba vo vlastnom zariadení – ZPS, ZOS	500,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu
	1.1.3 Sociálna služba v zariadení	5,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu
	1.1.4 Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí	70,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	1.1.5 Integrácia detí vo výchovno-vzdelávacom procese	9,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu,
	1.1.6 Spoločensky neprispôsobivé osoby	4,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu,
	1.1.7 Nezamestnaní	9,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu,
	1.1.8 Vybudovanie bezbariérovosti v obci	5,000 €	dotácie z MPSVaR Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	1.1.9 Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb	4,500 €	Obecný rozpočet
	1.1.10 Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu	3 525,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	1.1.11 Vybudovanie cyklotrasy	253,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	1.1.12 Vytvorenie zariadenia sociálnych služieb a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce	170,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy

	1.1.13 Zvýšenie kapacity MŠ a ZŠ	980,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	1.1.14 Modernizácia športovísk v obci	350,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
2.1. Vytvoriť sieť kvalitnej dopravnej a technickej infraštruktúry na území obce so zreteľom na obnovu chodníkov, bezbariérovosť a bezpečnosť	2.1.1. Oprava a obnova miestnych komunikácií a chodníkov	250,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	2.1.2. Vybudovanie prístupovej komunikácie a chodníkov	150,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	2.1.3. Dopravná bezpečnostná situácia v obci	100,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	2.1.4. Modernizácia verejného osvetlenia	150,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	2.1.5. Rozšírenie verejného osvetlenia	25,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu
3.1. Zlepšovať stav jednotlivých zložiek životného prostredia na území obce	3.1.1. Zvýšiť energetickú efektívnosť budov	450,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	3.1.2. Protipovodňová ochrana obce	150,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	3.1.3. Rozšírenie cintorína	80,000 €	Obecný rozpočet
	3.1.4. Obnova a revitalizácia zelene, ozdravovanie areálov	17,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	3.1.5. Nakladanie s komunálnym odpadom, systému triedeného zberu odpadov a ich úprava	450,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	3.1.6. Vybudovanie kanalizačnej siete	3 900,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy
	3.1.7. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	190,000 €	Obecný rozpočet, zdroje štátu, Plán obnovy, EÚ fondy

Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je finančne náročná a vyžaduje zabezpečenie dostatočných zdrojov. Finančná báza PHSR je komplexná a zahŕňa širokú škálu zdrojov, ktoré možno rozčleniť do dvoch hlavných kategórií.

1. Domáce zdroje:

- Verejné zdroje: Tvorí ich najmä štátny rozpočet, ktorý poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom rôznych dotácií a programov. Dôležitým zdrojom sú aj štátne účelové fondy, ktoré sú zamerané na podporu špecifických oblastí, ako je napríklad ochrana životného prostredia či bývanie. Rozpočty vyšších územných celkov a miestnych samospráv taktiež predstavujú významný zdroj financovania, najmä pre projekty regionálneho významu.
- Iné zdroje: Okrem verejných zdrojov môžu byť pre financovanie PHSR využité aj iné zdroje, ako sú finančné prostriedky fyzických a právnických osôb, ktoré môžu byť získavané formou darov, sponzoringu alebo participácie na projektoch. Úvery môžu byť ďalšou možnosťou financovania, avšak ich využívanie by malo byť starostlivo zvážené vzhľadom na dlhodobé finančné záväzky obce.

2. Zahraničné zdroje:

- Európske fondy: Významným zdrojom financovania PHSR sú finančné prostriedky z Európskej únie. Tieto prostriedky sú poskytované prostredníctvom rôznych operačných programov a sú zamerané na podporu regionálneho rozvoja, infraštruktúry, ochrany životného prostredia a ďalších oblastí. Čerpanie týchto prostriedkov je podmienené splnením prísnych kritérií a vyžaduje vypracovanie kvalitných projektových žiadostí.

Úspešná implementácia PHSR je však podmienená zabezpečením dostatočných finančných zdrojov. Financovanie PHSR je možné zabezpečiť z rôznych zdrojov, ktoré sa líšia svojou povahou, dostupnosťou a podmienkami čerpania.

Diverzifikácia zdrojov financovania

Finančné prostriedky na realizáciu projektov zahrnutých do PHSR môžu byť získavané z viacerých zdrojov, ktoré možno rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- **Externé zdroje:**
 - Nenávratné: Zahŕňajú granty z európskych fondov, ako sú Plán obnovy a odolnosti, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Fond na spravodlivú transformáciu a komunitárne programy EÚ. Tieto prostriedky sú poskytované na konkrétne projekty a nevyžadujú ich spätné vrátenie.
 - Návratné: Sú to finančné nástroje EÚ, ako napríklad úvery Európskej investičnej banky (EIB). Tieto prostriedky je potrebné splatiť späť, zvyčajne s úrokom.

- **Interné zdroje:**

- Vlastné zdroje obce: Zahŕňajú daňové príjmy, poplatky a iné vlastné príjmy obce.
- Súkromné zdroje: Môžu zahŕňať investície súkromných spoločností, sponzoring alebo bankové úvery.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce predstavuje komplexný strategický dokument, ktorý definuje ciele a priority rozvoja obce v nadchádzajúcim období. Jedným z kľúčových aspektov tohto programu je efektívne využitie finančných prostriedkov z európskych fondov. V súlade s aktuálnymi programovými dokumentami, ako je Partnerská dohoda, Program Slovensko a Plán obnovy a odolnosti, sa očakáva, že významná časť financovania projektov realizovaných v rámci PHSR bude zabezpečená práve z týchto externých zdrojov. Dopytovo orientovaný prístup k čerpaniu finančných prostriedkov predstavuje v súčasnosti dominantný mechanizmus. To znamená, že obce budú mať možnosť aktívne sa zapojiť do procesu čerpania prostriedkov tým, že budú vypracovávať a predkladať vlastné projektové návrhy v rámci výziev zverejnených príslušnými ministerstvami. Najväčší potenciál pre čerpanie finančných prostriedkov sa očakáva v rámci Plánu obnovy a odolnosti, ktorý kladie dôraz na investície do oblastí s vysokým inovačným potenciálom a zároveň prispieva k dosiahnutiu cieľov Európskej zelenej dohody. Prioritné oblasti financovania v rámci tohto plánu zahŕňajú najmä vzdelávanie, digitálne technológie, podporu mobility, obnoviteľné zdroje energie a energetickú efektívnosť. Úspešné čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov je pre obce kľúčové z niekoľkých dôvodov. Po prvé, umožňuje realizáciu náročných investičných projektov, ktoré by boli pre obec finančne neúnosné. Po druhé, prispieva k modernizácii infraštruktúry, zvyšovaniu kvality života obyvateľov a podpore rozvoja miestneho podnikateľského prostredia. Po tretie, umožňuje obciam byť aktívnymi partnermi v procese implementácie európskych politík a prispievať tak k dosiahnutiu spoločných európskych cieľov. Avšak, čerpanie európskych fondov je spojené aj s určitými výzvami. Obce musia spĺňať prísne administratívne požiadavky, vypracovávať kvalitné projektové návrhy a zabezpečiť efektívnu implementáciu schválených projektov. Preto je dôležité, aby obce disponovali dostatočnými kapacitami a odbornými znalosťami v oblasti projektového manažmentu. Úspešné financovanie projektov zahrnutých do PHSR si vyžaduje dôkladnú prípravu a koordináciu. Obce by mali aktívne sledovať výzvy na predkladanie projektov, vypracovávať kvalitné projektové žiadosti a spolupracovať s príslušnými inštitúciami. Diverzifikácia zdrojov financovania a využívanie potenciálu európskych fondov sú kľúčovými faktormi pre úspešnú realizáciu PHSR a dosiahnutie stanovených cieľov.

5.2 Pravidlá financovania cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov z alokácie menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a pre prijímateľov Kohézneho fondu

Pravidlá financovania v rámci cieľa „Investovanie do zamestnanosti a rastu“ sa zameriavajú na podporu prijímateľov z alokácie menej rozvinutých regiónov Slovenskej republiky a prijímateľov Kohézneho fondu.

Do kategórie menej rozvinutých regiónov patria všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja. Financovanie je určené na investície do infraštruktúry, zlepšenie zamestnanosti, sociálne začlenenie a regionálny rozvoj. Kohézny fond podporuje ekologickú a dopravnú infraštruktúru, environmentálnu udržateľnosť a projekty súvisiace s adaptáciou na zmenu klímy. Financovanie je podmienené spolufinancovaním zo strany prijímateľov, dodržiavaním transparentnosti a zabezpečením udržateľnosti projektov.

Oprávnenými prijímateľmi sú verejné orgány, podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a vzdelávacie inštitúcie. Projekty sa schvaľujú na základe výziev a hodnotia sa z pohľadu oprávnenosti, kvality a dosiahnutia stanovených cieľov.

Tieto pravidlá zabezpečujú efektívne využívanie prostriedkov na zlepšenie kvality života v menej rozvinutých regiónoch a podporujú hospodársky rast a zamestnanosť na Slovensku. Prehľad pravidiel financovania z alokácie menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 35 Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a)	1 b)	1 c)
		vybrané subjekty štátnej správy	ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ¹
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje²	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ³	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 36 Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis		1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
			celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	okres Bratislava 4	
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	15,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

1 Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

2 Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

3 Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

4 Pre účely tohto materiálu okres Bratislava znamená: okres Bratislava I, okres Bratislava II, okres Bratislava III, okres Bratislava IV a okres Bratislava V.

Tabuľka 37 Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 38 Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové právnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 39 Pravidlá financovania technickej pomoci z alokácie menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) a špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (viď Tabuľka č. 6). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu; VÚC/mestá (UMR) a inštitúcie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, ktoré realizujú projekty integrovanej územnej investície v rámci opatrenia 1.1.1, ktoré sú schválené Radou partnerstva/Kooperačnou radou a ktoré preukázateľne realizujú projekty v rámci tripartity/štvorpartity špecificky vyčlenenej alokácie daného opatrenia. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko bol do tohto materiálu doplnený, v rámci kapitoly **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunit a jeho aktualizácií, resp. kombinácie aktuálneho ARK a jeho aktualizácií za účelom zachovania oprávnenosti žiadateľov, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. V prípade aktualizácie ARK sa špecifické pravidlo financovania vzťahuje aj pre prijímateľov (obce/mestá), ktorí nebudú zaradení v aktualizácii ARK, avšak pôjde o zabezpečenie oprávnenosti týchto prijímateľov v rámci výzvy priamo súvisiacej s aktivitami/intervenciami a zameraním predchádzajúcej výzvy. Špecifické pravidlo financovania sa vzťahuje aj na prijímateľov/partnerov územnej samosprávy – VÚC pri projektoch financovaných zo špecifického cieľa ESO4.10 v rámci typu akcie „Budovanie kapacít poskytovaním odbornej pomoci samosprávam s cieľom posilniť synergický efekt s inými intervenciami na úrovni obce“, maximálne však do výšky zvýšených nárokov na štátny rozpočet vyčíslených poskytovateľom pri nastavovaní tohto špecifického pravidla“. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko, v rámci špecificky vyčlenenej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bol do tohto materiálu doplnený, v rámci kapitoly **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko bol do tohto materiálu doplnený, v rámci kapitoly **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, na základe finálnej verzie Programu Slovensko. V prípade FST ide o tie opatrenia, ktorých alokácia je v rámci Dimenzie 1 zakódovaná pod oblasťami intervencií so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy, ktoré sú stanovené v prílohe I nariadenia (EÚ) 2021/1060 pre ciele politiky 1 – 5;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov alebo vykonávajú činnosti v prospech rozvoja sociálnych služieb. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko bol do tohto materiálu doplnený, v rámci kapitoly 5.1, na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení Programu Slovensko bol do tohto materiálu doplnený, v rámci kapitoly **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- nasledovné subjekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 1/špecifický cieľ ESO4.2 Programu Slovensko: Alianciu sektorových rád, prijímateľov/partnerov v pozícii sociálnych partnerov v trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni v zmysle zákona č. 103/2007 Z. z. o trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o tripartite), prijímateľov/partnerov, ktorí vystupujú ako organizácie občianskej spoločnosti pri naplňaní princípov partnerstva budovania ich kapacít;
- Národnú koalíciu pre digitálne zručnosti a povolania SR v rámci špecifických cieľov RSO1.4 a RSO1.5 Programu Slovensko;
- Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Univerzitu Komenského v Bratislave ako partnerov v rámci národného projektu zameraného na podporu Národného centra pre digitálnu transformáciu vzdelávania podporeného v rámci špecifického cieľa ESO4.5 Programu Slovensko.

Tabuľka 40 Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a)	1 b)	1 c)
		vybrané subjekty štátnej správy	ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 41 Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 4P5/špecifického cieľa ESO4.11(SO(k)) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a)	1 b)	1 c)
		vybrané subjekty štátnej správy	ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 42 Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 2/priority 2P1/špecifického cieľa RSO2.1/opatrenie 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov Programu Slovensko

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a)	1 b)	1 c)
		vybrané subjekty štátnej správy	ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR KF	85,00 %	70,00 %	x,xx %

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PREDMIER NA ROKY 2025-2031

Národné zdroje⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímatel ⁶	0,00 %	30,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Predmetné špecifické pravidlo financovania sa využije v prípade, ak pôjde o podporu projektov zameraných na financovanie aktivít s koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy vo výške 40 %, resp. 0 % v súlade s definovanými oblasťami intervencie v prílohe I nariadenia (EÚ) 2021/1060.

VI. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA

Komplexná analýza podmienok pre implementáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier odhalila existenciu viacerých potenciálnych rizík, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť plnenie stanovených cieľov. Identifikované riziká boli podrobne zhodnotené z hľadiska ich pravdepodobnosti a potenciálneho dopadu na realizáciu jednotlivých projektov a aktivít.

Tabuľka 43 Opatrenia na znižovanie rizík

Riziko	Možné dôsledky	Preventívne opatrenia
Nedostatočná koordinácia prierezových politík na národnej a regionálnej úrovni	Rozpory medzi jednotlivými politikami, znížená efektívnosť investícií, duplicita úsilia.	Aktívna spolupráca s príslušnými ministerstvami a regionálnymi samosprávami, pravidelné konzultácie a koordinácia.
Nízka efektívnosť strategického riadenia regionálneho rozvoja	Nedostatočné plánovanie, nedostatok jasných cieľov, neschopnosť reagovať na zmeny.	Zriadenie účinného systému strategického riadenia, pravidelné hodnotenie a aktualizácia stratégie, využívanie moderných nástrojov plánovania.
Nedostatočná efektívnosť a adresnosť verejných politík	Neefektívne využívanie zdrojov, nedostatočné riešenie problémov.	Zvýšenie transparentnosti a participácie verejnosti pri tvorbe politík, pravidelná analýza ich dopadov, využívanie dát a analýz pri rozhodovaní.
Nízka súčinnosť s aktérmi regionálneho rozvoja	Rozdrobenosť aktivít, nedostatok koordinácie, duplicita úsilia.	Vytváranie partnerstiev a sietí, pravidelné stretnutia a workshopy, spoločné projekty.
Nedostatočná spolupráca a informačné toky medzi riadiacimi úrovňami a sektormi	Zdržania v procesoch, nedostatok informácií, neefektívne využívanie zdrojov.	Zriadenie účinného systému komunikácie a spolupráce, pravidelné výmeny informácií, jednotný informačný systém.
Nedostatok údajov, finančných a personálnych kapacít	Znížená kvalita rozhodovania, obmedzené možnosti realizácie projektov.	Zintenzívnenie zberu a analýzy dát, zabezpečenie dostatočného financovania, posilnenie kapacít zamestnancov.
Pokračovanie alebo vznik nepredvídaných udalostí (napr. krízy, prírodné katastrofy)	Ohrozenie realizácie projektov, zmena priorít.	Vypracovanie krízového plánu, pravidelné monitorovanie rizík, flexibilné prispôbovanie sa zmenám.

V rámci komplexného procesu strategického plánovania obce Predmier bol vypracovaný Plán riadenia rizík. Tento dokument predstavuje systematický prístup k identifikácii, hodnoteniu a zmierňovaniu potenciálnych hrozieb, ktoré by mohli ohroziť realizáciu obecnej vízie a dosiahnutie stanovených cieľov. V Pláne riadenia rizík boli identifikované kľúčové rizikové faktory, ktoré môžu negatívne ovplyvniť rozvoj obce. Ide o širokú škálu potenciálnych hrozieb, od ekonomických a environmentálnych až po sociálne a politické riziká. Pre každú

identifikovanú hrozbu bol stanovený jej pravdepodobnosť výskytu a potenciálny dopad na obec. Na základe tohto hodnotenia boli navrhnuté konkrétne opatrenia na zmiernenie týchto rizík a minimalizáciu ich negatívnych dôsledkov.

Za implementáciu a neustále monitorovanie systému riadenia rizík zodpovedajú Administratívne kapacity Obce Predmier. Tím zodpovedný za riadenie rizík pravidelne vykonáva analýzu aktuálnej situácie, identifikuje nové riziká a aktualizuje plán. Súčasťou tohto procesu je aj pravidelné hodnotenie účinnosti prijatých opatrení a návrh ďalších krokov. Aby bol proces riadenia rizík transparentný a demokratický, Plán rizík je minimálne raz ročne prerokúvaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Týmto spôsobom sú všetci zvolení zástupcovia občanov informovaní o aktuálnych rizikách, ktorým obec čelí, a majú možnosť sa podieľať na rozhodovaní o opatreniach na ich zmiernenie.

Implementácia systému riadenia rizík predstavuje pre obec Predmier významný krok k proaktívnemu prístupu k riadeniu. Týmto spôsobom sa obec pripravuje na možné zmeny a výzvy budúcnosti a zvyšuje svoju odolnosť voči negatívnym vplyvom. Pravidelné hodnotenie a aktualizácia Plánu rizík zabezpečí, že obec bude vždy pripravená reagovať na nové situácie a minimalizovať potenciálne straty. Zavedením systému riadenia rizík, sa obec Predmier zaraďuje medzi moderné samosprávy, ktoré kladú dôraz na transparentnosť, zodpovednosť a udržateľnosť.

Tabuľka 44 Identifikácia rizík spojených s implementáciou PHRSR a odporúčania na ich zvládanie

Riziko	Popis rizika	Dopady rizika	Preventívne opatrenia	Zodpovedná osoba	Indikátory
Nedostatok odborných kapacít na implementáciu PHRSR	Chýbajúce odborné znalosti a skúsenosti v oblasti projektového manažmentu, čerpania eurofondov a prípravy projektových žiadostí.	Zdržanie implementácie projektov, znížená kvalita projektov, vyššie riziko zamietnutia projektových žiadostí.	Zabezpečenie odborného školenia zamestnancov, využitie externých konzultantov, spolupráca s regionálnymi rozvojovými agentúrami.	Starosta, projektový manažér	Úspešne zrealizované školenia, počet schválených projektových žiadostí.
Nedostatočná pripravenosť projektov	Nedostatočná kvalita vypracovaných projektových žiadostí, chýbajúce	Zamietnutie projektových žiadostí, udržanie implementácie projektov,	Zavedenie systému kontroly kvality projektových žiadostí, vypracovanie	Projektový manažér	Počet schválených projektových žiadostí, kvalita vypracovaných

	podklady, nejasné ciele a ukazovatele.	neefektívne využitie finančných prostriedkov.	podrobného manuálu pre prípravu projektov, pravidelná konzultácia s odborníkmi.		<i>h projektových dokumentácií.</i>
Nedostatok financií na implementácii u PHSR	Nedostatočné vlastné zdroje obce, obmedzené možnosti čerpania externých zdrojov.	Zníženie rozsahu realizovaných aktivít, zdržanie implementácie projektov, neschopnosť dosiahnuť stanovené ciele.	Diverzifikácia zdrojov financovania (sponzoring, partnerstvá), efektívne využívanie existujúcich zdrojov, optimalizácia rozpočtu.	Starosta, finančný manažér	<i>Výška čerpaných finančných prostriedkov, realizované projekty.</i>
Nedostatok informácií na implementácii u PHSR (metodický rámec MIRRI)	Nejasné alebo nedostupné informácie o podmienkach čerpania eurofondov, zmeny v legislatíve.	Zdržanie implementácie projektov, chyby v projektových žiadostiach, znížená efektivita čerpania prostriedkov.	Pravidelné sledovanie zmien v legislatíve, aktívna komunikácia s príslušnými orgánmi, využitie poradenských služieb.	Projektový manažér	<i>Účasť na školeniach a workshopoch, aktuálnosť projektovej dokumentácie.</i>
Nízka súčinnosť s aktérmi regionálneho rozvoja pri implementácii PHSR	Nedostatočná spolupráca s inými obcami, regionálnymi rozvojovými agentúrami, podnikateľským sektorom.	Obmedzené možnosti synergií, znížená efektivita využívania finančných prostriedkov, znížená atraktivita obce pre investorov.	Aktívne budovanie partnerstiev, zriadenie miestnej akčnej skupiny, organizovanie spoločných podujatí.	Starosta, koordinátor spolupráce	<i>Počet uzavretých partnerstiev, účasť na spoločných projektoch.</i>

V procese implementácie PHRSR je nevyhnutné systematické riadenie identifikovaných a potenciálnych rizík. Tieto riziká, ktoré sú explicitne uvedené v samotnom PHRSR, ako aj tie, ktoré sa môžu objaviť v priebehu realizácie projektu, predstavujú potenciálne ohrozenie úspešného dosiahnutia stanovených cieľov. Manažment rizík, ako komplexný proces, zahŕňa nielen identifikáciu rizík, ale aj ich hodnotenie, vypracovanie stratégií na ich zmiernenie a priebežné monitorovanie.

Manažérstvo rizika možno aplikovať na celú spoločnosť, ako aj vybrané úrovne či oblasti. Manažérstvom rizika sú koordinované činnosti riadenia a kontroly organizácie s ohľadom na riziko. Potrebne je identifikovať riziká, čo v sebe zahŕňa aj identifikáciu zdrojov rizika, udalostí, ich príčin a možných následkov. Úspech manažérstva rizika vždy závisí priamo od štruktúry manažérstva poskytujúce základy a usporiadanie, samozrejme, najefektívnejšie je, ak sa zavádza v celej organizácii na všetkých úrovniach. Pri zavádzaní manažérstva rizika v obci je potrebné definovať vhodnú stratégiu zavádzania, ako aj správny časový harmonogram. Politiku manažérstva rizika aplikovať na organizačné procesy, samozrejme pri súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi. Nevyhnutnosťou je zabezpečiť, aby prijímanie rozhodnutí bolo v súlade s výstupmi procesov manažérstva rizika. potrebné je tiež poskytovať informácie a školiace príležitosti a komunikovať so zainteresovanými stranami s cieľom, že je štruktúra manažérstva rizika stále vhodná.

VII. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier bude realizovaná prostredníctvom existujúcich kooperačných štruktúr, ktoré sa osvedčili pri jeho tvorbe. Tvorbu a realizáciu tohto ambiciózneho dokumentu zabezpečí úzko prepojený tím zložený z členov Riadiaceho výboru, zástupcov obecného zastupiteľstva a odborných zamestnancov obecného úradu. Proces implementácie bude systematicky riadený a monitorovaný. Bude zavedený komplexný systém riadenia, ktorý zabezpečí efektívne využívanie všetkých dostupných zdrojov a umožní pružné reagovanie na zmeny okolností.

Kľúčovými prvkami tohto systému budú:

- **Monitoring a hodnotenie:** Pravidelné sledovanie pokroku pri realizácii jednotlivých aktivít a projektov, porovnávanie plánovaných a skutočných výsledkov a vyhodnocovanie efektívnosti vynaložených prostriedkov.
- **Operatívne riadenie:** Koordinácia jednotlivých úloh, zabezpečenie komunikácie medzi všetkými zúčastnenými stranami a rozhodovanie o krátkodobých opatreniach.
- **Adaptívna stratégia:** Schopnosť flexibilne upravovať strategické ciele a priority na základe nových informácií a zmien okolností.
- **Manažment rizík:** Identifikácia potenciálnych rizík, ktoré by mohli ohroziť úspešnú implementáciu PHRSR a vypracovanie opatrení na ich minimalizáciu.

Zmeny v stratégii môžu byť iniciované:

- Vonkajšími faktormi: Zmeny legislatívy, hospodárske cykly, demografické zmeny alebo iné nepredvídateľné udalosti môžu vyžadovať úpravu stratégie.
- Výsledkami monitorovania: Ak monitoring ukáže, že niektoré ciele nie sú dostatočne reálne, alebo že je potrebné upraviť priority, bude stratégia prispôbená.
- Podnetmi partnerov: Všetci zainteresovaní aktéri, vrátane občanov, majú možnosť navrhovať zmeny stratégie.

Zodpovednosť za monitoring a hodnotenie bude jasne definovaná v rámci systému riadenia implementácie PHRSR. Týmto spôsobom bude zabezpečená transparentnosť a objektivita tohto procesu. Možno konštatovať, že implementácia PHRSR bude prebiehať systematicky a bude podporená účinným systémom riadenia. Tento prístup zabezpečí, že obec bude schopná dosiahnuť stanovené ciele a zlepšiť kvalitu života svojich obyvateľov.

Táto tabuľka poskytuje prehľadný obraz o organizačnom zabezpečení implementácie PHSR v obci Predmier. Môže slúžiť ako základ pre vypracovanie podrobnejšieho plánu implementácie, ktorý bude obsahovať konkrétne úlohy, zodpovednosti a časové harmonogramy.

Tabuľka 45 Činnosti a zodpovednosti jednotlivých aktérov zapojených do realizácie PHSR obce Predmier

Rola	Zodpovednosti	Činnosti	Spolupráca s
Obecné zastupiteľstvo	Strategické riadenie	<i>Schvaľovanie PHRSR, prioritných opatrení, rozpočtu, vyhodnotení, aktualizácií; rozhodovanie o všeobecne záväzných nariadeniach; delegácia úloh komisii.</i>	Starosta, komisie, obyvatelia
Starosta	Výkonné riadenie	<i>Riadenie procesu realizácie PHRSR, podpisovanie uznesení, zastupovanie obce vo vzťahu k externým subjektom.</i>	Obecné zastupiteľstvo, úrad obce, partneri
Úrad obce	Administratívne zabezpečenie	<i>Príprava podkladov pre OZ, realizácia úloh schválených OZ, komunikácia s verejnosťou, koordinácia projektov.</i>	Starosta, komisie, odborníci
Komisie OZ	Špecializované úlohy	<i>Monitorovanie a hodnotenie jednotlivých oblastí PHRSR, príprava podkladov pre OZ.</i>	Starosta, úrad obce, odborníci
Odborníci	Expertíza	<i>Poskytovanie odborných konzultácií, vypracovanie štúdií a analýz.</i>	Úrad obce, komisie
Verejnosť	Participácia	<i>Podávanie pripomienok, zapojenie sa do verejných diskusií.</i>	Obecné zastupiteľstvo, úrad obce

Hodnotenie a monitorovanie implementácie stratégie bude prebiehať systematicky a transparentne. Prostredníctvom definovaných kľúčových ukazovateľov výkonnosti bude pravidelne vyhodnocovaný pokrok v plnení stanovených priorít a cieľov PHRSR. Plán monitorovania zabezpečí, že hodnotenie bude prebiehať v pravidelných intervaloch a umožní tak včasnú identifikáciu prípadných odchýlok od plánovaného priebehu. Získané dáta budú spracované do podoby komplexnej hodnotiacej správy, ktorá poskytne prehľad o dosiahnutých výsledkoch, identifikovaných problémoch a navrhne potrebné korekcie. Transparentnosť procesu hodnotenia bude zabezpečená niekoľkými opatreniami. Zapojenie kľúčových aktérov z územia do procesu monitorovania a hodnotenia umožní získať rôznorodé pohľady na pokrok implementácie stratégie a zabezpečí, že hodnotenie bude relevantné a komplexné. Prerokovanie hodnotiacej správy v obecnom zastupiteľstve zaručí, že výsledky hodnotenia budú známe a diskutované na najvyššej úrovni samosprávy. Sprístupnenie akčných plánov, finančných plánov a hodnotiacich správ verejnosti zvýši transparentnosť celého procesu a umožní občanom sledovať, ako sa investujú verejné prostriedky a aké výsledky sa dosahujú.

Tento systematický prístup k monitorovaniu a hodnoteniu nielenže umožní sledovať pokrok v implementácii stratégie, ale tiež zabezpečí, že obec bude schopná reagovať na zmeny v okolí a prispôbovať svoju stratégiu tak, aby bola stále relevantná a účinná. Pravidelné hodnotenie tiež umožní identifikovať oblasti, v ktorých je potrebné zvýšiť úsilie, a optimalizovať využívanie dostupných zdrojov.

Tabuľka 46 Podnety na aktualizáciu alebo tvorbu novej PHRSR

Podnet na aktualizáciu alebo tvorbu nového PHRSR			
Podnet	Zdroj podnetu	Dôvod	Dopady
Uznesenie obecného zastupiteľstva	Obecné zastupiteľstvo	Iniciatíva zdola, identifikácia nových potrieb a priorít	Zmena smerovaní a cieľov PHSR
Zmena legislatívy	Národná rada SR, Európsky parlament	Zmena právneho rámca, nové možnosti alebo obmedzenia	Adaptácia PHSR na nové podmienky
Zmena nariadení EÚ	Európska komisia	Zmena podmienok čerpania finančných prostriedkov, nové priority	Revízia projektov a rozpočtu
Schválenie nových strategických dokumentov	Vláda SR, samosprávne kraje	Zmena nadradených strategických cieľov	Zosúladenie PHSR s nadradenými dokumentmi
Neočakávané udalosti (pandémia, prírodná katastrofa)	Externé faktory	Zmena podmienok v obci, nové potreby	Prioritizácia nových oblastí, zmena rozpočtu
Ďalšie možné podnety a dôvody na aktualizáciu PHSR:			
Podnet	Zdroj podnetu	Dôvod	Dopady
Výsledky monitorovania a hodnotenia	Pracovná skupina pre PHSR, externí experti	Identifikácia odchýlok od plánovaných výsledkov, potreba korekcií	Úprava aktivít a indikátorov
Zmeny v demografickej štruktúre	Štatistický úrad SR, obecný úrad	Zmena potrieb obyvateľov, zmena štruktúry trhu práce	Adaptácia sociálnych a ekonomických opatrení
Zmeny v ekonomickom prostredí	Štatistický úrad SR, analytické agentúry	Zmeny v podnikateľskom prostredí, zmeny v príjmoch obyvateľov	Úprava ekonomických opatrení a projektov
Zmeny v politickom prostredí	Voľby, zmena vedenia obce	Zmena politických priorít	Možná zmena celkovej vízie rozvoja obce
Iniciatíva občanov	Občianske združenia, iniciatívy	Nové nápady a požiadavky obyvateľov	Zahrnutie nových tém do PHSR

Pravidelná aktualizácia PHSR je nevyhnutná pre to, aby zostal relevantným nástrojom pre rozvoj obce. Týmto spôsobom sa zabezpečí, že obec bude reagovať na meniace sa podmienky a bude schopná efektívne využívať dostupné zdroje.

VIII. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PHRSR

Komplexná analýza prostredníctvom PHSR vyústila do súboru konkrétnych odporúčaní a požiadaviek, ktoré sú adresované všetkým zainteresovaným stranám, od vrcholového manažmentu až po partnerské organizácie. Tieto závery poskytujú strategický rámec pre ďalší rozvoj a koordináciu aktivít v rámci celého systému.

8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

Odporúčania vypracované v rámci PHSR obce Predmier predstavujú komplexný súbor opatrení zameraných na zefektívnenie riadenia a implementácie rozvojových projektov. Tieto odporúčania, adresované nielen miestnej samospráve, ale aj nadradeným úrovňam správy a ďalším zainteresovaným subjektom, sú kľúčové pre udržateľný rozvoj obce.

- **Posilnenie kapacít miestnej samosprávy**

Základným predpokladom úspešnej implementácie PHRSR je zabezpečenie dostatočných materiálových a administratívnych kapacít obecného úradu. To zahŕňa nielen dostatočné personálne obsadenie, ale aj vybavenie modernými informačnými technológiami a softvérom. Implementácia systému projektového riadenia, špeciálne navrhnutého pre projekty financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, je nevyhnutná pre efektívne plánovanie, realizáciu a monitorovanie projektov.

- **Zlepšenie systému riadenia informácií**

Zavedenie komplexného systému na zber, uchovávanie, hodnotenie a prístupňovanie dát je kľúčové pre rozhodovanie na všetkých úrovniach samosprávy. Tento systém by mal byť integrovaný s existujúcimi informačnými systémami obce a umožňovať automatické získavanie a spracovanie dát. Takéto riešenie umožní nielen lepšie pochopenie aktuálneho stavu obce, ale aj efektívnejšie plánovanie budúcich krokov.

- **Zvyšovanie úrovne koordinácie**

Úspešná realizácia PHRSR si vyžaduje intenzívnu spoluprácu s nadradenými úrovňami správy, ako je VÚC Žilinský kraj, Národná diaľničná spoločnosť a so štátnymi organizáciami. Koordinovaný prístup je nevyhnutný najmä pri realizácii väčších investičných projektov, ktoré presahujú rámec kompetencií obce.

- **Zapojenie širokej verejnosti a partnerov**

Podpora spolupráce so socio-ekonomickými partnermi a občianskymi združeniami je kľúčová pre udržateľný rozvoj obce. Spoločné projekty umožňujú efektívnejšie využívanie dostupných zdrojov a zvyšujú mieru zapojenia obyvateľov do rozhodovacích procesov.

- **Integrovaný prístup k plánovaniu**

PHRSR by mal byť úzko prepojený s ostatnými strategickými dokumentmi obce, ako je územný plán. Tento integrovaný prístup zabezpečí konzistentnosť a súlad jednotlivých plánov a zvýši ich efektívnosť.

Implementácia odporúčaní uvedených v PHRSR predstavuje komplexný proces, ktorý si vyžaduje dlhodobú snahu a spoluprácu všetkých zainteresovaných strán. Úspešné zavedenie týchto opatrení umožní obci Predmier dosiahnuť stanovené ciele a zlepšiť kvalitu života jej obyvateľov.

8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty

S cieľom posilniť sociálno-ekonomické partnerstvo na úrovni obce a mikroregiónu sa odporúča zaviesť a systematicky rozvíjať nasledujúce aktivity:

- **Vytvorenie a pravidelná aktualizácia komplexného registra partnerov:** Je nevyhnutné zostaviť a udržiavať aktuálny zoznam všetkých relevantných subjektov pôsobiach v danej oblasti, vrátane podnikateľských subjektov, občianskych združení, neziskových organizácií, verejných inštitúcií a ďalších zainteresovaných strán. Tento register by mal obsahovať podrobné informácie o každom subjekte, ako sú jeho ciele, aktivity, kontakty a potenciál pre spoluprácu.
- **Implementácia štruktúrovanej platformy pre komunikáciu a spoluprácu:** Pravidelné stretnutia by mali nadobudnúť formu štruktúrovaných fórov, ktoré umožnia otvorenú diskusiu, výmenu informácií a spoločné hľadanie riešení. Táto platforma by mala slúžiť ako priestor pre:
 - Zvýšenie povedomia: O aktuálnych výzvach, príležitostiach a trendoch v regióne.
 - Koordináciu aktivít: Zladenie aktivít jednotlivých subjektov a prevencia duplicitných úsilia.
 - Spoluprácu na projektoch: Spoločné vyhľadávanie a realizácia projektov, ktoré prispievajú k rozvoju regiónu.

- Zvyšovanie kapacity: Organizovanie workshopov, seminárov a školení zameraných na posilnenie kompetencií partnerov v oblasti projektového manažmentu, fundraisingu a iných relevantných oblastí.

Systematická spolupráca medzi sociálno-ekonomickými partnermi je kľúčovým predpokladom pre úspešný rozvoj obcí a mikroregiónov. Zavedením navrhovaných opatrení je možné výrazne zvýšiť efektivitu a udržateľnosť rozvojových aktivít a zlepšiť kvalitu života obyvateľov.

8.3. Záverečná správa

Záverečná správa tvorí kľúčovú súčasť dokumentácie projektu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier. Jej hlavnou úlohou je systematicky zhodnotiť celý proces tvorby programu, jeho výstupy a dosiahnuté výsledky. Správa poskytuje prehľad o jednotlivých etapách projektu a zároveň predstavuje cenný zdroj informácií pre budúci rozvoj obce.

V úvodnej fáze správy sa kladie dôraz na analýzu priebehu projektu. Proces začal analytickou fázou, ktorá spočívala v zbere a spracovaní dát týkajúcich sa hospodárskeho a sociálneho prostredia obce. Táto fáza zahŕňala nielen odborné analýzy, ale aj aktívne zapojenie obyvateľov a ďalších zainteresovaných aktérov prostredníctvom participatívnych metód, ako boli ankety, workshopy a verejné diskusie. Výsledkom bolo zhromaždenie kvalitných podkladov, ktoré umožnili identifikovať hlavné potreby a priority obce. Návrhová fáza sa zamerala na tvorbu konkrétnych strategických cieľov a opatrení, ktoré reagujú na zistené potreby. Návrhy boli hodnotené z hľadiska ich realizovateľnosti, finančnej náročnosti a očakávaného dopadu na rozvoj obce. Zároveň sa do tejto fázy premietli požiadavky na udržateľnosť a súlad s národnými a európskymi stratégiami rozvoja.

Ďalšou významnou súčasťou projektu bol implementačný plán, ktorý stanovuje konkrétne kroky, harmonogram a zodpovednosti jednotlivých aktérov pri realizácii navrhnutých opatrení. Plán obsahuje aj systém monitorovania a hodnotenia, čím sa zabezpečí spätná väzba a priebežná kontrola plnenia stanovených cieľov.

Medzi hlavné výsledky patrí vypracovanie finálneho Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Predmier, ktorý slúži ako strategický dokument pre riadenie rozvoja obce v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte. Súčasťou výsledkov je aj akčný plán, ktorý predstavuje harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a databáza podkladov a analýz, ktoré môžu byť využité na aktualizáciu programu alebo pre iné rozvojové projekty.

Táto záverečná správa má význam nielen ako súhrn realizovaných aktivít a dosiahnutých cieľov, ale aj ako metodologická pomôcka a zdroj poznatkov pre budúce plánovanie a implementáciu rozvojových opatrení. Zdôrazňuje dôležitosť strategického prístupu a zapojenia širokého spektra zainteresovaných strán do procesu rozvoja. Vďaka ucelenému pohľadu na proces tvorby stratégie môže slúžiť ako inšpirácia a vzor pre ďalšie obce, ktoré plánujú podobné projekty.

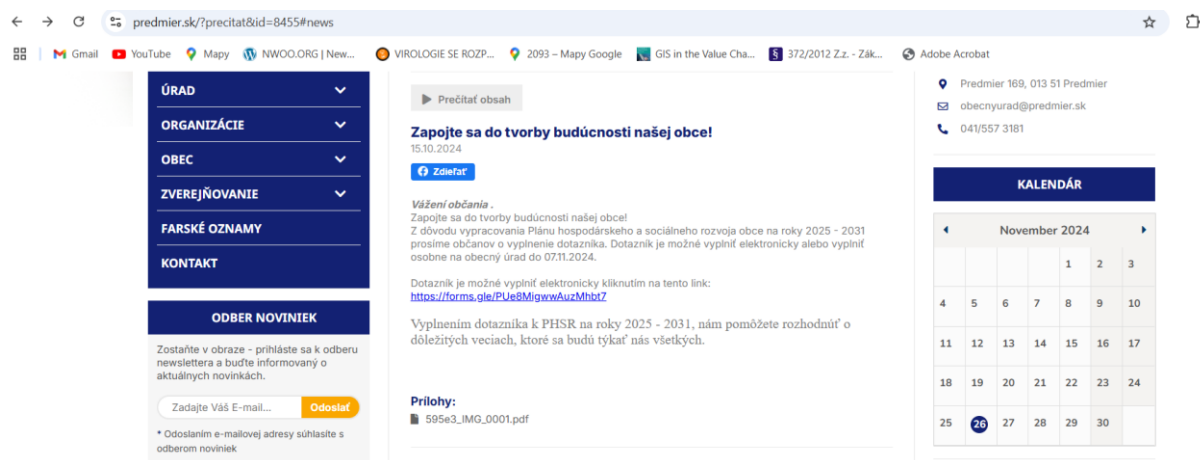
IX. VYUŽITÉ LITERÁRNE ZDROJE

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj.
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike. 2019.
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry: podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT).
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji. 2012.
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu.
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+.
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu.
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027.
- Integrovaný regionálny operačný program (IROP).
- IÚS POSK.
- JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. *Rozprawy ČASV, Řada matematických a přírodních věd*. Roč. 81, seš. 6. Praha: Academia, 1971.
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy. 1997.
- Komunitný plán sociálnych služieb Obce Predmier na roky 2023 – 2030
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001. V znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001.
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania.
- ISO norma STN 31000 Manažérstvo rizika.
- LUKNIŠ, M. a kol. Slovensko – Príroda. Bratislava: Obzor, 1972.
- MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR. *Geogr. Čas.* 30, 2. Bratislava, 1978.
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030. 2017.
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030. 2017.
- Partnerská dohoda 2021 – 2027.
- Plán obnovy a odolnosti.
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽSK).
- Program odpadového hospodárstva Predmier

- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024.
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy. 1994.
- Rozpočet obce a Záverečný účet obce Predmier
- Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied. Regionálny rozvoj Slovenska – východiská a súčasný stav. Editori: Ľubomír Faltán, Ján Pašiak. Bratislava: SAV, 2004. 88 s.
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030. 2016.
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020.
- Územný plán obce Predmier
- VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Bratislava: Veda, 1982.
- Zákon č. 156/2003 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
- Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
- Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách. V znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení. V znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
- Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. V znení neskorších predpisov.
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030).
- Zmluva o fungovaní Európskej únie.

IX. PRÍLOHY

Dotazník:

Obrázok 11 Zverejnený dotazník na oficiálnej webovej stránke obce Predmier

Určenie názoru všetkých obyvateľov obce je metodicky náročné, časovo neefektívne a pri väčších obciach prakticky neuskutočniteľné. Preto je nevyhnutné stanoviť optimálnu veľkosť a reprezentatívnosť vzorky, ktorá adekvátne reflektuje názory celej populácie. Veľkosť vzorky závisí od celkového počtu obyvateľov a je vypočítaná pomocou špecifických štatistických vzorcov pre populácie v rozsahu $30 < N < 100000$ respondentov. V rámci cieleného prieskumu v obci Predmier, ktorá má populáciu 1359 obyvateľov, sa predpokladalo, že na zadané otázky dokáže odpovedať až 99 % oslovených respondentov. Pri výpočte vzorky bola zohľadnená 10 % akceptovateľná chyba výberu a 95 % interval spoľahlivosti. Výsledná veľkosť vzorky sa vypočítala nasledovne:

$$n = \frac{(Z^2 * p * (1 - p))}{e^2} = \frac{(1,96^2 * 0,33 * (1 - 0,33))}{0,1^2} = 84,94$$

kde:

Veľkosť populácie (N): 1359

Prípustné rozpätie chýb v % (e): 10, $e=0,1$

Rozptyl v % (p): 33 %, $p=0,33$

Hladina spoľahlivosti v % (Z): re hladinu spoľahlivosti 95 % je kritická hodnota $Z=1,96$,

Na základe výpočtu bola požadovaná veľkosť vzorky pre nekonečnú populáciu stanovená na približne 84,94 respondentov. Vzhľadom na to, že veľkosť vzorky musí byť celé číslo, bola zaokrúhlená na najbližšiu vyššiu hodnotu, teda na 85 respondentov. Táto vzorka reprezentuje

obyvateľov obce Predmier pri zohľadnení stanovených štatistických parametrov. Dotazník bol sprístupnený na oficiálnej webovej stránke obce Predmier dňa 15. októbra 2024. Súčasne boli obyvatelia vyzývaní na jeho vyplnenie a podporovaní v jeho zdieľaní v rámci komunity. Zber údajov prebiehal do 15. novembra 2024.

Bolo získaných 96 odpovedí. Najmladší respondent mal 17 rokov a najstarší 71 rokov. Ako triediaca otázka bola zameraná otázka týkajúca sa bydliska, kde respondent uviedol miesto svojho pobytu. Traja respondenti uviedli, že bývajú v obci Predmier, ale nemajú v nej trvalý ani prechodný pobyt a jeden respondent uviedol, že v obci Predmier nebýva. Preto ich odpovede neboli zahrnuté do vyhodnotenia. Za relevantné bolo považovaných 92 odpovedí, z čoho 85 respondentov uviedlo, že majú trvalý pobyt v obci a 7 respondentov prechodný pobyt. Zloženie respondentov zahrnutých do výsledkov tvorilo 50 žien a 42 mužov. Charakteristické znaky rozdelenia respondentov z pohľadu veku sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 47 Charakteristické znaky rozdelenia respondentov podľa veku

Charakteristiky úrovne	
Priemer	41,66
Medián	41,00
Modus	39
Charakteristiky variability	
Smer. odchýlka	13,57
Rozptyl výberu	186,20
Variačné rozpätie	54
maximum a minimum	
X _{max}	71
X _{min}	17

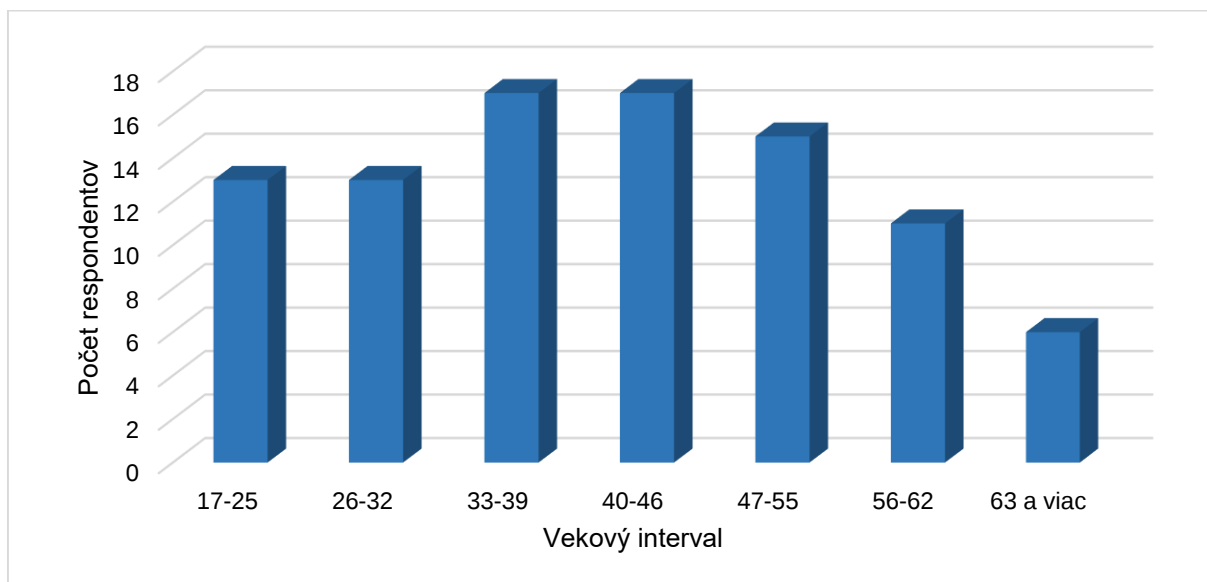
Z pohľadu veku bol najmladší respondent vo veku 17 rokov a najstarší 71 rokov. Priemerný vek respondentov bol vo veku 41 rokov, medián bol 41 a modus 39 rokov. Vekové rozdelenie bolo pomocou skupinového triedenia. Pre zostavenie tohto triedenia bol vypočítaný počet tried podľa vzorca:

$$k = 1 + 3,22 \log n$$

Pričom n je počet respondentov. Podľa vzorca a zaokrúhlení bolo potrebné vytvoriť 7 tried pri zohľadnení extrémov a šírka tried bola vypočítaná podľa vzorca:

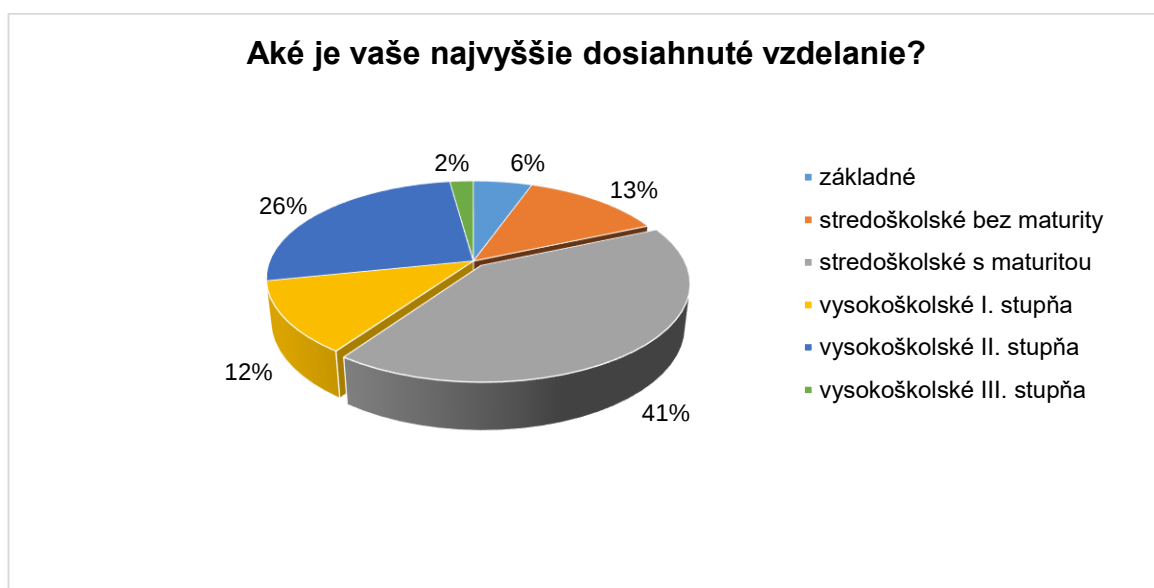
$$h = \frac{x_{\max} - x_{\min}}{k}$$

Pomocou tohto vzorca bola vypočítaná šírka triedy na 6,75 čo po zaokrúhlení predstavovalo šírku 7. Na nasledujúcom obrázku sú zobrazené vekové rozdelenia respondentov v jednotlivých triedach

Obrázok 12 Vekový interval relevantných respondentov

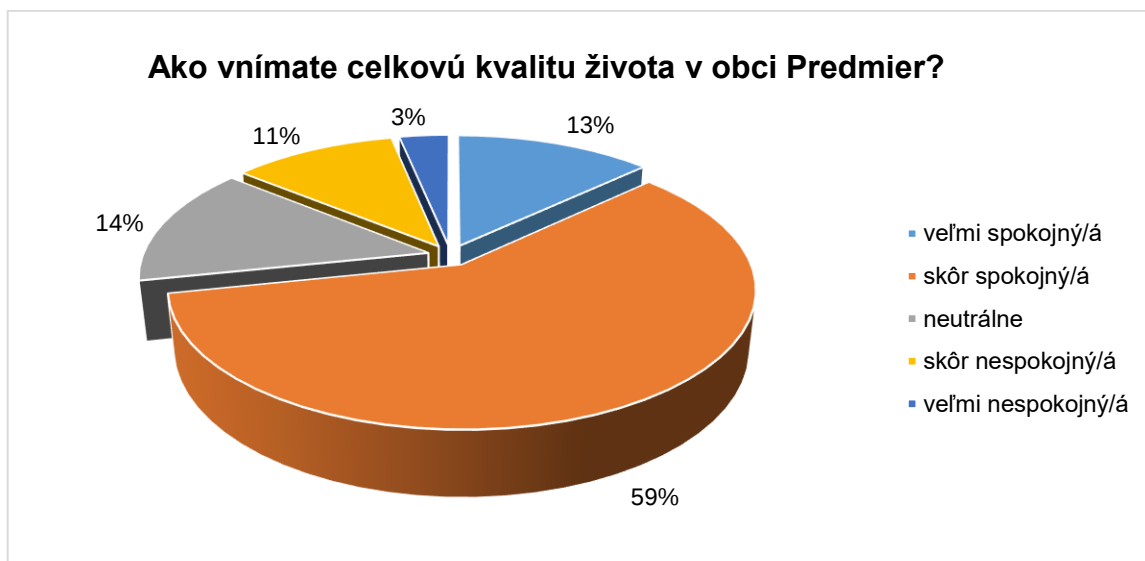
Z obrázku vyplýva, že vekové rozdelenie respondentov bolo relatívne vyvážené a podarilo sa získať zastúpenie odpovedí vo všetkých potrebných vekových kategóriách.

Obrázok 13 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie respondentov

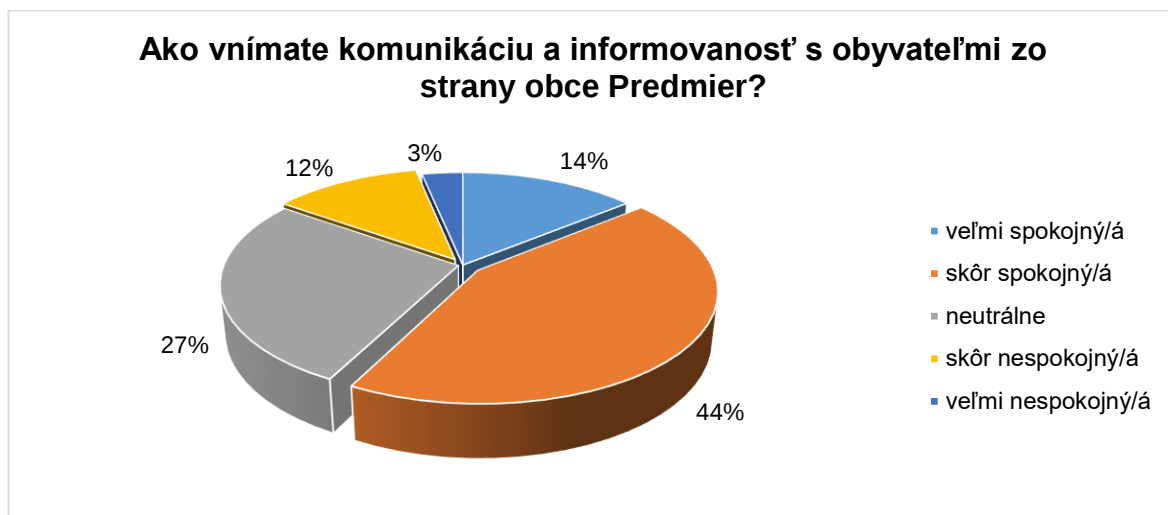
Výsledky týkajúce sa najvyššieho dosiahnutého vzdelania respondentov ukazujú, že väčšina respondentov (40,43 %) má stredoškolské vzdelanie s maturitou, čo je najpočetnejšia skupina. Druhým najväčším podielom je vysokoškolské vzdelanie II. stupňa (Ing. alebo Mgr.) s podielom

25,81 %, čo naznačuje, že významná časť respondentov dosiahla vysokú odbornú kvalifikáciu. Vzdelanie na úrovni stredoškolského vzdelania bez maturity dosiahlo 12,91 % respondentov, zatiaľ čo 5,43 % má len základné vzdelanie. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa (bakalárske) má 11,83 % respondentov, čo ukazuje, že vysokoškolské vzdelanie nie je úplne rozšírené v tejto vzorke. Naopak, len 2,15 % respondentov dosiahlo doktorandské vzdelanie, čo je pomerne malý podiel. Tieto výsledky naznačujú, že väčšina respondentov dosiahla minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou a významný podiel má aj vysokoškolské vzdelanie.

Obrázok 14 Názor obyvateľov na kvalitu života v obci Predmier

Výsledky týkajúce sa vnímania celkovej kvality života v obci Predmier ukazujú, že väčšina respondentov je spokojná s kvalitou života v obci. 54 respondentov (58,7 %) uviedlo, že sú "skôr spokojní", a 12 respondentov (12,9 %) sa označilo za "veľmi spokojných". Spolu teda až 71,6 % respondentov hodnotí kvalitu života v obci pozitívne. Na druhej strane, 13 respondentov (14,0 %) označilo svoje vnímanie ako "neutrálne", čo znamená, že nemajú silný názor na tento aspekt. V menšine sú tí, ktorí sú nespokojní: 10 respondentov (10,8 %) je "skôr nespokojných" a len 3 respondenti (3,2 %) vyjadrili, že sú "veľmi nespokojní" s kvalitou života v obci. Tieto výsledky naznačujú, že celková kvalita života v obci Predmier je vnímaná prevažne pozitívne, pričom menšina respondentov vyjadrila nespokojnosť.

Obrázok 15 Názor obyvateľov na komunikáciu a informovanie zo strany obce Predmier

Výsledky týkajúce sa vnímania komunikácie a informovanosti zo strany obce Predmier ukazujú, že väčšina respondentov hodnotí túto oblasť pozitívne. 40 respondentov (43,5 %) uviedlo, že sú "skôr spokojní", a 13 respondentov (14,0 %) je "veľmi spokojných" s komunikáciou a informovanosťou zo strany obce, čo spolu predstavuje 57,5 % respondentov, ktorí sú celkovo spokojní. Na druhej strane, 25 respondentov (27,2 %) sa vyjadrilo neutrálne, čo naznačuje, že nemajú silný názor na túto tému. V menšine sú tí, ktorí sú nespokojní: 11 respondentov (11,8 %) je "skôr nespokojných" a 3 respondenti (3,2 %) sú "veľmi nespokojní" s úrovňou komunikácie a informovanosti zo strany obce. Tieto výsledky naznačujú, že väčšina respondentov vníma komunikáciu obce Predmier ako uspokojivú, ale existuje aj určitý podiel tých, ktorí by uvítali zlepšenie v tejto oblasti.

Obrázok 16 Názor obyvateľov na rozvoj obce Predmier za posledných 10 rokov

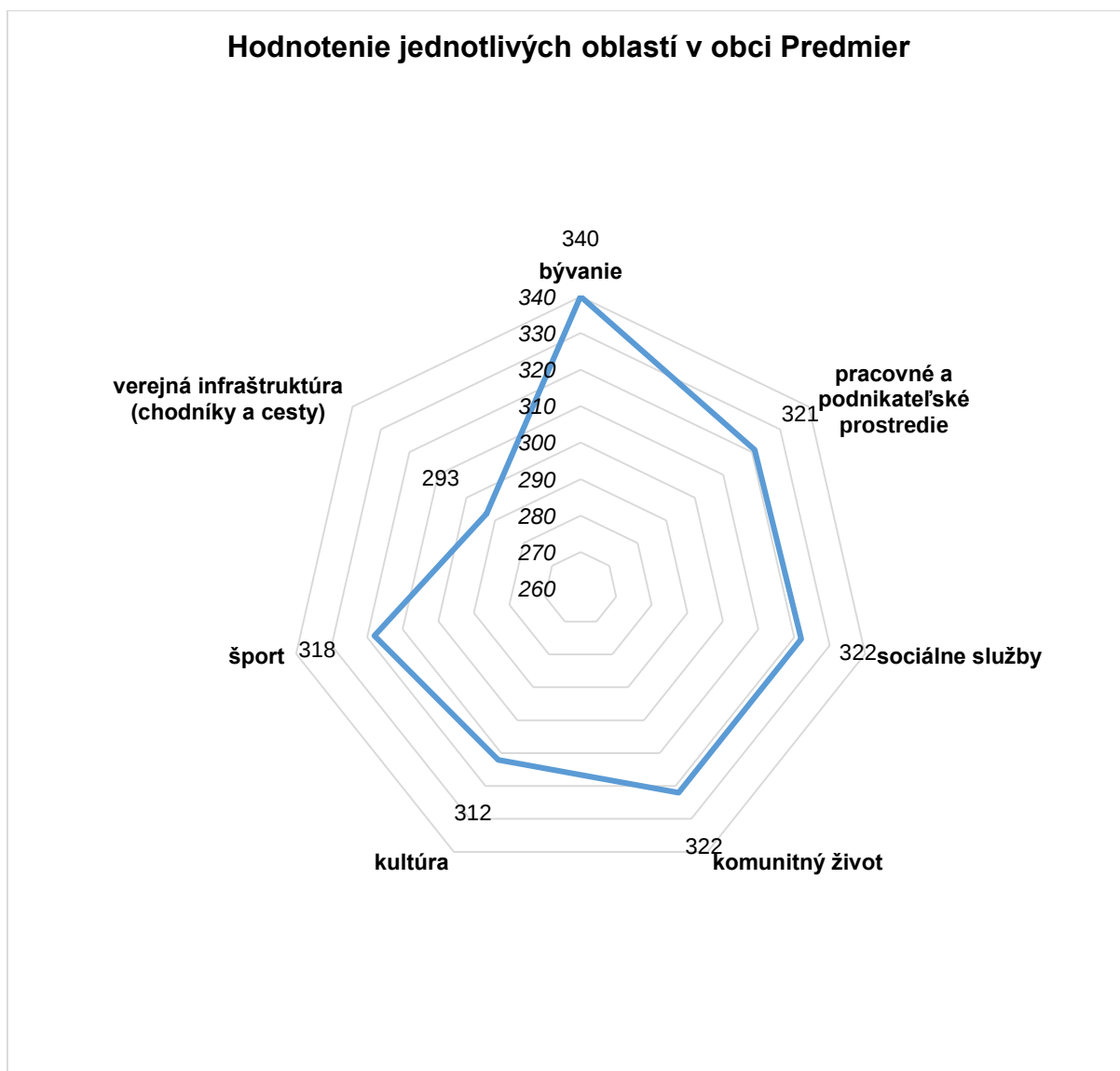
Výsledky týkajúce sa vnímania celkového rozvoja a napredovania obce Predmier za posledných 10 rokov ukazujú, že väčšina respondentov je skôr spokojná s týmto vývojom. 34 respondentov (36,2 %) uviedlo, že sú "skôr spokojní", a 8 respondentov (8,5 %) je "veľmi spokojných", čo spolu predstavuje 44,7 % respondentov, ktorí hodnotia rozvoj obce pozitívne. Na druhej strane, 33 respondentov (35,1 %) vyjadrilo neutrálne stanovisko, čo naznačuje, že nemajú jednoznačný názor na pokrok obce. 12 respondentov (12,8 %) je "skôr nespokojných", a 5 respondentov (5,3 %) je "veľmi nespokojných" s rozvojom obce v poslednom desaťročí. Tieto výsledky naznačujú, že rozvoj obce Predmier je vnímaný prevažne pozitívne, avšak existuje aj podstatný podiel respondentov, ktorí majú neutrálny alebo negatívny pohľad na tento pokrok.

V obci Predmier môžeme vnímať rôzne oblasti života, ktoré ovplyvňujú celkovú spokojnosť obyvateľov. Bývanie zahŕňa hodnotenie kvality a dostupnosti bývania, vrátane pohodlia a vybavenosti nehnuteľností. Pracovné a podnikateľské prostredie ovplyvňuje možnosti zamestnania a podnikania v obci, čo je kľúčové pre ekonomickú situáciu. Sociálne služby sa týkajú dostupnosti a kvality starostlivosti pre rôzne vekové skupiny a potreby, ako je starostlivosť o deti, seniorov či osoby so zdravotným postihnutím. Komunitný život sa zameriava na zapojenie obyvateľov do spoločenských a kultúrnych aktivít a na vzťahy medzi nimi, čo prispieva k pocitu spolupatričnosti. Kultúra zahŕňa dostupnosť a kvalitu kultúrnych podujatí, ako sú koncerty, výstavy a festivaly, ktoré obohacujú miestny život. Šport zahŕňa možnosti pre rekreáciu a športovanie, vrátane športových areálov a aktivít pre rôzne vekové a záujmové skupiny. Konečne, verejná infraštruktúra (chodníky a cesty) je základným prvkom každodenného života, kde kvalita cestnej siete, chodníkov a verejnej dopravy priamo ovplyvňuje pohodlie a mobilitu obyvateľov. Tieto oblasti tvoria dôležité faktory pri hodnotení kvality života v obci a môžu byť kľúčové pre jej ďalší rozvoj. Charakteristiky variability jednotlivých kritérií na otázku: Ako hodnotíte jednotlivé oblasti v obci Predmier na škále od 1 do 5 (1 znamená že nie som vôbec spokojný/á, 5 znamená že som úplne spokojný/á)?

Tabuľka 48 Štatistické vyhodnotenie názorov obyvateľov Predmier na jednotlivé oblasti

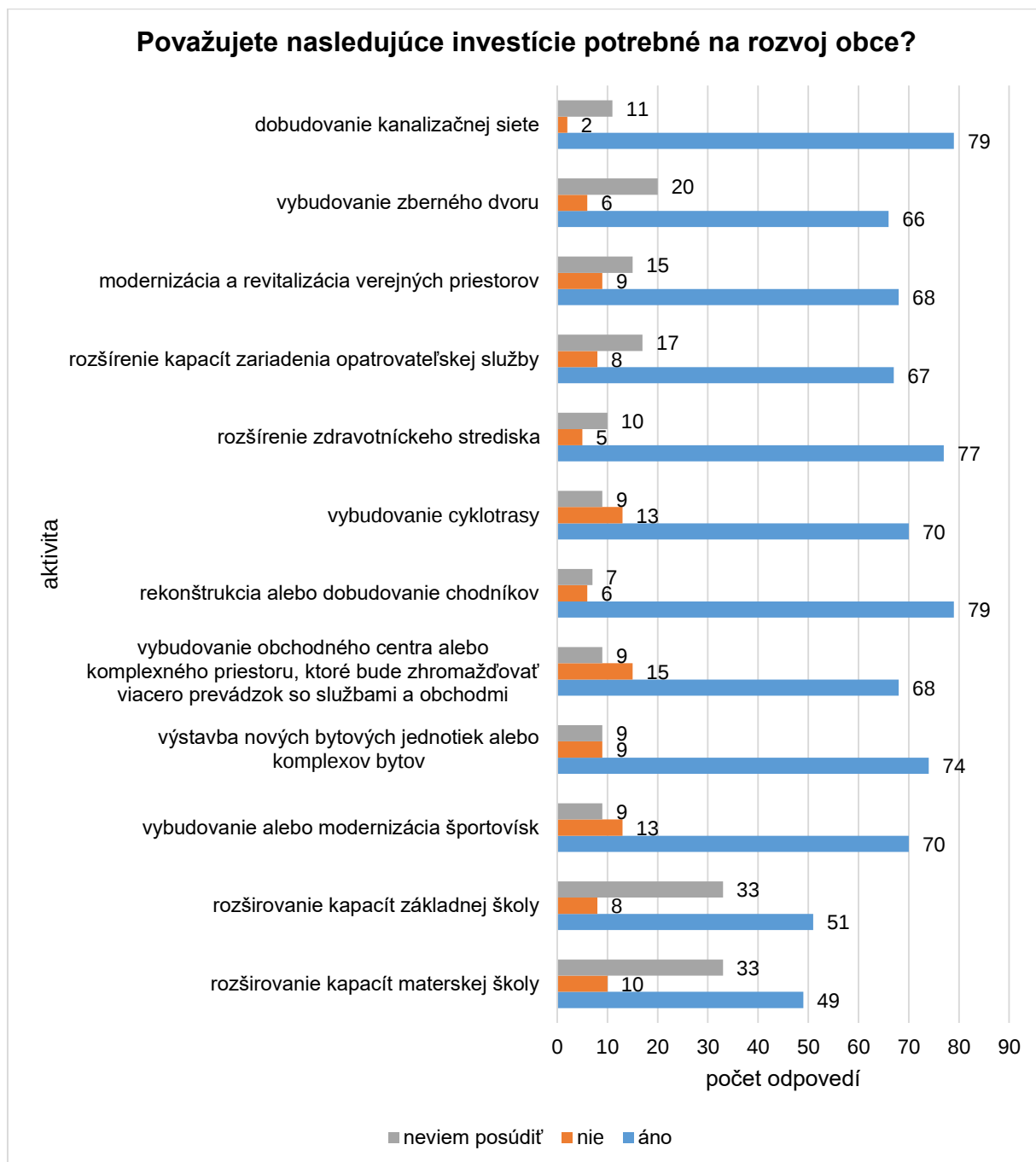
Znak	Oblasť						
Charakteristiky úrovne	bývanie	pracovné a podnikateľské prostredie	sociálne služby	komunitný život	kultúra	šport	verejná infraštruktúra (chodníky a cesty)
Stredná hodnota	3,7	3,49	3,50	3,50	3,39	3,46	3,18
Medián	4	4	4	4	4	4	3
Modus	4	4	4	4	4	4	4
Smerodajná odchýlka	0,98	0,96	0,84	0,93	1,03	0,95	1,03
Rozptyl výberu	0,96	0,93	0,71	0,87	1,08	0,91	1,08
Variačné rozpätie	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

Výsledky ukazujú, že väčšina respondentov má pozitívny pohľad na oblasti bývania, pracovného a podnikateľského prostredia, sociálnych služieb, komunitného života, športu a kultúry, keďže stredná hodnota sa pohybuje medzi 3,39 a 3,70 a medián aj modus sú vo väčšine týchto oblastí 4, čo naznačuje prevažne pozitívne hodnotenie. Najväčšiu spokojnosť vyjadrili respondenti v oblastiach ako bývanie a pracovné prostredie, ktoré dosiahli hodnoty 3,70 a 3,49, pričom verejná infraštruktúra (chodníky a cesty) bola najnižšie hodnotená s strednou hodnotou 3,18. Vysoká smerodajná odchýlka a rozptyl výberu v niektorých oblastiach, najmä v kultúre a verejnej infraštruktúre, naznačujú väčšiu variabilitu v názoroch respondentov, čo môže poukazovať na rozličné názory na kvalitu týchto služieb a infraštruktúry v obci.

Obrázok 17 Sieťový graf názorov obyvateľov s dôrazom na jednotlivé oblasti

Výsledky hodnotenia jednotlivých oblastí v obci Predmier naznačujú, že obyvatelia majú prevažne pozitívny pohľad na väčšinu aspektov života v obci. Bývanie získalo najvyšší počet bodov (340), čo indikuje vysokú spokojnosť obyvateľov s touto oblasťou. Pracovné a podnikateľské prostredie, sociálne služby a komunitný život dosiahli veľmi podobné výsledky (321 až 322 bodov), čo ukazuje na vyvážený a pozitívny pohľad na tieto oblasti. Kultúra (312 bodov) a šport (318 bodov) zaznamenali mierne nižšie hodnotenia, čo môže naznačovať určitú nespokojnosť alebo potrebu zlepšenia v týchto oblastiach. Verejná infraštruktúra (chodníky a cesty) dosiahla najnižší počet bodov (293), čo indikuje, že obyvatelia sú najmenej spokojní s kvalitou a stavom infraštruktúry v obci. Tieto výsledky poukazujú na oblasti, ktoré si vyžadujú ďalšiu pozornosť a zlepšenia, najmä v oblasti verejnej infraštruktúry.

Obrázok 18 *Názorov obyvateľov na potrebu investovania do jednotlivých aktivít*

Výsledky ukazujú, že obyvatelia obce Predmier považujú viaceré investície za kľúčové pre rozvoj obce, pričom najvyššiu podporu získali investície týkajúce sa základnej infraštruktúry a zdravotnej starostlivosti. Rekonštrukcia a dobudovanie chodníkov (79 áno, 6 nie) a dobudovanie kanalizačnej siete (79 áno, 2 nie) získali najväčšiu podporu, čo naznačuje, že obyvatelia vnímajú tieto oblasti ako najnaliehavejšie pre zlepšenie kvality života v obci. Rozšírenie kapacít zdravotníckeho strediska (77 áno, 5 nie) a rozšírenie kapacít zariadenia opatrovateľskej služby (67 áno, 8 nie) tiež získali vysoký počet pozitívnych odpovedí, čo

odráža dôležitosť týchto služieb pre obyvateľov. Naopak, investície ako vybudovanie obchodného centra (68 áno, 15 nie) a výstavba nových bytových jednotiek (74 áno, 9 nie) ukazujú, že obyvatelia majú všeobecne pozitívny postoj, ale niektorí sú opatrní ohľadom týchto projektov. Vybudovanie cyklotrasy (70 áno, 13 nie) a modernizácia verejných priestorov (68 áno, 9 nie) sú tiež považované za potrebné, avšak s menšou podporou v porovnaní s inými investíciami. Celkovo možno konštatovať, že obyvatelia obce majú záujem o zlepšenie základnej infraštruktúry, verejných služieb a zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti

Obyvatelia obce Predmier mali možnosť vyjadriť svoje názory, podnety a pripomienky prostredníctvom otvorenej otázky, čím sa im poskytol priestor na aktívnu participáciu pri tvorbe Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Táto forma umožnila získať cennú spätnú väzbu, ktorá odráža reálne potreby a očakávania občanov. Ich odpovede zahŕňajú rôznorodé návrhy, od riešenia konkrétnych problémov v infraštruktúre, až po návrhy na zlepšenie kvality poskytovaných služieb. Tento proces pomáha vytvoriť plán, ktorý bude lepšie reagovať na potreby komunity a podporí jej ďalší rozvoj. Túto možnosť využilo 8 respondentov. Z predložených podnetov a pripomienok od občanov obce Predmier vyplýva, že obyvatelia majú záujem o riešenie konkrétnych problémov, ktoré ovplyvňujú kvalitu ich života. Viacerí poukazujú na potrebu zlepšenia infraštruktúry, ako je zavedenie parkovacej politiky, čistenie potokov a dažďových vpustí či častejšie zimné údržby. Zároveň rezonuje požiadavka na obnovenie zdravotného strediska a dostupnosť služieb cez víkendy, čo by zlepšilo starostlivosť o občanov. Ďalšie podnety smerujú k rozvoju služieb, napríklad inštalácia bankomatu či zriadenie obecnej opatrovateľky, ktorá by podporila rodiny s opatrovateľskými povinnosťami. Občania zdôrazňujú aj potrebu aktívnejšieho zapojenia do menších projektov a lepšieho počúvania ich návrhov. Kriticky sa vyjadrujú o nedostatočnom rozvoji obce a odporúčajú inšpirovať sa osvedčenými praktikami v okolitých dedinách. Záverom možno povedať, že obyvatelia očakávajú aktívnejší prístup vedenia obce a konkrétne kroky na zlepšenie podmienok života.